

IOS. M. SCHNEIDT,

V. I. D. COM. PAL. CAES. CONS. AVL. WIRCEB. ET FVLDENS.
PANDECT. ET IVRIS FRANCONICI IN VNIVERSITATE
WIRCEBURGENSI PROFESSORIS PVBL. ET ORD.

THESAVRVS IVRIS FRANCONICI.

Oder

Sammlung

theils gedruckter theils ungedruckter

Abhandlungen, Dissertationen,

Programmen, Gutachten, Gesäße,
Urkunden 2c. 2c.

welche das

Fränkische und besonders Hochfürstlich-
Würzburgische

Geistliche, Weltliche, Bürgerliche, Peinliche, Lehen,
Polizen- und Kameralrecht
erläutern 2c.

Des ersten Abschnittes fünftes Heft.

Würzburg,

Im Verlage der Franz Xaver Kiennerischen privil.
Buchhandlung.

1 7 8 7.

SECTION I.
OPUSCULUM XII.

LEONARDI CARLIER,

V. I. D. REVERENDISSIMI ET CELSISSIMI EPISCOPI
PRINCIPIS BAMBERG. ET WIRCEB. FRANCIAE ORIENTAL.
DVCIS CONSILIARII AVLICI, EIVSDEMQUE IN VNIVER-
SITATE WIRCEB. INSTITVTIONVM IMPERIALIVM
PROFESSORIS PVBL. ET ORDIN.

DIFFERENTIAE
IVRIS COMMVNIS ET
FRANCONICI

PRAENOBILIS, CLARISSIMI ET CONSVLTISSIMI DOMINI
PETRI RODERICI DEMERADT,
PHILOSOPHIAE ET V. I. D.

IN CAUSIS

TVTELAE, LEGITIMAE PARENTVM ET
FILIORVM, SVCCESIONIS EX TESTAMENTO ET
AB INTESTATO, PACTORVM DOTALIVM, ET ANTENVP-
TIALIVM, CONDONATIONVM, VNIONIS, SIVE
PARIFICATIONIS PROLIVM.

NOTIS ET ADDITIONIBVS ILLVSTRATAE. *

See 2

PRAE-

* Hae Differentiae separatim Anno 1742. sub hoc titulo impressae, etiam prodire eodem anno in forma Dissertationis, quam Praeside D. CARLIER pro Licentiatu gradu defendit Christophorus Bernardus Reichard, Wirceburgensis.

PRAEFATIO AD LECTOREM.

In omnibus rebus duplex ordo considerari potest, unus, secundum quod egreditur a principio, alius, secundum quod ordinatur in finem, primus pertinet ad artem, secundus ad prudentiam, hinc diversae fluunt hominum actiones, quae non uno modo cognoscuntur: ut enim taceam internas ingenii animique operationes, vel solae externae (de quibus nunc, ne falcem in alienam messem immittam, tractare intendo) variae fortis ac conditionis esse advertuntur, indeque variam sui Investigationem desiderant, dum saepenumero non tantum ratione principii, sed etiam temporis, loci ac finis differunt. Sunt autem tales actiones, quae humanae cognitioni sese offerunt, triplices; futurae scil. praeteritae & praesentes, de futuris in tempore parum sollicitus est Juris-Consultus, nam futura praescire, ex nihilo aliquid facere, & animis dominari ad reservata Dei refert, atque illa solo ratiocinio & probabili tantum plerumque conjectura accipi, quantum licet, constat; in praeteritis itaque & praesentibus versandum, ac ex eorum notitia venturis incommodis occurrendum est, hanc autem antiquitatis & negotiorum cognitionem, quantum quidem ad Jurisprudentiam spectat, non solum ex Corpore Juris Romani, verum etiam ex Statutis Germanicarum nationum & praeprimis Ordinatione Provinciali Franconica penes nos hauriri posse

posse & debere certum est, ne, dum in peregrino Jure versamur, juris patrii obliti esse videamur: ac licet optanda foret legum ac morum seu consuetudinum & Statutorum concordia, hoc tamen in corrupta natura humana ad pia desideria pertinet, neque vero propterea credendum, a variis actionibus & juri-
bus dependentia negotia fori potissimum & curiae fallaci ac mobili inniti principio, quae sane Jurisprudentiae illata magna calumnia est, non solum enim jus nostrum, leges ac constitutiones five Statuta & consuetudines Imperii, quatenus ex principiis naturae & Gentium fluunt, sed etiam ipsum Jus positivum ex principiis Civilibus, immediate procedens plerumque suo innititur Divinae Providentiae fundamento, ex
cujus ordine est, quod effectus mediantibus aliis causis provenire disponat, & sic causandi dignitas creaturis communicetur, nam ordo causarum nobilior est, quam effectuum; magis igitur in eo perfectio providentiae demonstratur, dum ad dignitatem Regentis pertinet, ut habeat multos ministros & diversos sui regiminis per potestatem legislatariam humanam & judicativam executores, quanto altius & magis Dominum supremum ostendit, quanto plures in diversis gradibus ei subduntur: nulla autem dignitas alicujus Regentis est comparabilis dignitati divini regiminis; conveniens igitur est, quod per diversos gradus agentium fiat Divinae Providentiae Exe-

cutio, quae certe potiore legum incertitudinis atque hinc oriundae mobilitatis causam praecidit; cum igitur omnium fere, maxime vero Reipublicae intersit, ut cuncta illa rite noscantur, animisque talibus negotiis aliquando admovendorum firmitus imprimantur, ideoque plurimi doctiores viri & praeprimis Praenobilis, Clarissimus ac Consultissimus Dominus PETRUS RODERICUS DEMERATH, Philosophiae & utriusque Juris in hac Eoo-Francica Wirceburgensium Universitate Professor * cum multorum approbatione in commodum studiosae Juventutis fasciculum differentiarum Juris communis & Franconici congeffit, quae cuivis munus Judicis obituro sufficere possent, hisce tamen aliquas notas adjicere inque hunc finem artis pariter ac praxeos Franconicae compendium publicae luci libuit exponere, quod a Zoili morfu liberum te benevole Lector aequi bonique consulturum, ac eo, quo conscriptum est, animo, nimirum ad gloriam Dei & salutem proximi recepturum confido.

CA-

* Eum Professore in hujate Vniuersitate fuisse, valde dubito, partim quod in Catalogo Professorum non inveniatur, partim quod in edito a se opere se talem non nominet, imo ipse Clar. CARLIER in Dissertatione sua de Academiis Anno 1732. euulgata, ubi Professores Juris Wirceburgenses recenset, illius nullam, bene tamen EVLOGII A DEMERATH faciat mentionem.

CAPUT I.
DE TUTELIS.

SUMMARIUM.

1. *Finis operis Iustitia, ejusque divisio, necessitas & utilitas.*
2. *Jurisdictio, & qui eam tam in Ecclesiasticis quam Politicis exercent, nec non de statutis provincialibus Franconicis, & differentiis juris communis & Franconici Clarissimi Viri Petri Roderici Deme-
rath.*
3. *Imago Reipublicae in genere per omnes Status in Ci-
vitate tam simplici quam mixta, tam recta quam corrupta, & quomodo Deus concurret ad constitutio-
nem ac revolutionem Imperiorum ac Iudiciorum.*
4. *Differentia prima, quod tutela non finiatur per pu-
bertatem, sed transeat in curatelam; ubi de Tutela
Regis Romanorum & Electorali.*
5. *Differentia 2da & 3tia in Excusationibus Tutorum
ac Curatorum.*
6. *Tutores tenentur conficere Inventarium omnium bono-
rum pupilli, & quale in hoc sit Iudicii Provincialis
Caesarei officium.*
7. *De Cautione seu satisfactione Tutorum ac Curatorum.*

DIFFERENTIA I.

I.

Quemadmodum in omnibus actionibus quemvis circumspectum principio omnium finem, quem intendit, intruere oportet, cui tanquam laborum scopo omnes conatus, studia & curae devoveantur, ita ad exemplum JUSTINIANI Imperatoris sive compilatorum Juris Romani hoc caput exordior a fine sive Justitia & Jurisdictione illa generalissime sumpta. Alia est Justitia veritatis, alia Justitia causae probabilis, alia Justitia Imperii, haec iterum est vel universalis vel particularis, illa iterum aut universalis Evangelica, quae est complementum omnium virtutum necessariorum ad obtinendam beatitudinem aeternam, aut universalis politica, complementum omnium virtutum necessariorum ad conservandam tranquillitatem & salutem Ecclesiae ac Reipublicae, Sacerdotii & Imperii, quae non habet patrem neque matrem, veritatem amat, personam non accipit, Deum imitatur, & haec est illa virtus coeteris praeponenda pluribus de causis, & quidem *1mo* ratione originis, *2do* ratione nobilitatis, & *3tio* ratione utilitatis; nam quod originem attinet, veritas de Terra orta est & Justitia de coelo prospexit, *a)* nam *b)* Justitia est ars boni & aequi,

a) Psalmo 84.

b) Ut habetur in §. I. de Just. & Jure, & in Leg. I. eodem.

aequi, quae quidem bonitas & aequitas sunt essentiae Trinitatis seu Deitatis. Imo dicit Textus, c) nomen Domini, quod est Christus, esse ipsam Justitiam, ex quo constat Justitiam esse ortam a Deo; quis enim ignorat legem tabulis inscriptam Moysen a Deo accepisse, a quo tota Juris scripti series promanat. d) Ratione nobilitatis autem Justitia proprie dicta est nobilior omnium virtutum moralium, virtusque perfecta dicitur, estque perpetua & immortalis, quia regias sedes per subsequentes generationes firmat, corroborat ac perpetuat. Ideo igitur e) Rex, qui judicat in veritate pauperes, thronus ejus in aeternum firmabitur, & ex opposito propter injustitias & iniquitates non solum Principes & Reges privantur dignitate & officio regnandi, & regnum de gente in gentem transfertur propter injustitias & injurias, & contumelias ac diversos dolos, & hoc est, quod dicit AUGUSTINUS. f) Quid sunt Regna, nisi latrocinia, remota Justitia, ideoque merito dicitur, g) quod Deus aversetur omnem injustitiam. Quam vero

Eee 5

uti-

c) In Canone existiment 84. Caus. II. Q. 3.

d) Vid. Historiam Juris Romani Zoefii Institutionibus praemissam.

e) Proverb. Cap. 9.

f) Lib. 4. de Civit. Dei cap. 4.

g) Deuteron. 24.

utilitatem post se trahat Justitia, ex eo patet, quoniam ipsa est utilis sibi ipsi, omnibus, & Reipublicae. Sibi ipsi, quoniam per eam docemur honeste vivere, *b)* & habetur etiam *Eccles. i)* pro Justitia agonizare pro anima tua & usque ad mortem certa pro Justitia, & Deus expugnabit pro te inimicos tuos; & in multis locis S. Scripturae habetur de praemio Justitiae, quae brevitatis amore omitto.

Omnibus & quoad omnes est utilis, quia per eam docemur alterum non laedere, & Jura unicuique tribuere. Et ait S. AMBROSIVS: *k)* Justitia, quae unicuique, quod suum est, tribuit, aliena non vendicat, utilitatem propriam negligit, ut utilitatem publicam custodiat; utilis igitur est Justitia in bello & pace, teste ARISTOTELE. *l)* Reipublicae vero adfert utilitatem, nam sine Justitia non solum Respublica, sed nec exiguus hominum coetus ne quidem parva domus constabit. Justitia igitur quodam triangulo continetur veluti quadam turri fortissima triangulari, unus angulus est *honeste vivere*, alius *alterum non laedere*, tertius, *Jus suum unicuique tribuere*. Cujus quidem turris Justitiae sex sunt partes principales, seu

b) Juxta L. 1. de J. & J.

i) Cap. 4. v. 33.

k) In lib. de officiis.

l) In lib. 2. Ethicor.

seu lapides, *m*) videlicet *Religio*, *pietas*, *observantia*, *veritas*, *gratia* & *vindicatio*, quas sex partes etiam *Justitiae* tribuit *S. THOMAS n*). Et hujusmodi turris duo sunt lapides fundamentales, videlicet *Fides* & *Charitas*, nam ubi sana fides non est, non potest esse *Justitia*, quia *Justus* ex fide vivit, neque *Schismatici* aliquid sibi ex ista mercede promittant, quia similiter ubi *charitas* non est, non potest esse *Justitia*; dilectio enim proximi malum non operatur, quam si haberent, non dilaniarent *Corpus Christi*, quod est *Ecclesia*, *o*) & ejusdem Turris portae sunt duae, videlicet *Prudentia* & *Fortitudo*; sapiens enim nunquam inanis est, sed semper habens amictum prudentiae, qui potest dicere, *Justitiam* induebam, vestiebam *Judicium*. De fortitudine autem dicitur: *p*) *Leo* fortissimus bestiarum ad nullius pavebit occursum; & in hac turri *Justitiae* est una apertio, quae dicitur silentium, *q*) ejusque scutum erit aequitas, unde habetur *Sapientiae*: *r*) *Induam pro thorace Justitiam*, & accipiam

m) Secundum *CICER. lib. 2. de Inventione.*

n) *2da 2dae Q. 80. Articulo primo.*

o) *Can. 29. C. 24. Q. 1.*

p) *Proverb. c. 30.*

q) *Can. fin. Caus. 5. Q. 4.*

r) *Cap. 5.*

piam pro galea Judicium rectum & scutum inexpugnabile *aequitatem*.

Hisce de Justitia praemissis sequitur nunc de Jurisdictione, quam habere dicitur, qui ligandi imperandive facultate utitur. Potestas itaque haec publica est, illamque in Hierarchia Ecclesiastica habent *1mo* Papa immediate a Christo pro tota Ecclesia, ita ut possit obligare etiam invitos, quia constat Petro concessam esse Potestatem supremam, quae nullibi limitata est ad acceptationem subditorum, a quibus non est illa potestas: *2do* Concilium generale etiam pro tota Ecclesia, sed accedente confirmatione Papae. *3tio* Nuntius Apostolicus pro sua Provincia: *4to* Episcopus pro sua Dioecesi; nec opus est, ut sit consecratus, dummodo sit electus & confirmatus, nam Potestas ordinis secernenda est a potestate jurisdictionis: Archi-Episcopi, Patriarchae & Primate habent pro sua tantum Dioecesi, uti alii Episcopi, & non pro toto Archi-Episcopatu, nisi cum consensu Provincialium Episcoporum, Capitulum Cathedrale sede vacante pro tota Dioecesi, Praelati, Abbates, Abbatissae & Praefectae monialium, superioresque similes independentes & exempti pro suis domibus & monasteriis, inter quos summus Pontifex & Concilium Oecumenicum habet potestatem jurisdictionis universalem & absolutam, reliqui communicatam, limitatam ac restrictam ad Provincias Dioeceseos, loca obtenta & sibi subiecta, atque monasteria; quae omnia de potestate

state Jurisdictionis in Spiritualibus & Ecclesiasticis intelligenda sunt. * In politicis autem & temporalibus Jurisdictionem exercent Respublicae liberae pro suis membris & ditionibus, Imperator pro toto Imperio per se loquendo, nisi ipse sibi potestatem hanc per Capitulationes, leges fundamentales Imperii acceptando restrinxerit. Reges & Principes pro suis Regnis & Ditionibus, quae obtinuerunt per Electionem aut successionem, foemina quoque, si sit Regni haeres, hujus Jurisdictionis capax est, cujus tamen exercitium, quia plerumque ex ipsa ordinatione divinae Providentiae cum arte aequi & boni, quae naturam, sicut natura artem format, conjuncta est, per Consiliarios masculos hujus artis peritos expediri solet. Ex hac imperandi ligandique Potestate legum universalium & statutorum provincialium fuit Autoritas, nec non facultas juris dicendi & aequitatis statuendae, hinc igitur variae processerunt constitutiones politicae. Inter coeteras extat hic in Francia Orientali Ordinatio Provincialis Franconica a JOANNE GODEFRIDO, Episcopo Bambergensi & Wirceburgensi Franciae Orientalis Duce ex antiquissimis monumentis authenticis** publicata, & sub Gloriosissimo Regimine moderni nostri Celsissimi Principis FRIDERICI CAROLI a Praedicto Principe IOANNE Go-

* Ita olim; bodie vero aliter rationes subducuntur.

** Anno 1618.

GODEFRIDO Successoris in Episcopatu & Ducatu Franconiae quarti anno 1733. recusa typis, quam vestit fasciculus differentiarum juris communis & Franconici per quatuor partes, in causis tutelae, Legitimae Parentum & filiorum, Successionis ex testamento & ab intestato, pactorum dotalium & antenuptialium, condonationum, unionis sive parificationis prolium, collectus a PETRO RODERICO DEMERATH, Philosophiae & U. J. Doctore, cui aliquas notas adjicere e re publica esse duxi.

3. Antequam vero hoc agam, generalem imaginem Reipublicae cujuscunque tam simplicis, quam mixtae, tam rectae, quam corruptae, quae ex domo, in qua maritus & uxor, dominus & servus, pater & liberi, fratres &c. sunt, peti potest, praemittam, nam imaginem sive similitudinem regni exhibet societas familiaris, sive Patris in liberos Imperium, unde & Regium appellatur, ut enim 1. in societate paterna unus est, penes quem summa potestas est, & sicut Pater 2. suorum liberorum primario utilitatem quaerit, ita & Rex omnes suos actus & consilia ad suorum subditorum commodum dirigit, & 3. quemadmodum pater in societate hac est persona excellentior, sic & Regem inter subditos excellere oportet. Imaginem vero tyrannidis ut & Dominatus exhibet societas herilis, sive Domini in servos imperium, ut enim in societate herili summa potestas videlicet penes dominum est, ita &
in

in tyrannide & dominatu est penes unum tyrannum vel dominum, ac deinde prout dominus agit id, quod sibi est utile, ita & tyrannus in tyrannide, ac demum sicut dominus in societate herili primario suum, per accidens demum servi utilitatem respicit, ita & in dominatu dominus.

Adhaec imaginem aristocratiae exhibet viri & uxoris in domo imperium, ut enim maritus & uxor uno plures sunt, qui imperant domesticis, ita & in aristocratia plures uno esse oportet, ac sicuti maritus & uxor meliores sunt & digniores reliquis in domo, ita etiam in aristocratia imperantes prae coeteris virtute eminere par est.

Insuper imaginem oligarchiae exhibent uxores divites ob divitias imperium in maritos sibi arrogantes, ut enim illarum imperium non est ex virtute, sed ex divitiis, ita & in oligarchia sese res habet. Pariter imaginem Politiae refert fratrum societas, sicut enim fratres in adeunda haereditate aequales sunt, ita & in Politia omnes habentur aequales.

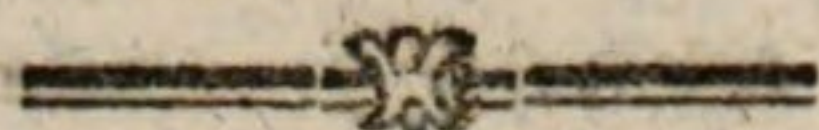
Imaginem praeterea Democratiae exhibent plures in una domo aut nullum aut infirmum dominium habentes, uti enim ibi pro lubitu quisque, ita & in Democratia agit. Demum imaginem mixtae Reipublicae exhibet itidem mariti & uxoris imperium, ut enim maritus imperium circa ea habet, quae virum decent, & quae uxori conveniunt, circa illa
eidem

eidem imperium tribuitur, ita & in mixta imperantes divisam habent potestatem. Judicare autem & Judices esse, qui Rebuspublicis praesunt Reges ac Principes, & conveniens est, & antiquis temporibus apud varios populos justitiae administrandae causa Reges ac Principes creari usitatum fuisse constat: s) ubi certum est, Deum Providentia sua specialiter concurrere tum ad Imperiorum revolutiones eorumque de gente in gentem translationes, tum ad ipsam electionem sive constitutionem personae ad regimen ac iudicium universi evehendae, quae providentia nihil aliud est, quam ipsa divina ratio in summo Principe constituta, quae cuncta disponit, nam qui non solum coelum & terram, nec solum angelum & hominem, sed nec exigui & contemptibilis animalis viscera, nec avis pennulam, nec herbae flosculum, nec arboris folium sine suarum partium convenientia, & quadam veluti pace dereliquit, nullo modo credendus est regna hominum, eorumque dominationes & servitutes a suae providentiae legibus alienas esse voluisse; omnia enim, quae vanis videntur in rerum natura temere fieri, non faciunt nisi verbum ejus, quia non sunt nisi jussu ejus, ac respectu Dei nihil fortuito fieri credendum est; licet enim aliqua dicuntur in rebus esse casualia per ordinem ad causas particulares, quantum

s) Ex HEROD. L. 1. c. 1. & CICER. 2. Offic.

quantum tamen ad divinam Providentiam pertinet, nihil fit casu in mundo. Errat igitur Cicerō in-
quiens, quod providentia non sit de his, quae subsunt libero arbitrio; imo Deus interne & occulte mirabili atque ineffabili potestate operatur in cordibus hominum, non solum veras illuminationes, sed etiam bonas voluntates, & hinc imperii constitutionis, aut insignium mutationum in imperiis causae ab astris solummodo tanquam secundis causis petendae non sunt, sed ab ipso Deo Optimo Maximo, nam hic est, qui regna constituit, & bonos gubernatores excitat, prout multa id testantur dicta Prophetica, illius est sapientia, & majestas, ille tempus & horam mutat, ille reges repudiat & constituit, & quae sunt potestates, a Deo ordinatae sunt, libra & pondus judicia Domini sunt; sic divinitus excitati & adjuti fuerunt David, Salomon, Josaphat, Ezechias, Josias, Nabuchodonosor, Cyrus, Constantinus, Theodosius, Carolus Magnus, ut & Imperia restituerent & Ecclesiam adjuvarent; sicut quoque excitati sunt & adjuti divinitus, ut imperia & disciplinam restituerent, etiamsi doctrinam de Deo ignorarent, Themistocles, Aristites, Alexander Macedo, Fabius Marcellus, Scipio, Paulus Aemilius Augustus; nam & hi quoque res generi humano salutares gesserunt, & Politias mediocres erexerunt ac constituerunt; quemadmodum autem regna & imperia ob impieta-

tem, libidines, qualiter de Statu Regio Romanorum & Decemviratu ob libidinem Tarquinii superbi & Appii Claudii extinctis, aliisque constat, dolendum in modum corruunt, ita & propter injustitias, ratione quarum etiam Innocentes puniuntur, illa transferuntur, evertuntur & mutantur; aufer enim impietatem de vultu Regis, & firmabitur justitia thronus ejus. t) Propter peccata terrae saepe mutantur Principes, & propter virum prudentem atque intelligentem diuturna erunt imperia. u) Vae qui justificatis impium pro muneribus. x) Vae qui praedaris, quoniam spoliaberis y). Quando justii exaltantur, Regum est gloria, quando exurgunt impii, fiunt mutationes, regnum a gente in gentem transfertur propter injustitiam. z) Regis judicantis in veritate pauperes thronus in aeternum firmabitur. a)

4. Posito itaque hoc justitiae ac jurisdictionis fundamento Providentiae divinae innixo, nunc differentiam primam juris communis & Franconici attingo,

t) *Proverb.* 28.

u) *Isaiae* 3.

x) *Isaiae* 33.

y) *Proverb.* 28.

z) *Micheae* 3.

a) 1. *Reg.* c. 2.

go, quae sequens est in Ordinatione Provinciali Franconica. b)

Cum quatuordecim masculi, & foeminae 12. annorum esse coeperint, puberes quidem fiunt, pubertate tamen Tutela & ejus administratio non finitur, sicut de jure contingit, sed continuatur, ita ut ipso Jure Tutela in curam transeat, idemque curator sit, qui Tutor fuit. Tutelae autem ac curatellae naturam si penitus inspiciamus, tantae eam esse in Republica necessitatis deprehendemus, ut sine illa genus humanum, multo minus bene ordinata Respublica, vix subsistere possit, neque tamen ex eo Tutela juri naturali adscribitur, sed etiam quoad originem est meri Juris positivi. Hinc §. penult. *Institut. de Attili. Tut.* in quo dicitur: naturali rationi conveniens est, ut is, qui perfectae aetatis non sit, alterius Tutela regatur: intelligendus est de aequitate naturali, cui adinstar aliarum legum civilium, etiam haec, quae de Tutelis agit, debet esse conveniens, proinde hoc ipsum, quod in dicto §. penult. dicitur Jus Naturae, in *L. 1. ff. de minor.* vocatur aequitas naturalis, ex quo sane patet eos, qui Reipublicae praesunt, ut in Franconia Judicium Provinciale Caesareum, neglecta minorum Tutela non rite officio suo fungi, nec Rempublicam, cujus Seminarium quasi sunt Pupilli,

§ff 2

recte

b) Parte 3. Tit. 2. Pupilli &c.

recte administrare. Quapropter in ordinat. polit. de Anno 1577. Tit. 32. Electoribus Principibus &c. qui non ordinariae Jurisdictionis officium gerunt, sed Regalis potestatis jura exercent, haec cura tribuitur, qui inde alicubi etiam vocantur die Ober-Vormunder.

Sicut autem publice interest, privatorum infantes bene educari, atque eorum bona rite administrari, ita quoque eo magis publice interest, ut exactior quaedam cura illorum pupillorum habeatur, quibus maximorum Regnorum & amplissimarum Provinciarum regimen & gubernatio aliquando ipso Jure competet, proinde in Imperio nostro Romano Germanico aliqua de Tutela Regis Romanorum, si forte impubes electus sit, nec non Electorum, aliorumque Principum ac Statuum Imperii pauca subjungo, & quidem circa Regem Romanorum in Aurea Bulla Titulo 5to expresse constituitur, quod semper provisio Imperii Serenissimis Vicariis competat, cujus Exemplum exhibetur in Capitulatione Josephi Imperatoris §. 47. ubi hic expresse promisit, quod nolit suscipere administrationem Imperii in praejudicium Vicariorum ante annum 18vum, qui terminus tamen postea mutatus fuit in annum 16tum; Reliquorum vero Principum Tutela regulariter sequitur Jus Civile, nisi quod in Electorum Tutela vigore Aureae Bullae Tit. 7. proximus & senior Agnatus

Agnatus hanc Tutelam administret, & haec non anno 14. sed 18vo finiatur.

DIFFERENTIA II.

5. Tutor autem, qui se juxta dispositionem juris communis excusare vult a Tutela, debet id facere intra 50. dies a delatione & notitia ejus, & lapso hoc tempore non amplius auditur, nisi ignorantia vel error causae intervenerit: quod tamen tempus expressum Jure Romano, Jure Provinciali Franconico non observatur, sed tenetur Tutor vel Curator, quamprimum post mortem Testatoris in primo vel secundo Judicio Provinciali intra Civitatem, extra ad primum superiorum conventum se excusare. c)

DIFFERENTIA III.

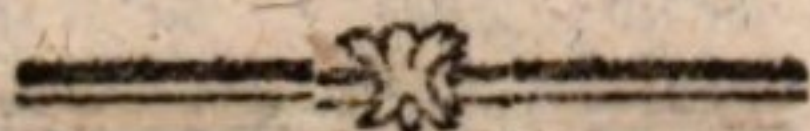
6. Quamvis etiam jure communi majores 70. annis excusare se potuerint a Tutela, minores vero 25. annis ad Tutelam aspirare prohibiti fuerint, secundum Jus Provinciale Franconicum tamen hoc non semper obtinet, sed pendet excusatio a Tutela ab arbitrio prudentis Judicis Provincialis vel ordinarii Magistratus cum causae cognitione. d)

§ ff 3

DIF.

c) Land-Gerichts-Ordnung Herzogthum Franckens Part. 3. Tit. 8. von Aufnehmung und Bestättigung der Vormünder §. 9.

d) Land-Gerichts-Ordnung part. 3. tit. 9. §. 2.

DIFFERENTIA IV.

Et licet denique Tutela privatorum merum onus sit, pertinens ad solorum pupillorum privatam utilitatem, ita ut de Jure Communi nullum omnino Tutori salarium debeatur, de consuetudine vero & ordinatione politica Ducatus Franconiae ita receptum ordinatumque sit, quodsi facultates pupillorum ad mille florenos excurrant, vel ut plurimum in bonis immobilibus, ad quae excolenda major diligentia & cura Tutoris requiritur, consistent, licitum sit Tutori vel Curatori annuatim duos florenos in rationibus petere. e) Si autem bona pupilli maxima parte sint elocata, quae non desiderant magnam diligentiam & curam, unum tantum liceat exigere florenum, & si denique infra summam mille florenorum bona pupilli consistent, relinquatur arbitrio Judicis Provincialis intra, extra Civitatem Magistratus ordinarii, f) ex ratione, ne cuiquam, maxime autem indigentibus ita onerosa & damnosa soleat esse Tutela vel cura, dum administrando bona pupillorum, suis non aequae praesse possint; nihilominus tamen Tutela Electoralis est dignitas & commoda importat, nam Electoralis Tutor inter Electores sessionem & votum habet, atque ipsi ex bonis Electoralibus media sustentationis
statui

e) Land.Gerichts-Ordnung Tit. 22. §. 2.

f) Dict. Tit. § 3. & 4.

statui competentia suppeditari debent, & Tutela finita non ipse, sed aulae Praefectus rationes reddere tenetur: ut autem eo magis provisum sit pupillis & minoribus, ex consuetudine & ordinatione Ducatus Franconici statim mortuo parente, si adsint pupilli, Judicii Provincialis Syndicus in civitate & extra apponit manum in bonis defuncti, & de eis facit Inventarium, nam hoc officium Judicis est latissimum, g) & propterea ad ipsum spectat ac pertinet fervare commoda subjectorum, nec non obviare malitiis & fraudibus hominum, maxime in materia pupillari, prout est Textus notabilis in *cap. Defensionis 2. Dist. 87.* ubi dicitur, quod defensionis propriae desolatis auxilio, & qui suis actibus adesse pro aetatis infirmitate non possunt, exoratum Pontificem deceat subvenire, quia pupillis & viduis tuitionem etiam divinitas jussit impendi, & ideo Maximo & Januario, qui se solatio parentum vel propinquorum asserunt destitutos, auxilium ex nostra delegatione, inquit summus Pontifex, praestabis, ut adversus improbitates adversariorum suorum protecti, tuae Executionis annisu noxia commenta non sentiant: ex quo vides, quomodo fraudes adversus pupillos debeant tolli & caveri, ne fiant, proindeque quam sanctum & justum sit, ut in bonis decedentium

§ff 4

super-

g) L. 1. ff. de Jurisdic. cap. 1. de officio Judicis.

superstitibus pupillis se defendere nescientibus, eo quod, quidquid vident, ignorant, *b)* Inventarium de relictis fiat, quamque laudabiliter etiam illa prae-
cautio adhibeatur de Jure Statutario Franconiae, dum Judicium provinciale Caesareum suo Syndico, habenti onus providere incommodis subjeetorum, imponit facere inventarium de bonis decedentium, qui pupillos haeredes relinquunt, ex ratione, ne malitiosi videntes bona indefensa attentent subtrahere, ac defacto furentur, sicque secundum rationem *legis 7. siquis intra Provinciam C. de bonis proscriptorum*: ne quid rei privatae commodis per gratiam atque collusionem subducatur. Jam vero plena descriptio comprehendat, quod spatium & quod sit ruris ingenium, quid aut cultum sit, aut colatur, quid in bonis mobilibus & immobilibus, nominibus & actionibus & sic in vineis, olivis, aratoriis, pascuis, sylvis fuerit inventum, & secundum dictam legem, quae licet loquatur in fisco, idem tamen est dicendum in pupillis ex ratione, quae est anima legis; quodsi enim lex est specialis, ratio tamen generalis, generaliter est intelligenda, quapropter ratio dictae legis ita sibi vindicat locum in pupillo, sicut in fisco, idem ergo intelligi debet & extendi in eo, nam
ubi.

*b) Leg. 1. §. fin. Cod. de falsa moneta. Can. 1. Caus. 30.
Q. 1.*

ubique eadem ratio sibi vendicat locum, eadem est Juris dispositio; cum ergo eadem ratio sit in pupillo sicut in fisco, idem Jus est statuendum, maxime cum Ecclesia, Respublica, Fiscus & Pupillus pari passu ambulent. i) Imo quod plus est in praeservatione seu conservatione bonorum delatorum pupillo, ipse pupillus habet majus Privilegium & majorem favorem, quam habet Fiscus in bonis sibi delatis, quod patet ex eo, quoniam durante pupillari aetate non currit praescriptio contra minorem, k) quae non ita se habent in bonis delatis Fisco, l) imo praescriptiones minores triginta annorum plane non currunt pupillis, & servantur ipso Jure illaesi, m) & tamen minores praescriptiones currunt contra Fiscum. n)

Cum ergo magis de jure sit favendum pupillo, quam Fisco, vere & recte dixi, quod *L. si quis intra Provinciam Cod. de bonis proscriptorum* habeat locum in

§ ff 5

pupillo

i) *L. Rempubicam 3. C. de Jure Rcipublicae cap. 1. X. de in integrum restitutione.*

k) *Leg. sicut. 3. C. de praescriptione triginta annorum Cap. 1. X. de in integrum restitutione.*

l) *§. Res Fisci Inst. de Usucap. & ibi glossa.*

m) *Leg. fin. C. in quibus causis restit. in integ. non est necessaria.*

n) *Uti habetur in dicto §. res Fisci.*

pupillo sicut in fisco, ideo, sicut in bonis delatis fisco est faciendum inventarium, sic etiam per eandem rationem in bonis delatis pupillo, prout enim ratione fisci Princeps potest praetendere Interesse, ita pariter ratione pupilli, ut ejus substantia integra conserve-
tur. o) Nec obstat, quod sint alia Juris remedia, videlicet dare Tutores & Curatores: nam per hoc non prohibetur a Jure inventarium per Judicem fieri, imo hoc expresse permittitur & potissimum ideo, quia cum debeat dari Tutor vel Curator idoneus, interim, antequam talis reperiatur, sicut decet, in quo vel maximam curam adhibere debet Judicium Provinciale Caesareo Franconicum, multae fraudes & furta plura committi possent, & bona pupilli dilapidarentur, ideo super his praeprimis providendum est, cum Pupilli, & Reipublicae interfit, habere plura genera defensionum suorum bonorum. p)

Est autem talis necessitas conficiendi Inventarii, ita ut Tutor illud non conficiens, dolosam suspicionem

o) Novella 8. cap. volumus 6to.

p) Prout probatur Arg. L. nam reipublicae ff. de novi operis nuntiatione, & in Capis. pervenit, de immunitate Ecclesiarum, & plene deduxit GUIDO PAPAE in Decisione sua 631. quae est penultima, ubi dicit, quod istud sit tam in officiariis Dominorum habentium ad hoc potestatem, quam in officiariis Principis observandum.

nem incurrat, q) quae quidem suspicio haec est, quod, sicut haeres Inventarium non conficiens incidit in suspicionem furti rerum haereditariarum jure communi sic praesumendo, ita & a simili incidat Tutor in suspicionem furti rerum pupillarium, si inventarium non conficiat, & quia haec praesumptio Juris est, liquidissimam inducit probationem, imo incurrit infamiam, & contra eum juratur in litem; tenetur autem ad hocce Inventarium, nisi confectio Inventarii Tutori fuerit remissa per Testatorem, quod juxta BARTOLUM fieri quidem potest, BALDUS tamen sentiens illud esse iniquum, limitat, nisi Testator erraverit remittendo ex certa causa, quae non subsistit, unde Judex non obstante remissione Testatoris potest cogere Tutorem ad confectionem Inventarii, si de eo suspicio sit, ne supprimat res pupilli. r) Et quia hoc casu apparet, hanc remissionem esse contra utilitatem Pupilli, Judex non debet eam sequi, s) imo non sufficit, quod Testator remittat confectionem Inventarii Tutori, sed oportet, ut expresse vetet, & prohibeat confectionem Inventarii, quam prohibitionem

q) L. 3. §. Tutores ff. de suspect. Tutoribus.

r) Arg. L. 1. §. 1. ff. ubi pupillus educari debeat, & Leg. facultas alias defensionis Cod. de Jure Fisci lib. 10.

s) BALDUS in L. fin. C. Arbit. Tutelae.

tionem licet fieri posse indicet *dict. l. fin. Cod. arbitrium Tutelae*, & quidem ideo, ne pandatur Pupilli Patrimonium, & divitiae invidiae exponantur, paupertas autem despectui habeatur; nihilominus tamen non obstante dicta prohibitione debet fieri descriptio bonorum, quam Judicium Provinciale Caesareum non debet differre, nisi in casu, in quo ordinaretur per Testatorem, quod fieret Inventarium per Tutores aut Curatores datos in Testamento, prohibendo Judicio Provinciali, ne se intromittat; aut ubi frater aut patruus, habentes bona communia cum minoribus, essent Tutores aut Curatores eorum, ex quo forte ita taedio affecti vellent provocare filios ad divisionem, quoniam non tenentur facere Inventarium, quamvis hic aequae ac supra rationem sufficientem ad impediendam ejusmodi confectionem Inventarii non advertam, ex quo sequitur, quod omnis Tutor teneatur reddere rationem, quando autem haec ratio reddi debeat?

DIFFERENTIA V.

Aliam reperio rationem Juris communis, aliam vero Recessuum Imperii & ordinationis Provincialis Ducatus Franconiae, & quidem Jure communi non nisi finita Tutela ratio reddenda est, *t)* & si sint plures

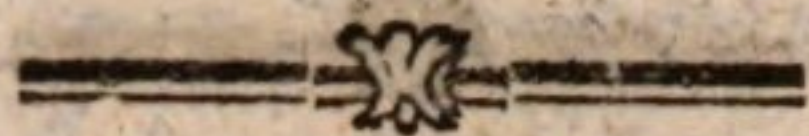
t) §. *fin. Inst. de Attili. Tutore l. 2. & 14. Cod. de administ. Tutorum.*

plures Tutores vel Curatores, unus non potest reddere rationem sine altero, ne ratio dividatur, cum simul tota reddi debeat ab omnibus secund. BALDUM : imo non solum pupillo debet reddi ratio, sed etiam Agnatis ejus haeredibus ab intestato. u) Nec reddi debet amplius, quam semel, si is, qui reddidit, habeat Apocham de rationibus redditis, x) ex Constitutione tamen Caroli V. Imperatoris Recess. Imp. de An. 1548. Item sub Rudolpho 2do Francofurti Anno 1577. nec non speciali Jure Ducatus Franconiae ad exemplum *Clement. de religiosis domibus* singulis annis Tutores suae administrationis rationes reddere tenentur. y) Imo & ante completum annum cogi possunt ad edendum rationes; melius enim est, eos, qui non bona fide vel non diligenter curam gerere deprehenduntur, & potius Tollitores, quam Tutores, Dissipatores, quam Dispensatores agunt, hoc modo compellere; multa autem in redditione rationum requiruntur, & hinc licet dicatur, quod

u) *L. si pater, & ibi BALD. Cod. communia, de successio-
nibus.*

x) *L. semel & ibi BART. C. de Apochis publ. libro 10.*

y) *Land = Gerichts = Ordnung P. 3. Tit. 24. §. 1. 2.
& 3.*

quod Tutor teneatur ad duo, scilicet ad reliqua & ad edendos codices, id est libros rationum, & illa duo propter unum esse videantur, id est propter reddenda reliqua, ideoque deficiente eo, quod est principale & causa alterius, quia nihil debet destrui, videatur & subsequens accessorium in se omnino annihilari, BALDUS tamen dicit, quod conditio rationum reddendarum, quatuor complectatur: Codices seu libros rationum edi, calculum poni, reliqua reddi, & denique culpam purgari solutione ejus, quod debetur: Oportet igitur ostendere, debitores pupilli fuisse idoneos tempore contractus initi cum eis a Tutoribus, 2) quod enim expost sequitur, ad id Tutores vel Curatores non tenentur, licet contractus nomine pupilli gestus male succedat; quodsi vero inveniaturs fraud vel dolus, punitur in duplum, neque induci potest consuetudo, quod Tutor non teneatur reddere rationem: nam dolus futurus remitti nequit; quodsi itaque Testator relinquit Tutores, & eos absolvit a reddenda ratione administrationis, & obligavit suos haeredes, quod debeant Tutoribus remittere id, in quo condemnarentur ratione administrationis Tutelae male gestae dolo vel negligentia, talis liberatio vel absolutio non extenditur ad ea, quae Tutores dolo

2) L. qui sub conditione ff. de condit. & demonstr.

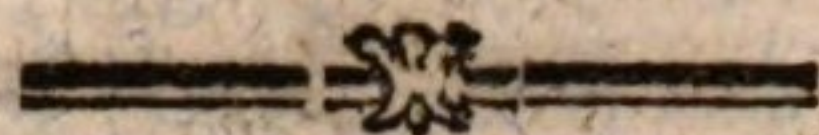
lolo gesserunt, vel ad aliqua, quae sunt penes ipsos
Tutores. a)

DIFFERENTIA VI.

7. Ne autem Tutores prodigaliter utantur bonis pupillorum, iisdem non tantum accusatis de suspecto & dilapidatione, interdicitur administratio, verum etiam ab initio suscepti officii satisfactionem bonam & sufficientem cautionem indubie interponere debent. Quando autem & quomodo Tutores debeant satisfacere, satis clarum est per Textus in *Tit. Inst. Codicis* & *ff. de satisfat. Tutorum*. Ac licet Jure Civili Tutores Testamentarii & per Inquisitionem dati non tenebantur satisfacere ut alii, quia eorum fides tam a Testatore, quam Magistratu approbata erat, ex Novellis tamen Romani Imperii Constitutionibus Anno 1548. sub Carolo V. Augustae promulgatis & Francofurti sub Rudolpho Anno 1577. repetitis & denuo confirmatis, prout etiam jure consuetudinario Ducatus Franco-
niae b) tenentur omnes Tutores & Curatores indistincte sub Hypotheca omnium bonorum praeter haec recensita satisfactionem praestare. Caveat
igitur

a) Prout casus est in leg. quidam decedens *ff. de adm. nist. Tutorum*.

b) *Part. 3. Tit. 8.* von Ausnahme und Bestätigung der Vormünder §. 4. *nec non Tit. 11.* von der Vormünder und Treues = Träger Pflicht und Eyd.

igitur Judicium Provinciale Caesareum, cui Tutorum datio ex speciali concessione incumbit, ne omittat satisfactionem Tutorum & Curatorum, ne in subsidium actione de syndicatu teneatur; ubi advertendum, quod fidejussores intervenientes debeant tantum habere in bonis, quantum valent bona illius, pro quo fide jubent, & hinc sicut fidejussor de Judicio fisci & judicatum solvi tantum debet habere in bonis immobilibus, quod ascendat ad valorem causae, pro qua intercedit, ita etiam idem in Tutore observandum est, quod tantum habeat in bonis, quantum pupillus, ad hoc ut sit idoneus Tutor, aut aliunde caveat per fidejussores: * de Cautione autem juratoria an possit in hoc casu praestari, vide ea, quae dicit JASON c) ubi videtur tenere, quod non sit admittenda in hoc casu, quia in officiis administrandis, ut, dum quis est electus in Tutorem vel Curatorem, si non potest dare fidejussorem, non statur ejus juratoriae cautioni. d)

CAPVT

* Cum Tutorum bona tacita hypotheca in fauorem pupillorum sint affecta, hinc in praxi Tutores bona possidentes a cautione speciali liberantur, prout et Ord. Prov. id nullibi desiderat.

c) In L. 1. ff. qui satisfacere cogantur. in 3. Colum. vers. 8.

d) L. 2. C. de Tut. vel Curat. qui satis non dedit.

CAPUT II.

DE LEGITIMA FILIORUM ET
PARENTUM.

SUMMARIUM.

1. Legitima quoad substantiam seu alimenta est Furis Naturalis hypothetici, non solum in liberis, verum etiam parentibus; quoad modum vero ac determinationem Furis Civilis, ac juxta Ordinationem Provinciam Franconicam liberis vel uni vel pluribus debentur indistincte duo trientes.
2. De Furibus primogeniturae in quibusdam locis per statutum introductae ipso Deo approbante.
3. Casus, in quibus parentes obstricti sunt de Fure Franconico liberis suis in vivis legitimam dare remissive.
4. De legitima Parentum, quae etiam aucta est per Justinianum, & quod de Fure Franconico post divisionem parentes non habeant legitimam in bonis filiorum, ante divisionem autem & assignationem legitima in vita habent parentes legitimam etiam in bonis castrensibus, nisi conjuges haec bona sibi invicem reliquerint.
5. De emancipatione ac patriae potestatis vinculo.
6. Ante actuale divisionem parens superstes non potest Fure Franconico nisi ad causas pias de sua tertia testari quoad personas extraneas, bene tamen inter

liberos uni plus, quam alteri relinqueret valet salva legitima, nec sumptus studiorum in eam imputandi.

7. *De Jure Franconico acquæstus conjugum est communis.*

8. *Pater utroque Jure Franconico & Civili habet usufructum in bonis adventitiis liberorum.*

DIFFERENTIA I.

I.

Vocabulum Legitimæ, quæ alias etiam vocatur debitum, a) item debitum bonorum subsidium, unde derivetur, cuilibet facile constare potest, nimirum a Lege: quasi portio quaedam a lege determinata, hinc Legitima formaliter considerata ratione definitæ quantitatis, seu in tantum mutari potest; b) quoad substantiam autem, & ratione sui materialis ipsius juris succedendi, quod naturali jure debetur, mutationi non est obnoxia; nam Jura Naturæ mutari nequeunt. c) Et hæc nihil aliud est, quam portio quaedam, certis personis necessario ex successione debita, relinquenda illis personis, quæ habent querelam inofficiosi; & quidem hanc querelam inofficiosi Testamenti seu contra officium pietatis facti, cum

a) *Novell. 18. in præfat.*

b) *L. 36. §. 1. in fin. Codicis de inofficios. Testam.*

c) *L. 8. ff. de reg. Jur.*

cum quaedam personae habeant absolute prout ascendentes & descendentes, quaedam vero ut collaterales in primo gradu seu fratres & sorores, secundum quid in casum turpis personae institutae; hinc in primo ordine liberis legitima competit de Jure Naturae hypothetico & quidem praeceptivo d) Quia ex eodem debentur alimenta, in quorum locum Legitima quoad substantiam succedit; sicut enim parentes viventes liberos suos alere tenentur, juxta illud Glossae:

Mater alit puerum trinum trinoque minorem,

Scilicet quoad solatium & lac,

Majorem vero pascere patris erit.

Ita morientes a Jure Naturae tantum liberis relinquere coguntur, ut honeste pro sua conditione vivere possint, unde GAIL. e) decidit, quod materia Legitimae & alimentorum sit Juris Naturalis, proinde prorsus tolli nequit. Afferit quidem PEREZIUS f) legitimam Juris naturalis non esse, quamvis debeatur propter naturalem causam; quod si enim, inquit, juris esset naturalis legitima, filius licet impius & ingratus, quae natura essent, non posset amittere, amittit autem, quia recte ex causis 14. in Novell. 115.

Ggg 2

nomi-

d) L. 7. ff. de bonis damnatorum.

e) L. 2. obs. 122.

f) Ad tit. C. de inoffic. testamento num. fin.

nominatis exhaeredatur; accedit his, pergit laudatus
 Author exemplum militis, qui per leges solutus
 solennibus Juris Civilis non tenetur liberis relinquere
 legitimam, quodque testamentum validum scribat
 liberis scienter praeteritis, quibus non est quere-
 la, g) quod certe Jus Civile permittere non potuisset;
 si legitima foret Juris Naturae, a cujus praescripto
 non liberat lex humana; verum enim vero haec
 tanti momenti non sunt, ut a sententia nostra com-
 muni Doctorum calculo comprobata recedere cogant;
 nam exemplum militis, liberos a querela inofficiosi
 excludentis, nihil aliud probat, quam quod dum
 respublica ex causa boni publici habet Jus & Domi-
 nium eminens in bona & fortunas Civium, ex justis
 causis publicae v. g. utilitatis disponere, & eo nomine
 jus quaesitum quoque, adeoque natura debitum
 auferre possit, quo sane titulo pactis indubie natura
 validis vis obligandi in minoribus & mulieribus
 fidejudentibus efficaciter adimitur. Illud equidem facile
 largior cum GAIL. b) statutum ex rationabili causa
 omnino legitimam tollere posse, favore scilicet agna-
 tionis: uti in statuto excludente foeminas a succeffio-
 ne parentum masculis extantibus, ac deinde etiam
 ex justis causis ingratitudinis exhaeredari posse,
 quam-

g) L. 9. & 24. Cod. de inoff. testamento.

b) Dict. L. 2. obs. 122.

quamquam illae foeminae & hi exhaeredati in effectu non penitus & omnino a legitima excludantur, quia filiabus in alio, quod vicem legitimae obtinet, prout etiam exhaeredatis & filiis militum, ita, ut alimenta necessaria habeant, provident; firmo itaque stat fixum talo, legitimam esse Juris Naturalis hypothetici saltem, eamque in se spectatam statuto tolli non posse, neque consuetudine; consuetudo enim irrationabilis nullarum est virium, i) cum veniat ex praecepto Juris Naturae; determinari autem, augeri vel minui recte potest. k) In Legitima autem ascendentibus & transversalibus debita, quos non ita, sicut liberos, naturae votum ad successionem vocat, mitior sum, & praelaudati PEREZII sententiae subscribo, illamque saltem collateralibus debitam esse Juris Civilis statuo: quoad ascendentes vero recte dissentit MYNSINGERUS, l) de quorum alimentatione idem, quod de liberis, dicendum est; quia successionum ab intestato Jure Naturali ratio est reciproca, quoad collaterales autem PEREZII sententia indubie procedit: Cum igitur certus relinquendi modus a Jure Civili praescribi & legitima determinari

§§ 3

minari

i) L. 2. C. de alimentis liberis.

k) De qua quaest. consuli potest GAILIUS dicto loco. MYNSINGERUS Cent. 5. observ. 3. qui praeiudicium Came-rae allegat. CARPZOV. defin. forens. part. 3. Const. 12. §. 6.

l) Cent. 6. obs. 44.

minari possit, quae jure antiquo legitima liberorum erat quadrans, id est quarta pars eorum, quae ab intestato liberi erant habituri, a JUSTINIANO aequi-
amantissimo aucta est pro numero liberorum, &

*Quatuor aut infra dant natis Fura trientem,
Semissem vero dant natis quinque vel ultra,
Arbitrium sequitur substantia coeterea patris.*

Juxta Ordinationem Franconicam vero m) consistit legitima liberorum, sive sit una proles, sive decem adsint, in duabus tertiis; quod autem hac lege civili & statuto libertas disponendi de bonis suis in patre circumscripta sit, ne id quidem sanctioni Juris Naturalis opponendum, cum potius ex ejusdem scitis obligatio civilis descendat.

2. Hinc itaque Jurium primogeniturae primam inter homines originem repetendam arbitror, quorum tamen emolumenta non ubique & omni tempore eadem, sed multiplicatis cum genere humano hominibus, moribus gentium, statutis, consuetudinibus varie definita sunt; fundamentum vero introducendorum jurium primogeniturae aliqui in dilectione atque praestantia naturali partus primogeniti collocant: potissimum tamen, quod primogeniti in natura praerogativae suae adeo insignis fundamentum habere

m) P. 3. Tit 29. von der Kinder Legitima, und was dieselbe seye.

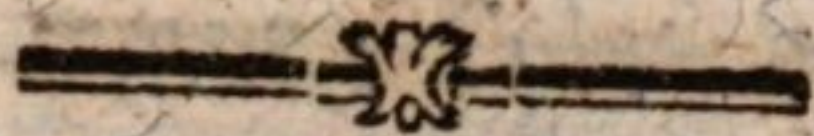
re possint, ex voluntate & facultate disponentium naturaliter libera, moribus gentium, legibus positivis deinde suffulta, petendum erit; n) quam deinde, postquam in societates civiles consensum est, leges aut consuetudines, prout ratio societatis postulare visa, circumscripserunt, ut adeo, si quis iniqua primogeniturae jura dicere velit, frustra ad aequalitatem liberorum provocet, sed potius, quid legibus publicis, quibus unusquisque se submisit, constitutum, quid moribus, consuetudine aut statutis extra porrectionem alimentorum receptum, inquiri debeat: nam, ut libertas naturalis domini circa bona propria legibus civilibus ex utilitate societatis constitutis cedat, id ipsum naturae humanae convenit, cum duo contraria simul velle aut nolle quis non possit, unusquisque autem in societate & civitate voluntatem suam boni communis causa vinculo huic eximio adstrinxerit, ipso Deo id approbante: & ex eo in toto fere terrarum orbe usurpatur jus primogeniturae, quo is, qui natus major est, tam de Jure Divino, quam humano, solus succedit, ne Regnum dividatur & communiter administraretur, in qua unitate & salus & quies per unum Principem magis, quam per plures retinetur. o)

Ugg 4

Nam

n) ITTER, de feud. Imp. Cap. 12. §. 5.

o) Can. 41. Caus. 7. q. 1. Cap. 7. & DD. ad A. B. Cap. 7. de successione Principum.

Nam salus praecipua Regnorum & familiarum in certa & constanti ratione succedendi consistit, quodsi autem in Regnis haereditariis vel aliis familiis liceret patri & filiis unum eligere; vel si primoribus concessum, non ordinem nascendi, sed regnaturi mores rimari, aut populi favorem spectare, turbas atque bella sequi necesse est, postpositi enim nunquam quiescent, nec illis factiosi deerunt. Praetexitur quidem, ut in Regnis electivis fit, nativitate mores non distingui, electione & iudicio optimum sumi posse, verum ista verbis speciosa effectu vana sunt, praevalente naturae humanae imbecillitate, quae affectibus paret, & gratiam vel odium magis sequitur, quam virtutes, & iustitiam seu veritatem, quod in comitiis plerumque usu venire videmus: Duo autem sunt vincula, quibus salus magnorum Imperiorum praesertim nititur, Reverentia & Autoritas, quas sola sapientia atque probitas imperantibus non praestat; plurimi enim aequales imo praestantiores se illis putabunt; aequali autem aegre paretur, nedum inferiori; hinc etiam, licet bene dixerit PLATO, felicia regna esse, in quibus Reges philosophantur, & Philosophi regnant, certe tamen nudo Philosopho, nisi alia accedant, utut sapientissimo vix quisquam triduo pariturus esset; Externum igitur quid & visibile esse oportet, quod & prudentiores & simpliciores pariter agnoscant, neque vago atque vario
ho-

hominum arbitrio subiectum sit. Hanc ob rem in Electionibus Regum & Principum hodiedum sapientiae & morum sanctitati nobilitas & potentia vix non praeferuntur, licet altera alterius auxilio egeat; illa enim facit, ut subiecti sponte atque libenter parere velint, haec, ut inviti cogantur; quia ergo Electio non multo plus commodi Regnis affert, & familiis, quam fors nascendi, imo interdum & urbis obnoxia est, multi populi, & in specie, testante Aurea Bulla, Germani quoad Electorum in Imperio successionem & filiorum electoralium succedendi rationem in Electoralibus & Principatibus maioribus se illa sponte abdicarunt, & jus primogeniturae recte introductum fuit, quamvis Electio propior libertati sit, quia eligentes eligendo leges praescribere & conditiones imperandi per Capitulationes statuere possunt, licet & id multoties in irritum cadat, quia contraveniens Princeps vel plane non vel aegerrime in jus vocari potest: Ita humanarum rerum nihil est ex omni parte beatum. Quapropter boni & prudentis civis est, Reipublicae formam, quam reperit, tueri, & quomodo successio per statuta aut consuetudines locorum regulata est, sive primogenitura inducta sit, sive non, sicut hactenus praxis invaluit, eandem prosequi.

DIFFERENTIA II.

3. Cum autem filius nullum jus habeat in legitima vivente adhuc Patre, & Pater de rebus suis juxta proprium suum arbitrium disponere vendendo ac donando possit, neque habeat filius, quod conqueratur, cum pater sit rei suae moderator & arbiter, *p)* sed eo demum mortuo dicatur habere jus & legitimam quasi sibi debitam: *q)* hinc pater non tenetur in vita sua assignare legitimam, etiamsi bona dilapidaret; *r)* de jure tamen Franconico Provinciali reperiuntur multi casus in ordinatione Provinciali, *s)* quibus parentes in vivis obstricti sunt, liberis suis legitimam dare & cum illis dividere, quos cum Clarissimus Dominus PETRUS RODERICUS DEMERATH, Philosophiae & utriusque Juris Doctor *t)* accurate recensuerit, actum agere supersedeo, & bene.

p) L. Dudum ff. de contrabenda emptione.

q) De quo videatur CARPZOV. *defin. forens.* p. 3. *Const.* 12. *defin.* 10.

r) BART. *ad l.* 1. §. *si puer* ff. de collatione bonorum.

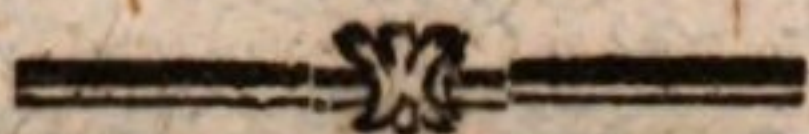
s) *Part.* 3. *tit.* 31. per totum sub rubrica: In was Fällen die Eltern in Zeit ihres Lebens ihren Kindern, Dichtern oder Ur-Dichtern den 2ten Theil zu geben schuldig etc.

t) In suo fasciculo *differentiarum Juris Communis & Franconici* p. 2. *differentia* 2.

benevolum Lectorem occurrentibus in hac materia casibus ad eundem remitto.

DIFFERENTIA III.

4 Non minus autem Parentes in bonis liberorum, quam liberi in bonis Parentum legitimam habent, turbato enim mortalitatis ordine, Parentibus aequae ac liberis ex pietate legitima est relinquenda; utrum autem ad exemplum liberorum de jure communi legitima quoque aucta sit, inter se dissentiunt interpretes, & si quis bene respiciat textum *Novellae 118.* illa non videtur loqui nisi de filiis, quod argui potest a Rubrica, quae loquitur de triente & semisse, ac de successione filiorum; alia enim ratio esse videtur in Parentibus, quam in liberis, & ubi non est eadem ratio, ibi non est idem jus statuendum, liberi etiam ex communi voto, & naturali ratione absolute id exigente, bona expectant, parentes vero non ex ordine naturae, sed contra eum turbato mortalitatis ordine admittuntur: praesertim cum correctoria stricte sint accipienda; nihilominus tamen de jure communi pariter parentum legitimam auctam esse admitto; quod non tantum ratio pietatis & necessitas liberorum ad alimentandum parentes, eorumque honor & reverentia suadent, verum etiam ipsa verba finalia dict. *Novell. 118. C. 1.* expresse statuunt in verbis: hoc observando in omnibus personis, quibus datur querela

querela inofficiosi; nam legitima filiorum & parentum pari passu ambulat, & quia correlativorum eadem est ratio, id, quod in uno statuitur, & in altero statutum intelligitur. Jure autem Provinciali Franconico neutrum servatur, si enim parentes liberis suis semel legitimam largiti sint, quod parentes, si velint, in vita possunt, quia quilibet favori pro se introducto renunciare potest, u) non habent reciproce in eorum bonis legitimam; w) hoc ipso enim, quod parentes retinuerint unam tertiam, & solum duas tertias liberis dederint, censetur eorum legitima retentae tertiae parentum inesse; proinde hujusmodi parentes de sua tertia libere disponere possunt, nec tenentur liberis de ea quidquam relinquere. x) Si vero liberi nondum receperint suam legitimam, & tamen bona castrensia vel quasi castrensia habeant, quamvis in his de jure communi pater omnino nihil juris habeat, nec quidquam filius in hisce bonis, in quibus y) habetur pro patrefamilias, patri relinquere cogitur. z) Vi tamen juris consuetudinarii habent
etiam

u) *L. penult. Cod. de pactis.*

w) *Land-Gerichts-Ordnung Herzogthum Franken von der Eltern Legitima tit. 36. §. I.*

x) *Land-Gerichts-Ordnung Tit. 39. §. 13.*

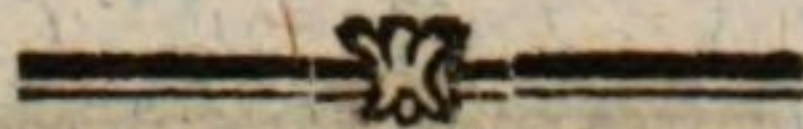
y) *L. 2. ff. ad S. C. Macedonianum.*

z) *L. fin. Cod. de inoff. Testam.*

etiam parentes in hisce bonis castrensis vel quasi trientem pro legitima, quae ipsis necessario quoque sub querela inofficiosi relinquenda est, a) quod tamen limitatur in eo casu, si bona haec conjuges sibi invicem in dotem, seu donationem propter nuptias reliquerint, de quibus nulla competit legitima: de valore autem hujus statuti minime dubitare oportet; nam licet pacta dotalia neminem legitima privare possint, semper enim pacta intelligi debent, ne alteri cuidam tertio praejudicium inferatur, aut liberi vel parentes legitima sua defraudentur; b) hoc tamen solum intelligendum est, si statutum aliquod sit generale, hoc enim ad legitimam portionem porrigi non debet. Aliud dicendum, si statutum speciale loco legitimae certam portionem parentibus deferat, quod procul dubio valebit, quamvis legitima parentum sit diminuta; nam in totum quidem legitima tolli non potest, quod aequè de parentum ac liberorum legitima statuendum esse, supra dixi; quia legitima parentum pari passu ambulat cum legitima liberorum, quantitas tamen ejus, utpote inventum meri juris positivi, per jus quoque positivum corrigi, minui & emendari potest,

a) Land-Gerichts-Ordnung tit. 36. §. 2. juncto Tit. 27. von Testamenten und letzten Willen §. 12. tit. 19. §. 3. & 4.

b) L. 1. & 102. Tit. Cod. de inoff. donationibus.

potest, & hinc etiam aliqua bona nexu legitimæ affici aut eximi valent. c)

DIFFERENTIA IV.

5. Nunc videndum, quid jure antiquo & novo communi & Franconico circa emancipationem & patriam potestatem constitutum sit. Et quidem olim Jure Romano, quando parentes vel ob bene merita vel ob aliam justam causam liberos suos e potestate patria dimittere volebant, debebant eos per imaginariam venditionem manumittere; postea vero hoc mutatum fuit, & sufficiebat per Rescriptum Principis filios dimittere, & eos sui juris facere ;d) per nuptias autem non dissolvebatur patria potestas; e) bene tamen per dignitatem, quae liberabat a curia, etiam contingebat liberatio a patria potestate. f) Haec vero emancipatio ex recepta hodie Germaniae & cum ea Franconiae consuetudine non ita servatur; liberi enim, qui separatim habitant, vel semotam habent familiam, aut separati sunt per matrimonium

a

c) CARPZ. *defin. forens. part. 3tia Const. 12. definit. 3. 4. & 5.*

d) §. 6. *Instit. quibus mod. patr. potest. solv. L. 5. C. de emancip.*

e) L. 1. *in fin. ff. de liberis exhibendis.*

f) *Nov. 81.*

a mensa, vel per divisionem, & separationem bonorum legitimam suam receperunt, omnes pro emancipatis & dimissis e patria potestate habentur. Nach eingeführter Gewohnheit Teutscher Nation werden die Kinder durch die Abtheilung und Separation aus dem väterlichen Gewalt gesetzt und vor emancipirt gehalten, g) & hinc, quia nullius juri subjecti sunt, de bonis suis libere possunt disponere; licet autem glossa h) dicat, quod Galli & Francigenae plane non habeant filios in potestate, prout idem etiam dicit ALEXANDER de Britonibus & Gallis, i) hoc tamen per consuetudinem & statuta Franconiae secus est; quia, ex quo divisio & separatio sunt modi liberandi filios-familias a patria potestate, eos praesupponit esse in patria potestate: cum privatio praesupponat habitum. k) Unde lubet paucis inquirere: an, quae & quanta hodieum sit patria potestas, deque modis dissolvendae ejusmodi potestatis; ubi operae pretium fuerit praemittere, quae aliquando in simili quaestione respondit Clariss. Vir JACOBUS SANTVOERT J.

g) SCHNEIDEW. ad Tit. Instit. quibus modis patria potest. solvitur.

h) In § 1. Inst. de patr. potest.

i) In Apostillis ad BARTOL. in leg. qui in potestate ff. de Testamentis.

k) L. decem ff. de verbor. obligationibus. Vid. Lande Gerichts-Ordn. tit. 29. §. 18.

J. U. D. & sacrorum Canonum Professor in haec verba: Videntur universum hoc patriae potestatis jus moris nostri eo reduxisse (si tamen aliquando hic fuerit inductum, quod fortassis cum *ALCIATO* non absurde negari posset) ut ejus quasi imagine retenta nullus usus aut utilitas eo nomine ad patrem redundet, exemplo ejus, quod in ejusdem juris seu potestatis specie Jure Civili constitutum refertur, filio bona castrensia habente intestato mortuo, patrem ea non successionis vel hereditatis jure capere, sed tanquam peculium retinere. *l)* Ubi tamen, si hoc, si illo modo ea pater accipiat, vix referat, voluerunt *JCTi*, uti alibi notat *CUJACIUS* sensim aliquid decerpere patribus ex ejus potestatis jure, & ut idipsum minus fecisse viderentur, speciem ejus & imaginem relinquere; & sicut in beneficio abstentionis ab hereditate paterna, quod suis Romano Jure indulgetur, illud commentum a juris conditoribus est inventum, ut filius fictione quadam haeres dicatur, in effectu tamen exhaeres maneat: ita quotidie in judiciis & foro de patria potestate multa clamari audies, rem autem & effectum ejus nullum, quod ad ipsos patres attinet, persentisces. Gallicae nationis Auctores plerique secuti *ACCURSIUM m)* scripsere, jus patriae
pote-

l) L. 2. Cod. de castrens. pecul.

m) In §. Jus autem. 2. Instit. de patria potestate.

potestatis secundum Romanas sanctiones in filios isti
genti non esse, filiosque, quodcunque quaerunt,
sibi quaerere; *n)* & qui apud Gallos huic juri locum
adhuc esse existimant, jam pridem illud defuetudine
& moribus vel abolitum vel valde minutum vo-
lunt. *o)* A Belgis, qui, ut in hac materia loquitur
Dn. WAMES *p)* plerumque ut simiae mores Gal-
lorum sequuntur, non esse quoque receptum vin-
culum patriae potestatis juxta communis juris formam,
authores belgici plerique annotarunt: sic ELBER-
TUS LEONIUS, *q)* docet patriam potestatem uti apud
Gallos ita & apud Belgas esse sublatam. Verum
quaecunque sit aliorum de patria potestate opinio, il-
lud tamen satis constat, patriam potestatem civilem,
qualis fuit illa Romanorum, hodieum neque hic
neque alibi reperiri, sed naturalem tantum observan-
tiam reverentiamque patri & matri ex aequo debitam,
manentibus liberis in reliquis suae potestatis, sui que
juris: *r)* quaeque de effectu & vi illius potestatis
tradi

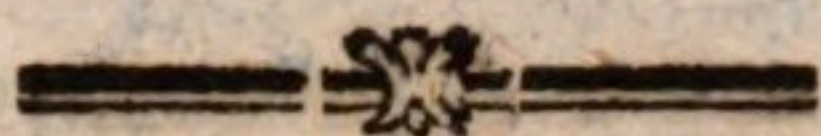
n) COSTAL. in l. 3. ff. de his, qui sui vel alieni juris
sunt.

o) GREG. TOLOS. in syntagmate juris universi lib. 2do.

p) Cent. 3. Cons. 50. in fine.

q) Emendat. Lib. 5. C. 3.

r) L. 1. ff. de obseq. parent. & patro. praestand. L. 4.
de curat. furios. dando & L. 2. Cod. de in jus vocand.

tradi & trahi ex Jure Civili solent ad mores nostros, referri debere ad hanc naturalem observantiam, cujus vestigia quaedam extant in authoritatibus, quas praestant patres ad actus filiorum legitimos, veluti in causis controversiisque judicialibus, vel in acquisitionibus rerum, ubi parentum versatur incommodum; coeterum autem verum manet, filios familias hodie quaerere non patri, sed sibi; obligari eos patri, sibi-que obligare patrem efficaciter; neque enim, ut res omnes liberorum acquirantur eorum parentibus, id naturale est, sed ex populi legibus, quae hac in re patrem quoque a matre distinguunt, jusque, quod matri competit in liberos, soluto praesertim matrimonio demonstrant, unice apparet; unde etiam ob sexus praestantiam dignius habetur imperium patris, qui cum & natura ac Jure Gentium sit familiae caput, salvo Ecclesiasticae & Politicae potestatis, cui Christianus atque civis subicitur, Imperio, merito dominatum aliquem potestatemque exercet in omnes familiae partes, ita tamen, ut hoc jus competens parentibus hodie nihil fere aliud importet, quam custodiam, tutelam & curam quandam liberorum, cum modica coercitione justa, quatenus scilicet cogendi sunt ad officium liberi, vel emendandi, item jus administrandi liberorum bona, s) duretque nonnisi ad annum

s) L. 1. Cod. de bonis maternis & ibi Doct. FABER, BART. BALDUS & alii.

annum vigesimum quintum usque, adeo quidem, ut communi Franciae consuetudine receptum sit, filios 25. annis majores, etiam adhuc coelibes, haberi pro emancipatis: quorsum spectant & alii modi, quibus haec potestas solvi dicitur, veluti per habitationem separatam a paterna, item per Contractum matrimonii; transit enim hoc modo filia in potestatem sui mariti, filius autem emancipato similis habetur, idque vi Sacramenti, quia causa matrimonii est spiritualis, quae totum hominem vendicat & possidet. t) Sicut etiam in juramento utpote Juris Divini & vinculo animae idem observatur, quia Jure Divino patri potestas, quae est Juris Civilis, non consideratur; u) ubi in spiritualibus patriae potestatis nulla habetur ratio; & hinc etiam est, quod matrimonium de Jure Canonico absque parentum consensu contractum sit validum. x)

DIFFERENTIA V.

6. Haftenus dictum fuit, quod jure etiam naturali hypothetico Legitima, quatenus surrogatur in locum alimentorum, debita sit liberis, nec non de effectibus patriae potestatis; sequitur nunc, quod si

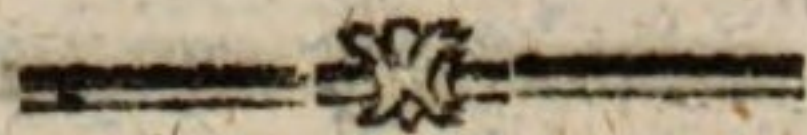
§ h h 2

pater

t) PYRRHUS ad Consult. Aurelianenses Tit. quibus modis patria &c. in fine.

u) Textus in Cap. fin. de Judiciis in 6to.

x) GAIL. l. 2. obs. 38. n. 11. & observ. 95. nro 4to.

pater filio hanc Legitimam libere & absque ullo onere relinquat, reliqua bona omnia etiam extraneis quibuscunque relinquere possit de jure communi Romano, nec filius conqueri valeat de patre, qui ei debitam portionem reliquit; de jure tamen consuetudinario Franconiae non possunt parentes legitimi (adinftar adoptivorum & arrogatorum tales dicti, nam unio prolium successit in locum adoptionum in Germania) de sua tertia vel communibus bonis ante actualem separationem bonorum per Testamentum aut aliam quamcunque voluntatem disponere, nequidem inter liberos. y) Quamvis eodem jure statuario aliter se res habeat in parentibus naturalibus & legitimis simul, quibus in indivisis & communibus bonis etiam absque onere divisionis vel separationis bonorum concessum est, ut uni liberorum plus, alii vero minus, salva tamen semper Legitima, tribuere valeant: parentibus enim suam tertiam etiam bonis suis adhuc indivisis inter liberos pro libitu relinquere permissum, ita quidem, ut etiam in Legitimam imputentur dos profectitia & donatio propter nuptias ad similitudinem hujus dotis, ut aequalitas servetur. z) Itemque jocalia, vestes, omniaque filiae data nomine Matrimonii, dummodo vestes sint pretiosae & ad

y) Land-Gerichts-Ordnung Tit. 39. §. 15.

z) L. 29. Cod. de inoff. test.

ad usum quotidianum non necessariae, aliaque, quae pater alias verosimiliter non fuisset daturus; non tamen hanc imputationem in legitimam patiuntur bona castrensia vel quasi, prout & sumptus a parente studiorum causa in filium erogati, a) quia alimentis annumerantur: interim hoc ita intelligendum est, modo parens hosce sumptus animo credendi non suppeditaverit; quod tamen in dubio non praesumitur, sed probandum est: quae probatio ex eo non patet, si pater illos libro rationum seu Calendario inscripserit, seu inter expensas communes retulerit; quia diligentes quandoque Patresfamilias etiam sumptus minutissimos in libros rationum accurate referunt, saltem ut singulis annis acceptorum & expensarum exactam rationem inire queant; b) sed si pater in libro debitorum assignaverit, seu in librum particularem ad hunc finem confectum, ut de expensis pro filio constare possit: c) modo tamen non nimium excedant hi sumptus, ut liberi reliqui non habeant Legitimam salvam: cum enim, ut supra dixi, Legitima liberis debeatur Jure Naturae, hujusque ratione filius dicatur Creditor, hoc debito naturali non est defraudandus, & sane

§§§ 3

Rei.

a) L. 50. ff. famil. erciscund.

b) WESEND. in parat. ff. de usucap. nro 11.

c) CARPZ. defin. forens. p. 3. Const. 11. defin. 20.

Reipublicae quam maxime interest, ut impensae in studia non imputentur in Legitimam, quia alias vix invenirentur, qui studiis, unde commodum inaeestimabile redditur, & saepenumero aliis liberis mirifice ex naturali inclinatione assistitur, invigilarent: extraneis autem ante actualem divisionem bonorum ultimus superstes ex parentibus nihil potest praelegare, quia juxta statutum Provinciale Franconiae *d)* liberis est jus quaesitum, cui inferior, pater scilicet derogare, & in praejudicium liberorum de communibus bonis disponere nequit; quae prohibitio per legem sive statutum facta afficit rem, per consequens impedit Dominii translationem & juris acquisitionem. Ratio vero hujus statuti est, ut communibus liberis communis haereditas salva maneat: nomine extraneorum autem in hac dispositione statutaria non veniunt, sed expresse exceptae sunt personae benefactorum, indigentium amicorum & patronorum, vel aliarum piarum & in jure multum favorabilium causarum, quibus parentes suam tertiam etiam ante divisionem relinquere possunt, prout etiam non prohibentur de hac sua tertia disponere pro libitu, si divisio vel separatio bonorum propter morbum & aegritudinem commode fieri nequeat. *e)*

DIF.

d) Tit. 39. §. 17.

e) Dist. iii, §. 18, 19. & 20.

DIFFERENTIA VI.

7. Nunc de aquaestu conjugum tractandum est, seu de juribus conjugatorum, & quae ad ipsos pertineant, ac de eorum communione; Matrimonii autem privilegia multa sunt, quae videri possunt in CHASSANEI consuetudinibus Burgundicis rubricata, de juribus conjugatorum; nam jus commune attribuit soli marito acquisita constante matrimonio. Licet autem quis opinari posset, inter conjuges tacite quodammodo contrahi societatem negotiationis, ubi damna & lucra communicari aequissimum esset, teste GAILIO, *f*) attamen in jure communi nullibi cautum, quod aquaestus inter conjuges sit communis, imo contrarium in eo decisum reperitur, quod nimirum ea, quae ab uxore acquisita sunt, ex bonis potius viri, ad evitandam turpis quaestus suspicionem quaesita praesumantur, ideoque ad maritum pertineant; *g*) cum enim soli marito onera matrimonii incumbant, scilicet alimentatio uxoris, liberorum, totiusque familiae, *h*) dotatio filiarum, *i*) & si quae alia sunt, quae sumptuum erogationem requirunt, cur ergo

§ h h 4

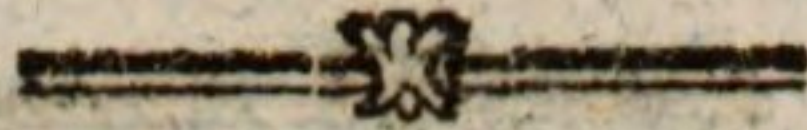
non

f) Lib. 2. obs. 90. nro. 5.

g) L. 21. ff. de donat. inter virum & uxorem, ubi DDres communiter.

h) L. 22. §. 8. ff. solut. matrim.

i) L. fin. C. de dotis promiss.

non etiam & ipsi soli commoda tanquam praecipua essent relinquenda? k) nec concedendum in conjugibus societatem negotiationis contrahi, sed si quae inter eos est, erit solius habitationis societas, non etiam bonorum acquistorum constante Matrimonio, quae ad solum maritum, tanquam Principem & caput familiae sunt referenda, ne contraria sententia inter conjuges separationem inducat, & ex una duas familias faciat, vel quod est longe absurdius, quae vir gessit & administravit, rationibus uxoris inferantur; fecus est de Jure Provinciali Franconico, cui etiam accedit Bavaricum; hoc enim jus inter conjuges aequaliter acquisita dividit, ita, ut quilibet medietatem tam quoad dominium ac possessionem lucretur, ac libere de hac dimidia aquaestus cum suis bonis, quae in matrimonium intulit, non extantibus liberis, per quorum existentiam alias induceretur communio bonorum, testari & disponere valeat. l) Sunt ergo hoc jure statutorio vir & uxor socii & communes in aquaestibus constante matrimonio factis, ac talis societas aquaestuum, quae est inter virum & uxorem, non est minus privilegiata, quam expressa societas, quae est inter alios: quid autem veniat nomine aquaestus & acquistorum, sciendum, quod omnia

k) L. 10. ff. de Regulis Juris. Cap. qui sentit 55. eodem tit. in 6to.

l) Land-Gerichts-Ordnung tit. 39. §. 23.

omnia ea pro talibus habeantur, quae acquiruntur ex opera, solertia vel industria per alterum conjugum constante matrimonio; *m)* & verbum acquirere idem est quod lucrari, hinc si quis acquirat illud, quod erat sibi ex successione venturum, non censetur acquaesctus, ideoque alter conjugum ex eo non habebit dimidium; sicut etiam, si alter conjugum vendat haereditatem, quam habebat, & hac pecunia deinde emat immobilia, acquaesctus non est, licet enim hoc ita videri posset *ex lege coiri ff. pro socio*, contrarium tamen verius est; nam res, quae surrogatur in locum alterius, est ejusdem effectus, cujus erat illa, in cujus locum est surrogata; prout etiam pretium rei haereditariae reputari debet haereditarium; multo magis ergo, quae per consolidationem accedunt uxori, pro acquaesctu habenda non sunt: licet autem medietatem acquaesctuum lucretur uxor, non tamen in feudo, si forte ex consuetudine uxor habere debeat aliquam partem ex bonis mariti, puta tertiam vel quartam, idem sibi locum vindicat, nisi, sicut in plerisque locis contingit, feuda sint reducta ad instar patrimonialium, & ideo sicut uxor habet partem in allodialibus acquisitis per maritum, ita etiam in feudis, & quia in favorem mulierum haec ordinatio introducta, possunt illae utique renun-

H h h s

ciare

m) Ut satis notatur ex *L. quaesctus ff. pro socio*.

ciare huic lucro proveniente ex acquisitione facta per maritum, quin incidat in prohibitionem ANTONINI prohibita donationis inter virum & uxorem. Neque etiam hoc statutum obtinet in uxore quae fide conjugii violata commisit adulterium, quia non debet habere hanc medietatem bonorum acquiritorum; nec valeret consuetudo in contrarium: *n)* sed quia hoc statutum dicit, quod mulier habeat dimidiam partem in aquaestibus, ex eo tamen non sequitur, quod, si maritus fuerit condemnatus ex delicto ad certam summam, post ejus mortem teneatur ejus vidua & relicta solvere mediam partem condemnationis, quia certum est, mulierem ad id pro delictis mariti non teneri. *o)* Licet autem constante matrimonio maritus possit disponere & ordinare seu administrare pro libitu inter vivos, non potest tamen in fraudem sive diminutionem hujus dimidiae partis acquiritorum, vel in contrarium hujus statuti sive moris quidquam per Testamentum aut aliam quamvis ultimam voluntatem disponere vel statuere; lucrum enim, quod publico legis beneficio confertur, privatus homo auferre nequit, quia simpliciter haec potestas diminuendi vel auferendi est adempta; ergo nec legato aut fideicom-

misso

n) Prout est textus ad litteram in *Cap. ex parte* & *de consuetudine*.

o) Facit Textus in *l. cum duobus* §. *damnum*. in *fine ff. pro socio*.

misso haec statuti portio gravari poterit, siquidem portio illa, ut ante memini, non ex provisione hominis, sed beneficio legis debetur, quod autem ex lege datum est lucrum, nemo auferre valet. p) Ratio autem, cur inter vivos licentiam habeat maritus de bonis acquisitis quocunque modo disponendi, morienti autem hujusmodi licentia adempta sit, est sequens, quia ultima voluntas capit robur & vires a morte disponentis, post cujus mortem dominium ad mulierem est reversum; si vero res inter vivos alienata sit, adhuc superest spes, quod maritus aliquid superlucrabitur & acquireret, in quo mulieri aliquid participabitur, sed post mortem nulla manet spes, quare non mirum, si ita statutum fuerit per textum in *L. cura §. deficientium ff. de muneribus & honoribus; leg. si defunctus C. arbitrium tutelae*. Quorsum facit illud: sperandum est vivis, non est spes ulla sepultis: mulier enim est particeps acquaeustum post mortem mariti, quia tunc illa societas sumit tantum robur & vires, cum ipse maritus in vita possit pro libitu de omnibus his disponere & in effectu mulierem privare, quia cum de jure omnia acquisita deberent esse mariti, eo quod in hoc contra jus commune gravabatur maritus,

p) *Nov. 22. Cap. 33. in fine. ERNEST. COTHMAN. vol. 1. Cons. 114. ubi plures hujus conclusionis rationes affert. AND, GAIL, lib. 2. obs. 86. n. 17.*

tus, facta fuit consuetudo, quod talia acquisita posset quidem in vita alienare, non tamen per ultimam voluntatem.

DIFFERENTIA VII.

8. Olim per actionem ex stipulatu maritus dotem sibi promissam tradi petebat, uxor vero eandem repetebat a marito per rei uxoriae actionem, sed sublata rei uxoriae actione, voluit JUSTINIANUS solam actionem ex stipulatu de dote competere, tam marito ad petendam dotem, quam mulieri ad repetendam, eamque actionem quatuor potissimum Privilegiis insignivit, & quidem *primo* voluit eam esse bonae fidei in casu dotis, & quia in multis rebus plenior firmitorque esset haec actio ex stipulatu, placuit JUSTINIANO, eam ad dotis repetitionem mulieri dari, *q)* translatis in hanc actionem iis, quae in rei uxoriae actione erant; *2do* statuit idem JUSTINIANUS, ut, tametsi nulla de restituenda dote appareat interposita stipulatio, nihilominus intervenisse credatur, *3tio* ut dotibus plenius subveniret Imperator, privilegiatam in restituenda dote hypothecam constituit, ac licet *4to* olim liceret marito facto divortio dotem aut partem dotis quasi jure pignoris retinere propter malos mores uxoris vel propter res ab ea amotas, vel
propter

q) L. unica in princ. C. de rei uxoriae actione.

propter impensas factas in res dotales, JUSTINIANUS tamen praecepit, cessare retentionem dotis tanquam duram uxori, quae a repetitione dotis repellatur, donec solvisset, cum semper & ubique dotis causa sit praecipua, r) nec ita utilis sit marito retentio, cui alia actio vel petitio salva est; unde si pactum nullum inter conjuges de lucranda dote vel donatione propter nuptias intervenerit, tunc de jure communi nec maritus dotem, nec uxor donationem propter nuptias soluto matrimonio lucratur, & dos redit ad uxorem vel patrem dotantem, s) & donatio propter nuptias ad maritum vel ejus haeredes; soluto enim matrimonio dos est sine causa apud maritum, & apud uxorem donatio propter nuptias, ideoque restituenda. De Jure Franconico, si conjuges nullos susceperint vel sibi univerint liberos, & nihil pacti sint circa sua bona, tunc praeter medietatem bonorum acquiritorum unicuique illata sua bona, libera & illaesa solo usufructu communicato manent; t) si vero susceperint liberos, vel sibi univerint, tunc eorum bona utrinque fiunt communia, & sic inducitur inter conjuges communio bonorum, quae

r) L. 1. ff. solut. matrim.

s) L. 4. C. solut. matrim.

t) Land-Gerichts-Ordnung tit. 39. §. 23. tit. 96. §. 1
tit. 97. §. 1.

quae favorabilis est, & solet parere concordiam animorum, ita ut etiam superstes conjux, quamdiu in viduitate manet, etsi ad divisionem bonorum ex causis supra recensitis cogi nequeat, libere iis uti & frui possit, sitque dominus omnium bonorum, neque teneatur conficere inventarium, neque liberis tutores constituere, aut rationem reddere suae administrationis, vel cum iis dividere, licet etiam bona a praemortuo conjuge provenerint; quin & superstes legitimam habet in his bonis, quam nullus liberorum ipsi auferre potest. *u)* Nam uxor & maritus, post inductam existentibus liberis communionem bonorum omnia bona promiscue & aequaliter possident, societasque vitae & corporis uxorem rerum mariti & maritum rerum uxoris dominum facit.

DIFFERENTIA VIII.

9. Certum est & expediti juris, a patre, qui filii constituti in potestate adventitia bona administravit, redditionem rationum exigi non posse; nam cum eorum bonorum ususfructus patri competat, *x)* patet sane, quod in iis tanquam re propria jure optimo versetur, ita ut nemini rationem administrationis

u) Land-Gerichts-Ordnung Herzogthum Franken tit. 39. §. 25. & tit. 90. §. 1. tit. 96. §. 5.

x) L. cum oportet 6. in princ. Cod. de bonis, quae liberis.

tionis reddere teneatur. γ) Jam vero quamvis olim jure antiquo pater peculii adventitii plenum Dominium, proprietatem scilicet & usumfructum consequeretur, ita ut pater illud alii filio vel etiam extraneo donare posset; quidquid enim filius adquirebat, exceptis bonis castrensibus vel quasi, totum id, & omne patri adquirebatur, z) inhumanum tamen videbatur hodie illud, quod filius ex suis laboribus vel prospera fortuna consecutus esset, alteri non laboranti nec adquirenti concedi, pepercit igitur Imperator in hoc liberis, interim patribus debitum honorem reservando, & sanxit, ut jure novo proprietas peculii adventitii ad filium pertineat, solus vero ususfructus patri adquiratur. a) Pro emancipationis praemio consequencebatur in iis bonis, quae acquisitionem effugiebant, id est adventitiis, tertiam partem, tam quoad proprietatem quam usumfructum; hoc autem itidem Imperatori inconsultum visum fuit, ut, quod scilicet una manu datum sit, hoc per alteram auferatur, consuluit ergo, ut pro liberaliter concessa emancipatione haberet pater dimidiam partem ususfructus,

γ) *Dict. l. 6. §. non autem 2. & BART. in princip. Cod. de bonis, quae liberis.*

z) *In §. igitur Instit. per quas personas cuique adquiratur. Leg. 11. ff. de liberis & posthumis.*

a) *L. cum oportet 6. in princ. C. de bonis, quae liberis. L. 1. & 2. Cod. de bonis maternis.*

fructus, ne liberi nimium defraudarentur, & in aliquo tamen erga patrem grati sint. *b)* Jure vero Provinciali Franconico patri & matri conceditur ususfructus in bonis adventitiis filiorum, sed solum ad tempus emancipationis, quo scilicet liberi vel per matrimonium, vel per receptionem Legitimae aut alio modo separati sunt a mensa paterna. *c)* Quo tempore non solum omnia bona adventitia restituere, sed & liberos suos instituere & dotare coguntur; *d)* mirum etiam proinde est, quomodo CARPZOVIO in mentem venire potuerit *e)* dicere, quod Jure Civili in bonis maternis indistincte pater usumfructum retineat, donec vivat, sive liberi matrimonium contraxerint, & se a suis patribus separaverint, sive non; provocat quidem *ad l. 1. Cod. de bonis maternis*, in qua patribus utendi facultas in diem vitae conceditur; verum haec verba in diem vitae praesupponunt continuationem patriae potestatis; haec quippe patria potestas est causa ususfructus, qui patri in rebus adven-

b) §. 2. *Instit. per quas personas adquiratur. d. l. cum oportet Cod. de bonis, quae liberis. L. 1. & 2. Cod. de bonis maternis.*

c) Land-Gerichts-Ordnung Herzogth. Franken tit. 39. §. 9. & 10. tit. 118. §. 5. & 6.

d) *Dict. tit. §. 11.*

e) *In part. 2. cons. 10. defin. 5. nro 6.*

adventitiis liberorum competit, sublata autem causa tollitur quoque effectus, neque aliud CONSTANTINUS *f)* sensit; excerptit enim hanc legem TRIBONIANUS ex Constitutione Constant. quae integra in *Leg. 1. Cod. Theodosiani* de bonis maternis extat, sed omisit quaedam, & maxime illa verba, quodsi pater suum filium patremfamilias videre desiderans eum emancipaverit, repraesentare & maternam debet substantiam. At quamvis omiserit, noluit tamen propterea patrem emancipantem a restitutione peculii adventitii liberare, quin potius eandem nova etiam lege sanxit. *g)* Igitur pater tam de jure communi, quam Franconico liberis sui juris factis bona adventitia restituere tenetur. Pater autem hoc peculium adventitium nisi ex gravibus causis alienare nequit, non obstante, quod, ut in aliis capitibus, ita quoque in alienatione bonorum adventitiorum amplior sit potestas patris quam tutoris, & pater non habeat opus causae cognitione nec decreto judicis, quae tamen Tutor adhibere debet: causas autem, extra quas alienatio omnis stricte interdicitur, videre licet in *L. 8. §. 4. & 5. Cod. de bonis, quae liberis*; Inter eas potissima est aes alienum, non omne tamen,

f) In dict. leg. 1.

g) Videatur §. 2. *Instit. per quas personas cuique acquir.*
 & *L. 6. §. 3. Cod. de bonis, quae liberis.*

tamen, ut vulgo creditur, sed illud saltem, quod ab eo, cujus bona illa olim fuerunt, profectum est: *b)* ex quo sequitur, quod aes alienum ipsius patris non sufficiat, nam si hoc sufficeret, posset pater prohibitionem legis semper eludere, & conflato pro libitu aere alieno necessariam alienandi causam quancumque facere; *i)* majus vero dubium esset, utrum carceris poena, quam pater ex delicto alias subire deberet, non sit iusta alienandi peculii adventitii causa: certe in *Novell. 115. Cap. 3. §. 8.* filii officium esse dicitur, inclusos parentes suos fidejussione sua liberare; videtur ergo magis ad officium filii pertinere, inclusionem illam solutione debiti praevenire. Accedit argumentum ab alimentis ad libertatem, tanquam a minore ad majus; scilicet ut alatur pater, bona liberorum, si aliud subsidium non adsit, vendi permittunt Jurisconsulti; *k)* ergo eadem venditio ad Carcerem advertendum necesse est: sed neque haec ratio sufficiens est, ut alienatio ex hac causa approbari debeat, nam delicta patris filio nocere non debent, & quod in *dict. Nov. 115. Cap. 3. §. 8.* de exhaeredatione filii patrem carcere non liberantis dicitur, hoc eo extendendum non est, ut liberos

b) L. 8. §. 4. *Cod. de bonis, quae liberis.*

i) *Vid. l. 5. §. 16. ff. de agnos. & alendis liberis*, ubi filio necessitas solvendi aes alienum patris remittitur.

k) *Arg. l. 8. §. 5. Cod. de bonis, quae liberis.*

ros propterea bonis propriis exspoliari & ad egestatem redigi oporteat: nec argumentum ab alimentis ad libertatem secure ducitur; negatur enim plurius esse libertatem, quam sustentationem alimentorum, per quae vita conservatur, nam alimentorum maximus est favor, hinc *in princip. l. 8. §. 5. Cod. de bonis; quae liberis* etiam alimentorum fit mentio, & juxta BRUNNEMANNUM *l)* aliosque alimentatio inter legitimas alienandi peculii adventitii causas refertur, quod tamen de pura necessitate alendi, quae sola ad alienandum sufficit, neutiquam de meliori sustentatione dicendum est; nam patri propterea, ut lautius commodiusque vivat, liberorum suorum bona alienare non licet: neque etiam alienatio peculii adventitii facta a patre ex eo solo, quod judicialiter confirmata sit, sustinetur, quia interpositio auctoritatis judicialis beneficia restitutionis in integrum ac coetera, quae leges indulgent, non excludit *l. 11. Cod. de praediis minorum*. Causam tamen alienationis refectionem suarum aedium incendio dirutarum legitimam esse censeo, quia habitatio sub alimentis, propter quae bona liberorum vendi posse dixi, comprehenditur. *m)* Quamvis autem MYNSINGERUS *n)* asserat receptam

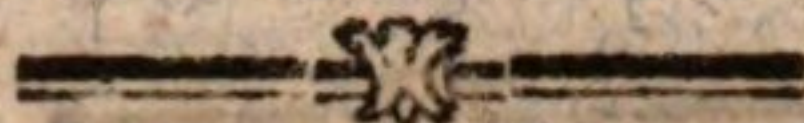
§ i i 2

esse

l) Ad dict. l. 8. nro 19.

m) Arg. l. 14. de verbor. signif. & L. 21. de alimentis & cibariis.

n) Cent. 6. obs. 61, nro 4.

esse in Camera sententiam, quod alienatio praedii adventitii a patre ex legitimis causis facta non valeat, nisi interposito magistratus Decreto, ibique tantum excipiat causam aeris alieni, nos tamen, quia leges hanc necessitatem non imponunt, ipsum ea onerare non debemus, proin alienatio solvendorum legatorum vel praestandorum alimentorum causa facta ob omissionem Decreti Judicis non erit nulla. o)

CAPUT III.

DE SUCCESSIONIBUS EX TESTAMENTO ET AB INTESTATO.

SUMMARIUM.

1. Nobilitas versus de vocabulo successio ac Testamenti-factio juris naturae & civilis est, cum variis formulis testandi de Jure Franconico, ac interpretatione & mutatione ultimarum voluntatum.
2. Jure Franconico non solum patri sed etiam matri ac reliquis consanguineis substituere permissum est, vel conjux conjugem a legitima liberorum excludere potest.
3. Legitima quocunque Titulo relinqui potest, ei tamen nullum onus adjiciendum.

4.

o) LEYSERUS *Medic. ad pand. Specimin.* 565. de alienat. peculii adventitii.

4. *De Jure Franconico liberi de proprietate adventitiorum bonorum testari possunt.*
5. *De haerede & bonorum possessore, & quomodo haeres teneatur adire vel repudiare haereditatem.*
6. *De Inventario ejusque conficiendi ritu, ac non confecti poena.*
7. *Jure Franconico intra annum, & non quinquennium, querela inofficiosi proponi debet.*
8. *De Falcidia & Trebellianica atque efficacia Statuti Franconici.*
9. *Jure Franconico non detrahit filius fideicommisso gravatus praeter Legitimam etiam Trebellianicam.*
10. *Liberi non separati excludunt per divisionem separatos Jure Franconico in totum ab ulteriori successione.*
11. *Nepos ex spurio avo suo non succedit quidem Jure Communi, bene tamen Franconico.*
12. *Quo jure etiam illegitimi liberi matri non succedunt una cum legitimis, sed excluduntur ab his.*
13. *Liberi ex damnato & incestuoso coitu geniti omni jure sunt alendi a parentibus.*
14. *Donec aliquis ascendentium superest, nunquam collateralibus haereditas defertur.*
15. *Superstes conjux altero sine liberis mortuo, praeter medietatem bonorum acquisitorum, lucratur proportionem statutaria quartam partem praedefuncti conjugis.*
16. *De secundis nuptiis, & quid hoc casu juris.*

DIFFERENTIA I.

I.

Verbum successio latissime praeprimis patet & omnibus omnino rebus, quae caducae sunt & fluxae, accommodari & applicari potest successionis vocabulum: nam, ut OVIDIUS ait: *ipsa vices natura subit, variataque cursus ordinat.* Et HORATIUS, *nunc prece, nunc pretio, nunc vi, nunc sorte suprema, permutet dominos, & cedat in altera jura.* Usitatus autem & frequentius rerum successio in jure nostro ad acquisitionem refertur, vel per Testamentum, aut ab intestato; quod vero successionem ex Testamento concernit, fallitur FERDINANDUS VASQUIUS in-
 quiens, bona defunctorum ex natura rei bona esse vacantia & quasi derelicta, adeoque seposita lege civili & spectata saltem natura rei cedere primo occupanti, nam bene examinanti constat, Testamenti factionem esse Juris Naturae & Civilis; Juris naturalis eo sensu dicitur Testamenti factio, quod valde consentaneum sit naturae, ut quis ea bona, quae labore & sudore suo in vita acquisivit, aut ex prospera fortuna ipsi obviaverunt, in alium possit devolvere; cui accedit, quod & eorum, qui sanguine nobis junguntur, maxime autem liberorum, cura nobis ex ipso rectae rationis dictamine sit injecta; At vero in hoc maxime consistit cura, ne inopes vivant, sed etiam bona possideant ad vitae sustentationem

nem necessaria. Deinde conveniens etiam est, ut membra Reipublicae haberent rationabile incitamentum congregandi divitias, & abundantem etiam sustentationem, atque abducerentur a prodigalitatis vitio, quo multi inficerentur, si scirent, non posse se sua relinquere, quibus maxime vellent; inprimis autem pertinet ad interesse Reipublicae, habere Cives opulentos, & haec ratio etiam valet pro Jure Gentium; interim quoad formam Testamenti factio est ex Jure Civili, quod pro exigentia Reipublicae aut circumstantiarum certum modum & solennitates potest praescribere; sic ad solenne Testamentum requirunt jura *imo*, quod ad id 7 testes specialiter rogati adhiberi debeant. *a)* In Testamento tamen condito ad pias causas duo testes sufficiunt. *b)* *2do* requiritur, ut sint liberi, puberes, masculi, qui subscribant sua nomina, nec unus scribat pro alio, nisi in eo loco tot litterati testes non reperiantur, ubi unus pro alio subscribere potest, *c)* quorum necessaria est obsignatio; sed ut ad practicam descendamus, ponendo formam illius requisitam de Jure Civili

Jii 4

Romano,

a) L. 21. & 28. Cod. de Testamento. Recess Imp. Colon. de Anno 1512. Tit. von Testamenten. §. nun die Form eines Testaments.

b) Cap. cum esses & cap. relatum de Testamentis.

c) L. ult. Cod. eod. Dicto R. Imp.

Romano, sciendum est, quod Testator possit scribere per se, si velit, ut nullus sciat, quae in eo scripta sunt; in hoc dicit Textus *in leg. hac consultissima 21. Cod. de Testament.* si nullum scire voluerit Testator, quae in eo scripta sunt, vel per secretarium aut alium quemcunque, si magis velit, prout est Textus *in auth. & non observato*, quae est posita post legem *jubemus Cod. de Testam.* deinde vocabit Testes, & dicet in eorum praesentia, quod velit facere Testamentum, & si per se manu propria scripserit, & hoc continetur in schedula, non est opus, quod plus scribat, si scribere nesciat, octavum adhibeat, qui subscribat; & hoc est decisum per *leg. cum antiquitas C. de Testam.* quae in hoc videtur corrigere dictam legem *hac consultissima*. Postmodum faciet, quod Testes se in eodem Testamento subscribant, & figillis signent. In nuncupativo autem Testamento etiam debent esse 7. Testes rogati, masculi, puberes, debet fieri ipsis praesentibus & audientibus voluntatem Testatoris, d) quae omnia ita desiderantur, ut, si illorum quid deficiat, Testamentum nullum sit. e) Jus Franconicum autem alias formulas praescripsit, quibus minus solenniter apud acta valide

d) § per nuncupationem in L. hac consuleissima Cod. de Testam.

e) Per L. 12. 21. §. 1. Cod. de Testam.

de licitum est testari. *f*) Prima hoc Jure Franconico testandi forma est, si Testator in judicio compareat, & coram eo ultimam suam voluntatem exponat, rogetque, ut ad acta referatur, & ad mortem usque reservetur; quod propositum scriba judicii ad acta relatum Testatori praelegere, & ad mortem usque in occulto reservari debet. Secunda forma est, si judicio dem *Stadt* oder *Dorff* Gericht Testamentum ultimamque suam voluntatem in scriptis, clausam & sigillatam offerat, petatque, ut actis judicii inseratur, & donec vivat, non propaletur, sed post mortem aperiatur & executioni mandetur. Tertia forma est, si Testator aegrotus, quia ex aegritudine & infirmitate forte in judicio comparere nequeat, ad domum quatuor de judicio & scribam, si commode haberi queat, convocet, coram iis suam ultimam voluntatem exponat, petatque, ut proximo judicio insinuent, ad acta referri, & post mortem propalari curent, quod utique convocati mox implere, & debite judicio insinuare coguntur. *g*) Demum publicatio ad veritatem & integritatem Testamenti investigandam pertinet, cum sine ea semper dubitari possit, an vere ii, quorum subscriptio apparet, Testes adhibiti, & an omnia bona fide ac solenniter in actu testandi gesta sint,

J i i 5

f) Land-Gerichts-Ordnung Herzogth. Franken p. 3. tit. 37. §. 1.

g) Land-Gerichts-Ordnung tit. 40. §. 9. & 10.

sint, nam ut hi, quibus Testamentum obest, privatim ad Testes discurrant, singulosque examinent, & circumstantias perquirant, desiderari sine iniquitate nequit; sumptus autem, quos solennis apertura & publicatio poscit, ab haerede solo ferendos esse, recte ait CARPZOVIVS, *b)* ex hac potissimum ratione, quod haeredes aperturam petere & Judicis officium implorare debeant, Judex vero officium suum sumptibus petentis impertiri soleat; ac licet saepe accidat, ut non haeredes instituti, sed legatarii, fideicommissarii, haeredes ab intestato, vel alii, quorum interest, aperturam vel publicationem petant, *i)* nihilominus tamen etiam tunc haeres solus ferre expensas debet; totum enim negotium, quod agitur Testamenti ordinandi causa, creditur inter Testatorem & haeredem agi, *k)* & sumptuum istorum erogatio onus haereditarium est; onera vero haereditaria soli haeredi incumbunt, nullo modo legatariis, multo minus extraneis. Testamentorum Executor legitimus est denique magistratus; nam DDres, qui de Executoribus ultimarum voluntatum scribunt, in legitimos, conventionales, Testamentarios & Dativos illos dispescunt, atque dum de

Legi-

b) P. 3. Con. 5. def. 26.

i) L. 1. princ. & §. 1. ff. Testam. quemadmodum aperiantur.

k) §. 10. Instit. de Testam. ordinand.

Legitimis agunt, Exempli loco Episcopos commemorant, iisque inspectionem in legata pia concedendam esse nemo dubitat. Sed in politicis generalior longe est inspectio, quae Magistratibus competit; nam hi sunt supremi Executores ultimarum voluntatum, atque eas per omnia tuentur; l) & hinc amplior etiam Magistratum potestas est, quam coetereorum Executorum; nam hi privata autoritate nequeunt ulla in re ab iis, quae Testator post mortem suam fieri iussit, recedere; at magistratus hoc possunt, dummodo liquido videant, defunctum, siquidem praesentem rerum faciem vidisset, ipsum a prima voluntate recessurum fuisse, aut animadvertant, e re ipsorum haeredum coetereorumque, quorum interest, esse, ut quid ex iis, quae Testator constituit, mutetur. m) Ubi tamen notandum, quod quilibet Magistratus in hoc passu non nimium sibi arrogare debeat, quia interpretes potius sunt, quam Domini & liberam potestatem habentes, ita quidem, ut sine consensu Principis supremi mutatio fieri nequeat; n) in causis piis autem id supremi Pontificis Consensum requirat. o) Denique Executores ultimarum voluntatum

l) L. 1. princ. si quis omissa causa Testam.

m) L. 10. de confirm. Tutor.

n) L. 4. ff. de administr. rerum ad Civitates pertinentium.

o) Clem. 2da de religios. domibus.

* Hodie Episcopi consensum sufficere, quotidiana testatur praxis.

luntatum sumptus litis, si quae circa legatum aliquod aut fideicommissum oritur, non ex tota haereditate, sed ex pecuniis huic legato destinatis desumunt, haeres quippe ad evictionem legatariis praestandam non obligatur. *p)*

DIFFERENTIA II.

2. Cum pupillaris substitutio nonnisi illis liberis, quos pater habet in potestate, fieri queat, rectissime inferitur, quod de jure communi, ex quo mater liberos in potestate non habet, liberis suis impuberibus pupillariter substituere nequeat, ac licet per *Novell. 118.* emancipationis & patriae potestatis differentia videatur esse sublata, hoc tamen solummodo quoad successionem ab intestato locum habet, in reliquis vero omnibus patriae potestatis effectibus, maxime in successione ex Testamento & pupillari substitutione, hoc discrimen adhuc durat; unde certum est, hodie de jure communi Romano matrem liberis suis impuberibus pupillariter substituere non posse. *q)* In Ducatu autem Franconiae, juxta *Ord. Provinc. r)* quia liberi non solum patri, sed
etiam

p) L. 40. & L. 59. de *Evict.*

q) Ut sentiunt DDres omnes teste BARTOLO in L. 2. nro 7. ff. de vulg. & pupill. substitut.

r) Tit. 45. §. Biewohl auch.

etiam matri subjiciuntur, non minus matri, avo, aviaeque maternae, quam reliquis consanguineis pupillariter substituere in illis bonis, quae ipsi reliquerunt, permissum est; nam parentum nomine matrem etiam contineri, si honorem, obedientiam & pietatem spectes, luculenter apparet, quia omnibus servanda est fides, honestaque & sancta persona eorum esse debet; nam pietas parentibus, etsi inaequalis est eorum potestas, aequae debetur; atque ita jure etiam naturae omnibus parentibus privilegia multa sunt concessa: ex quo sequitur, Legitimam, quam necessario a liberis patri & matri esse relinquendam jura praecipiunt, per substitutionem pupillarem alteri conjugum adimi posse, ob rationem, quod hoc Testamentum non sit filii, sed patris, pater vero matri nihil relinquere teneatur ex bonis filii etiam de Jure Naturae, quod in tacita pupillari, quae regulariter sub vulgari continetur, quoque obtinet, quamvis opinio ZOESII s) matrem ex tacita pupillari ad luctuosam filii haereditatem ratione Legitimae esse admittendam in praxi sit recepta; si tamen mens testatoris aperte contraria sit, eaque ex certis argumentis praesumatur, v. g. si substitutus sit persona valde conjuncta, aut mater certo legato contenta esse jussa, tunc eam magis ex tacita pupillari

ex-

s) *Ad tit. ff. de vulg. & pupill. substit.*

excludi verius est: cum vero hoc jus substituendi pupillariter liberis sit effectus patriae potestatis, adeoque jure communi patri singulare, videndum est, quomodo hoc Jure Romano, ubi statutum non obstat, mater sibi consulere queat, si maritum in successione liberorum impuberum quoad bona velit excludere, ubi decidendum est, eam haereditatem cum onere restitutionis relinquere posse liberis in Testamento, si impuberes moriantur, non tamen cum Legitima; tenebitur ergo haereditatem restituere retenta sibi Legitima, aliquando & quarta Trebellianica; si & quartam illam patri dare nolit, detractio- nem illius prohibere potest.

DIFFERENTIA III.

3. Quid circa Legitimam tam de jure antiquo & novo Romano, quam de jure Provinciali Franco- nico statuendum sit, praeter ea, quae superius dixi, nunc indagandum est; uti autem Legitima, quae ex singulis substantiae defuncti rebus Judicis arbitrio capitur, t) honorabili tantum titulo institutionis antea quidem ad excludendam inofficiosi Testamenti quere- lam vel partem ejus quocunque titulo haereditario universali aut particulari relinqui poterat, de Jure tamen Novellarum honorabili tantum institutionis titulo

t) L. 36. C. de inofficioso Testamento.

titulo haereditario relinquenda est, u) ita ut pater teneatur instituere, aut exhaereditare liberos, non autem sufficiat legati titulo vel alio simili citra Institutionis formam eam dare; de Jure vero Provinciali Franconico sufficit, quocunque particulari titulo ad excludendam inofficiosi querelam liberis aliquid relinquere, & ad supplementum Legitimae agere. x) Et quidem haec Legitima non debetur nisi deducto aere alieno, & libera esse debet ab omni onere in tantum, ut, si quid oneris est adjectum, pro non adjecto habeatur. y) Ratio est, quia Legitima non ex voluntate Testatoris, sed legis dispositione & ex ejus necessitate ac provisione dependet. z) Quem autem Testator non honoravit, eum etiam non potest onerare. Non igitur admittit Legitima ullas condiciones, neque dilationes, nec ullam moram, neque usumfructum, neque prohibitionem alienationis; haec enim vere sunt verae species onerum seu gravaminum, inde integra, non imminuta & ex omni parte immunis filio relinqui, & in continenti patre mortuo
debet

u) Nov. 115. Cap. 3.

x) Land-Gerichts-Ordnung Herzogthum Franken p. 3. tit. 48. §. 3.

y) GAIL. 2. obs. 119. & sequent. nro 12.

z) Nov. 1. Cap. 1. §. 1. Nov. 115. Cap. 3.

debet solvi, omnibus dictis oneribus inde detractis. a)
 Huic tamen CUJACIUS b) unicam superaddit limitationem, nisi forte bono animo in favorem filii pater, cum id ei conducatur, prohibeat, ne alienet bona Legitimae, donec ad aetatem perfectam pervenerit. Debetur itaque Legitima liberis de jure communi, quo secus ac Jure Franconico per nativitatem liberorum non inducitur communio bonorum in proprietate etiam usufructui nexa & contenta, si forte maritus uxori omnium bonorum usumfructum reliquerit, ne, dum usufructus esset penes uxorem, liberi cum sua nuda proprietate misere esuriant, quam rationem urget JUSTINIANUS in *Novella allegata*, liberisque paterne succurrit; novit enim mulieres esse tenacissimas rerum: ne itaque misere esuriant, a matre Legitimam, cujus usumfructum sibi vindicare non potest, petunt, quam si dare recusat, potest ad hoc compelli; non tamen ex eo statutum, quo disponitur, ut conjux superstes bonis universis defuncti conjugis ad vitam utatur fruatur, nec tamen liberi eo vivente Legitimam petere possint, quod etiam Jure Franconico admittitur, plane rejiciendum est, modo interim a conjuge superstite praestentur alimenta; cum enim Legitima loco alimentorum sit, filius,

a) L. 2. Cod. de inoff. Test. GAIL, dicto loco.

b) Ad Novell. 118.

filius, dum ea suppeditantur, Legitima privatus dici nequit: sunt autem alimenta constituenda pro dignitate familiae & patris, & si paternae opes sufficiant, lautiora: caveat vero sibi filius, ne, dum alimenta sibi deberi contendat, Legitimam petat, sed judicis officium imploret, nam si Legitimam peteret, succumberet in casu hujus statuti veluti inepte agens: enim vero alimenta officio judicis petuntur. c)

DIFFERENTIA IV.

4. Liberi, Jure Civili communi, si sint adhuc sub patria potestate constituti, de bonis etiam adventitiis neutiquam testari possunt; filius enim vivente Patre nullum jus in haec bona habet, sed hoc omne soli patri competit. d) Sequeretur enim, quod duo essent unius rei domini in solidum contra principia juris. e) Neque obstat, quod in *L. 11. in fine de Libervis & posthumis* dicitur, filium esse quodammodo paternorum bonorum vivente Patre dominum, nam hic intelligitur fictio tantum quaedam juris non veritas & dominium, in spe potius, quam in re, quod de

c) *L. 3. ff. de alimentis legatis.*

d) *L. 1. §. 21. de collationibus.*

e) *L. 5. ff. commodati.*

de Jure Civili ita verum est, ut, licet in Monasterium abeat pater, penes ipsum tamen maneat dominium rerum & bonorum. *f)* Sed hoc Jure Canonico secus est, nam si filium habere jus in bona patris asseramus, magnum inde Patri incommodum oriretur, & non posset disponere de suis. *g)* Jure autem Civili nullibi hoc beneficium commune Patri ablatum est, inde potest de rebus tanquam moderator & Arbitrarius disponere, *h)* ita quidem, sicut supra dictum est, ut nec teneatur Pater in distributione ad filios suos respicere, modo eis Legitima salva sit. *i)* Hinc est, quod olim multo magis interfuerit, si quis patriam assecutus fuisset potestatem, quam hodie; nam illo tempore multo plura acquirebat Pater per filium, imo omnia, ita ut Regula sit, *k)* quidquid acquirit, quae tamen hodie tam multas admittit Exceptiones, ut, si divisionem peculiorum inspiciamus, haec Regulae generalitas in multis fallat, & hodie aliter longe, ac olim circa hanc acquisitionem procedatur; quanquam saepius multa incautis abrogata putentur, quae

f) *Auth. si qua mulier cum glossa in verbo moriatur.*

g) *L. si fundum. C. de rebus alienis non alienandis.*

h) *L. in re Mandata Cod. Mandat. L. dubium Cod. de contrahenda venditione.*

i) *Vid. CARPZ. p. 2. Const. 12. defin. 36. ibique allegati.*

k) *In L. placet 79. de acquir. haereditate.*

quae tamen adhuc hodie revera obtinent; an autem ex aliqua facilitate, an ex ignorantia verorum Juris Principiorum illi hoc admittant, non attingo: hoc autem fatendum est per Peculiorum introductionem valde imminutum esse Jus Patris; absit vero, ut illud in totum sublatum esse dicam. Quae vero sint ejus jura vetera, & quibus hodie limitibus circumscripta, & species peculiorum, nunc exponere hoc loco superfedeo, & de jure consuetudinario Franconiae posse liberos sub patria potestate existentes de eorum praecipuo, bonis adventitiis, dote ac donatione propter nuptias, & quibuscunque aliis bonis pleno jure possellis etiam absque consensu suorum parentum testari decido; *l)* cum enim consuetudine Franconiae in his bonis patriae potestati non subjiciantur, liberamque habeant rerum hujusmodi administrationem, licite de iis testari possunt; consuetudo enim est optima legum interpretres.

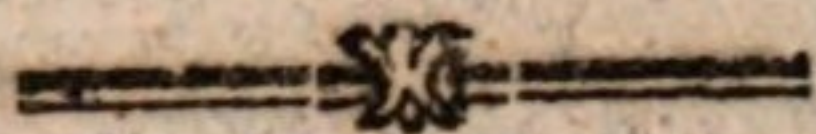
DIFFERENTIA V.

5. Bonorum possessio nemini datur nisi a Praetore, qui ob eandem rem nominatim aditus est, & ita quidem jure communi Romano, quamvis Decretum antea requisitum remotum sit, Testatio tamen apud Judicem requiritur. *m)* Possessor igitur bonorum haeres quidem est Praetoris, verum non ipso

§ ff 2
jure;

l) Ord. Franc. tit. 39. §. 9. & II.

m) L. ult. C. qui admitti ad bonorum possessionem possint.

jure; Praetor enim legem non condebat, sed quando lex vel generaliter loquebatur, vel aliquid in se obscuritatis habebat aut ambiguitatis, tum Praetor tanquam Arbiter & Moderator eam vel interpretabatur, vel ad similia negotia accommodabat. Hinc Praetores tam Urbani quam Peregrini singulis annis edicta proponebant, quae DIONYSIUS HALYCARNAEUS iussa sive vetita Magistratum nominat, idque vel adjuvandi vel supplendi vel corrigendi Juris Civilis causa. *n)* Lex vero ipsa aut jubet, aut vetat, aut punit. Hoc itaque, quod sequitur (nam Praetor haeredem facere non potest) per prius explicandum est, scilicet ipso jure. Ipso enim jure haeres non fit, sed ex Decreto Praetoris haeredi surrogatur, & haeredis loco habetur, atque in omnibus bonorum Possessores haeredibus exaequantur, quare qualibet dispositione de haerede verba faciente bonorum Possessor comprehenditur; similiter statutum de haerede verba faciens & bonorum Possessorem complectitur. *o)* Ex quo sequitur, si quis coram Judice dicat se adire haereditatem, quamvis solam bonorum possessionem petere possit, videri bonorum possessionem petiisse; *p)* unde repudians Civile Remedium beneficium

n) L. 7. ff. de Justit. & Jure.

o) BARTOL. in L. 3. §. bonorum. ff. de bonorum possessionibus.

p) In L. fin. Cod. de instir. & substit.

ficiū Praetoris amplecti potest, quod utile tempus habet; neque ignoranti currit, & possessio bonorum Praetore authore accepta justior est, & quidem etiam filiusfamilias agnoscere potest bonorum possessionem ignorante Patre, imo pariter Pupillus sine Tutoris autoritate agnoscit bonorum possessionem, licet adire haereditatem sine Tutore nequeat. q) His vero, qui cupiunt adire haereditatem, a lege constitutum est anni spatium ab eo die, quo cognoverunt sibi delatam esse haereditatem, r) intra quod tempus adire vel repudiare haereditatem coguntur, ne Creditores haereditarii diutius detinentur, & haereditas in incerto sit. De Jure autem Franconico quo citius ultima Testatoris voluntas executioni mandetur, tenetur haeres, quamprimum cognovit se nominatum, & institutum haeredem esse, secundum leges Provinciales Franconiae intra Tricesimum, si praesens sit, sin absens, intra mensem a morte Testatoris cum Beneficio Inventarii adire, vel repudiare haereditatem. s) Potest tamen subinde haeres ex urgentissima causa, majus & minus tempus a Judice impetrare; t)

Rff 3

pro-

q) Tot. tit. Instit. de auct. Tutorum.

r) L. cum antiquioribus. Cod. de Jure deliberandi.

s) Land-Gerichts-Ordnung Herzogthum Franken Tit. 54. §. unico.

t) Vid. SCHNEIDEW. ad Inst. de haeredum qualitate & differentia.

provisio enim hominis tollit provisionem Legis juxta illud Adagium: Willführ bricht Land-Recht.

DIFFERENTIA VI.

6. Notandum, in favorem haeredum jure communi duo beneficia esse concessa; primum est, jus deliberandi, quo extranei intra certum tempus a lege constitutum aut a Judice concessum explorare possunt vires haereditatis, & extranei vel repudiare vel adire, sui vero aut se immiscere haereditati aut abstinere. *u)* Alterum vero beneficium Inventarii, quod est solenne Instrumentum seu scriptura rerum singularum, quae in haereditate reperiuntur, descriptionem continens, quod alio nomine Repertorium vocatur, *x)* ita dictum, quod ibi res, quae quaesitae, inveniri & reperiri possint; hujus conficiendi ritus continetur in *L. ult. Cod. de jure deliberandi*, & in hac differentia 6ta fusius continuetur. Et quidem haec beneficia in favorem haeredum concessa sunt in eum finem, ut lucrosam haereditatem non amittant temere, vel obaeratam agnoscant cum damno: quia autem magis cautum est haeredi confecto Inventario, quam jure deliberandi, *y)* & JUSTINIANO placuit, hoc

u) *L. 7. ff. de jure deliberandi. L. ult. Principio Cod. eodem.*

x) *L. 7. princ. de administ. & pericul. Tutor.*

y) *L. 22. Princip. Cod. de jure deliberandi.*

hoc beneficium, quod ante ipsum tantum compete-
bat militibus, ad omnes etiam Paganos extendere.
Hodie vix amplius beneficium deliberationis in usu
est, sed cum Inventario plerumque aditur haereditas,
& in tantum necessaria est haec Inventarii confectio,
ut, si non confecerit, tunc ipse haeres de suis pro-
priis bonis in poenam non confecti Inventarii de-
functi debita solvere teneatur: z) ac licet etiam
poena ulterior non confecti Inventarii sit, quod
haeres aliquando evictionem praestare teneatur, a)
ad hanc tamen poenam haeres confecto Inventario
illis casibus, si damnum passurus sit, non est
obligatus, quia ultra vires haereditatis non te-
netur; in casu vero, quo Inventarium quidem
confectum est, sed non debito tempore ac modo,
dicendum est, si forma dict. L. ult. de jure
communi praescripta non fuerit observata quod pa-
riter teneatur in solidum haeres, quia secundum for-
mam constitutionis Inventarium non confecit: b)
hanc autem formam cum omni subtilitate necessariam
esse testatur BALDUS, c) quod tamen de Jure Ca-
nonico & in foro conscientiae aliter se habet; nam

¶ 4

hoc

z) Dict. L. Tutor. 7. ff. de administ. & periculo Tutorum.

a) Uti in L. 29. §. 3. ff. de Legatis 3. L. 58. ff. de
Eviēt. & L. 45. §. 1. ff. de Legatis 1.

b) Dict. L. ult. §. 12.

c) In dict. L. ultima.

hoc jure ultra vires haereditatis juxta aliquos, ac praesertim GUIDONEM PAPAE d) haeres non tenetur, & hinc beneficium Inventarii eo jure necessarium non esse statuitur: FACHINAEUS autem e) Jure Canonico haeredem in solidum teneri concedit in foro fori Ecclesiastici, non tamen in foro poli ac conscientiae: alii in foro conscientiae distinguunt inter Creditores & Legatarios, ut illis, non his in solidum teneatur; verum, hoc non obstante, aequissima haec conditio est, qua haeredi, quando aes alienum omnia absorbet, proponitur, ut vel relinquat bona Creditoribus, quibus debentur, vel si id nolit, aes alienum in solidum solvat; & hinc, quia Jus Civile in hoc passu nullibi mutatum, sicut Leges Civiles sacros Canones imitantur, ita sacrorum Statuta Canonum Principum Constitutionibus adjuvantur. f) Verum equidem est, quod haec lex sit poenalis, ac leges mera poenales non obligent in conscientia, non tamen naturali aequitate ac ratione destituitur, ut haeres, qui omnem haereditatem defuncti ultro adiit, illud solvat, quod ipse defunctus debuit, aut si id nolit, bona non agnita relinquat Creditoribus; non enim hanc Constitutionem Civilem mere poenalem esse judico, cum ea

re-

d) Decis. 56. in fine.

e) Libro 6to controvers. 22. & 23.

f) Cap. 1. de novi operis nuntiatione.

respiciat morum honestatem & justitiae seu veritatis securitatem ad evitandas fraudes, quae alias intervenire possent, dum haeredes bonorum haereditariorum cupidi non confecto rite Inventario multa celarent, & sic periculo restitutionis in conscientia atque aeternae damnationis se exponerent. Dicit itaque recte potest, quod, sicut Jus Canonicum, ita etiam Jus Civile praesertim canonizatum extra leges mere poenales obliget in conscientia, non quidem vi propria, sed vi Juris Divini ac Naturalis, quo subditis in civitate obedientia legum justarum praecipitur; cum enim de conscientia nemini constet, a poena legis quidem erit tutus, cum de occultis non judicet Ecclesia; g) non tamen tutus in conscientia, quae ipsi dictat non fecisse secundum legem magistratus, quam tamen summus Judex servare jussit; unde quamvis civis securus sit poena civili, obligatur tamen Numini, cujus legem violavit, ejusque poenam metuere debet, si legem non impleverit, cui adstrictus est, qui contra obedientiam legitimi superioris occulte aliqua ex haereditate suppressit, eamque expilavit contra justitiam seu veritatem, & in tantum Creditores aut Legatarios defraudavit: Franconiae jus statutarium non requirit tot solennitates ad conficiendum Inventarium; sufficere enim ait,

Art 5

si

g) Capit. sicut tuus, in fine 33. & Cap. tua nos 34. de simonia, Canon erubescant 11. distinct. 32.

si haeres praemissa protestatione, quod non in plus, quam facultates haereditatis patiantur, teneri & obligari velit, intra mensem a cognita Testatoris morte per approbatum Notarium sive Actuarium Judicii in praesentia duorum de Judicio Inventarium confici, & in eo omnia bona haereditaria conscribi, ac copiam ad acta Judicii reponi curet. *b)* Cujus ratio est, ne subditi juris plerumque ignari tam multifariis solennitatibus adstringantur.

DIFFERENTIA VII.

7. Praemittendum nunc, querelam & haereditatis petitionem non unam, sed prorsus duplicem esse actionem, illam rescindentem & hujus rescissoriae praeparatoriam; si enim querela esset ipsa petitio haereditatis, oporteret, ut is, qui in ea obtinet, declaratus sit haeres, eique adjudicaretur haereditas, adeoque ex ea re judicata is haeres sit ac haereditatem habeat: alio itaque ordine lex haereditatem ejusque petitionem, alio querelam defert; haereditas petitur & evincitur per querelam mediate, scilicet medio petitionis haereditatis, quae cum querela conjungitur, hinc cumulari utraque actio potest & solet in eodem libello, sive successive institui, & quaeque actio naturam suam integram retinet, ac
que.

b) Land-Gerichts-Ordnung Herzogthum Franken p. 3.
tit. 55. §. 8.

querela quinquennio, haereditatis autem petitio 30. annis finitur; etsi enim alias rescissoria actio, licet perpetua, anno finiatur, quia contra Jus Civile a Praetore datur, i) id tamen secus est in petitione haereditatis, quae, etsi rescisso Testamento, non tamen contra Jus Civile datur, cum ipsa quoque querela ex Jure Civili sit, non praetorio. k) Secundum leges consuetudinarias Franconiae ejusque ordinationem vero, quam primum quis habuerit veram Testamenti cognitionem, tenetur illud intra annum, nisi rationabiliter ignoraverit, impugnare, l) Idque suadet favor publicus abbreviandarum litium, quae plerumque pro testamentis moventur, & praecautio periculi, ne dominia rerum sint in incerto.

DIFFERENTIA VIII.

8. Olim Legibus 12. Tabularum libera testandi facultas Patribusfamilias erat concessa in verbis, *sicut Paterfamilias legasset; ita jus esto*: quia autem publice interesse existimabatur, hanc libertatem favore tam testantium, quam haeredum restringere, jure communi haeredibus concessum est, ut, sive legatis sive fideicommissis ultra modum gravati essent, ex Lege Falcidia

i) L. 35. de obl. & act.

k) L. 2. §. 5. de orig. Jur.

l) Land-Gerichts-Ordnung Tit. 57. §. 1. & 2.

Falcidia vel ex S. C. Trebelliano quartae partis haereditatis retentionem haberent, atque ita spe lucri ad haereditates adeundas illicerentur, ne per abstentionem aut repudiationem haeredum nimium gravatorum ultimae voluntates frustrarentur, & sic ultima testantium elogia conservarentur; unde per Falcidiam detrahi potest quarta ab omnibus legatis, *m)* quod ex rationis similitudine extensum est ad fideicommissa singularia Testamento relicta, *n)* idem a Divo PIO ad fideicommissa ab intestato relicta, tum constitutione Divi SEVERI ad donationes mortis Causa, demum ad eas donationes, quae morte saltem confirmantur, ut quae inter virum & uxorem factae sunt; ita quidem, ut in quartam falcidiam tantum imputentur, quae jure haereditario haeres capit; *o)* quia quartam haereditatis habere debet, qui legata solvit, quae nonnisi ex haereditate, vel ab haerede immediate praestantur, atque adeo omnia legata, quae deficiunt, adeoque in haereditate manent, in quartam hanc imputantur; quia jure haereditario capiuntur. *p)*

In

m) L. 1. princ. & 101. tit. ad Leg. Falcidiam.

n) §. 5. versu ex singulis Instit. de fideicommiss. haeredit.
L. 2. Cod. ad Legem Falcidiam.

o) L. 1. §. 17. L. 74. L. 91. ff. ad Legem Falcidiam.

p) L. 52. §. fin. L. 76. §. fin. ff. ad legem falcidiam.

In Trebellianicam vero imputantur omnia, quae non modo jure haereditario, sed etiam titulo singulari legati, fideicommissi, praeceptionis, deductionis, retentionisque relinquuntur. q) Excipiuntur autem, quae a cohaerede suo tanquam legata vel fideicommissa haeres capit; ea enim praecipua habet, nec in quartam ipsi imputantur. r) Ratio, cur plura imputentur in Trebellianicam, quam falcidiam, est, quia, sicut majora onera sustinet haeres legatis gravatus, quam fideicommisso oneratus, ille enim solus omnia onera portat, hic tantum pro quarta Trebellianica actiones recipit; ita etiam largius cum haerede legatis gravato agitur, ac proinde praelegata in falcidiam non imputantur: in Franconia si conjuges de excepta & reservata in condonationibus portione testentur, tunc jure consuetudinario Ducatus Francopici plane non potest haeres de eadem, si forte legatis sit exhausta, detrahere quartam partem sive falcidiam. s) Ratio fundatur in inveterata consuetudine; statuta autem & consuetudines locorum, heylsame Ordnungen, gute ehrbare Gebräuch, und redliche

q) L. 91. versu sed in fideicommissaria ff. ad legem falcidiam.

r) Dict. L. 91. versu pro ea vero.

s) Land = Gerichts = Ordnung Herzogth. Franken tit. 69. §. 6.

liche wohlhergebrachte Gewohnheiten, ad unguem & & ad litteram sunt observanda; ita Doctores & BARTOLUS. t) Et hinc Judices secundum cujusvis Regionis, Ducatus, Comitatus, Civitatis aut loci singulares consuetudines & statuta judicare debent, ne contra faciendo litem suam faciant, & de syndicatu teneantur, darauf auch des Kaiserlichen Cammer-Gerichts Assessores schwören müssen. u) Assessores enim Camerae Imperialis, quando in numerum Assessorum recipiuntur, in specie jurare tenentur, quod secundum Imperii Constitutiones, secundum jus commune & laudabiles locorum consuetudines, nach redlichen Ehrbar- und Landischen Ordnungen, Statuten und Gewohnheiten, judicare velint, prout expresse habetur in forma Juramenti Assessorum; x) quia consuetudines & statuta locorum pro jure communi habentur in illis locis, in quibus vigent. y)

DIFFERENTIA IX.

9. Magna tam juris Canonici quam civilis est quaestio, utrum filius praeter Legitimam, si sit fideicommisso gravatus, etiam possit detrahere Trebellia-

t) *In Lege omnes populi de J. & J.*

u) GAIL. *Lib. 2. obs. 31. nro 2.*

x) *L. 1. Ord. Cam. Tit. 57.*

y) GAIL. *lib. 1. obs. 36. n. 13.*

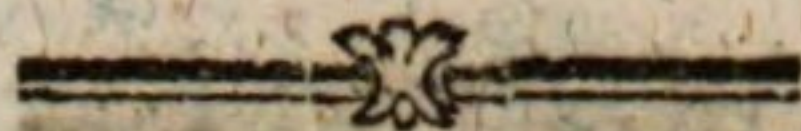
bellianicam, vel an illa in hanc imputanda sit? hanc negative plurimi decidunt, & quarta unica, five legitimam five falcidiam aut Trebellianicam quis appellare velit, filium omnino contentum esse debere, nec post Legitimae perceptionem ad ulteriorem deductionem admitti posse statuunt, id quod de Jure Civili etiam dubio carere videtur; 2) & constituit ad hoc lex Falcidia, omnino liberum esse Testatori, dodrantem bonorum legatis erogare, ac de eo pro suo arbitrio disponere, a) quod certe haud fieret, si duas quartas filio detrahere liceret, quin & filius, qui falcidiam ex legatis adeptus est, ab inofficiosi querela depellitur. b) Econtra communis omnium Canonistarum in omnibus fere totius orbis tribunali-
 libus teste GUIDONE PAPÆ, c) recepta est opinio ac conclusio, posse filium in legatis five fideicommissis conditionalibus vel in diem relictis duas quartas, Legitimam scilicet simul & Falcidiam vel Trebellianicam, deducere; Legitimam ut Jure Naturae sibi debitam,

2) *Per Leg. liberio 21. §. filium ff. de annuis legatis. L. 1. §. penult. ff. si cui plus quam per legem falcidiam licuerit &c. L. 6. Cod. ad S. C. Trebellianum.*

a) *L. 1. ff. ad legem falcidiam.*

b) *Leg. Papinianus 8. §. unde si quis 11. §. 15. ff. de inof. ficios. Testam.*

c) *Quaest. 2.*

debitam, Falcidiam sive Trebellianicam, ut quemlibet extraneum restitutione vel fideicommissio gravatum haeredem. *d)* Ordinatio autem Franconica Provincialis in hac quaestione se confirmat Juri Civili; nam per eam filius, qui legitimam detraxit, non potest quoque falcidiam sive Trebellianicam simul detrahare: *e)* si vero Legitimam non detraxit, potest Falcidiam, si haereditas legatis sit exhausta, vel Trebellianicam, si rogatus sit restituere haereditatem, deducere; nam hoc jure eo ipso, quod quis accepit legitimam, censetur quoque Falcidiam vel Trebellianicam & vice versa accepisse, cum una imputetur in aliam. *f)*

DIFFERENTIA X.

10. Descendentes liberi, sive adhuc sint sub patria potestate sive emancipati, sive masculi, sive foeminae, Jure Naturae ad bona ascendentium admittuntur, nam ut PAPINIANUS ait, non sic Parenti-

d) Cap. Raynutius & Cap. Raynaldus de Testamentis.
GAIL. lib. 2. obs. 121. nro 2.

e) Land = Gerichts = Ordnung Herzogthum Franken Tit. 69. §. 1.

f) Leg. quoniam Cod. de inoff. Testam. L. 14. §. 1. ff. ad legem falcidiam.

rentibus liberorum sicut liberis Parentum debetur haereditas, cum Parentes ad bona liberorum ratio miserationis admittat, liberos vero naturae simul & Parentum commune votum; g) hinc PAPINIANUS alibi scribit, tametsi Parentibus non debeatur filiorum haereditas propter votum Parentum & naturalem erga filios charitatem, turbato tamen ordine mortalitatis non minus Parentibus quam liberis pie relinqui debet. b) Et PAULUS Jurisconsultus inquit, cum ratio naturalis quasi lex quaedam tacita liberis Parentum haereditatem addiceret, velut ad debitam successionem eos vocando, propter quod & in Jure Civili suorum haeredum nomen ejus inditum, ne judicio quidem Parentis nisi ex 14. causis exhaeredationis submoveri possunt a legitima successione bonorum paternorum, in quibus etiam continuationem dominii ita habent, ut nulla videatur haereditas fuisse, quasi olim hi domini essent, qui etiam vivo patre quodammodo domini existimabantur, ac dominium quasi post mortem continuari; i) Jure tamen Provinciali Franconico liberi, qui per receptionem Legitimae

g) *Leg. scripto 7. in fin. ff. unde liberi.*

b) *Leg. nam etsi Parentibus 15. in Princip. ff. de inoffic. Testamento.*

i) *§. 1. Inst. de haeredum qualitate & differentia.*

Legitimae a bonis Parentum segregati sunt, excluduntur ab iis, qui per divisionem & receptionem Legitimae separati non sunt; hi enim soli coeteris exclusis ab intestato Parentibus succedunt, *k)* ita quidem, ut eadem successionis praerogativa gaudeant ii liberi, qui Legitimam quidem receperunt, eam tamen iterum ad communem massam contulerunt. *l)*

DIFFERENTIA XI.

II. Indubitata quaestio est teste GAILIO, nepotem ex spurio Avo suo non succedere, nam licet ipse ex legitimo matrimonio natus sit, originem tamen ducit ex radice infecta; nulla enim potest consequentia esse legitima ex illegitimo nascendi principio, & Regula generalis est, quando una persona prohibetur succedere, tunc etiam descendentes ex ea a successionem excluduntur. *m)* Hinc est, quod Bastardi, ut vocantur, & eorum filii legitimi & naturales non dicantur esse de domo & familia Parentum, ut notat BALDUS; *n)* sed licet haec ita de jure communi obtineant, nihilominus tamen de Jure Provinciali Franco-

k) Land-Gerichts-Ordnung Tit. 76. §. 2.

l) Land-Gerichts-Ordnung Tit. 78. §. 1. & Tit. 35. §. 1.

m) Text. in lege si viva matre Cod. de bonis maternis.

n) In leg. final. Cod. de naturalibus liberis.

Franconico possunt hujusmodi nepotes Avo suo succedere. o)

DIFFERENTIA XII.

12. Pro varietate temporum varia invenitur dispensatio Conditoris. Promissum erat Abrahae, quod in semine ejus benedicantur omnes gentes; promiserat quoque se daturum femini ejus terram peregrinationis suae; cum ergo coeteris in Idololatria relictis Abraham & Filios ejus in peculiarem populum sibi Deus elegisset, rite multarum foecunditate mulierum Populi Dei multiplicatio querebatur, quia in successione sanguinis erat successio fidei, & in successione familiae successio constabat officii; quoniam vero per incarnationem Christi gratia fidei ubique dilatata est, nec jam dicitur, dic Domui Judae & Domui Israel, sed euntes docete omnes gentes & in omni gente, quicumque timet Dominum & operatur justitiam, acceptus est illi, neque etiam electio muneris quaeritur in successione generis, sed in perfectione vitae & sinceritate scientiae. Olim Abraham & Jacob profecto non deliquerunt, dum praeter uxorem filios ex ancilla quaesierunt, licet hodie illorum exemplo praeter conjugale debitum foecunditatem in aliqua non licitum sit alicui quaerere; quod

§ 11 2

enim

o) Land-Gerichts-Ordnung tit. 82, §. 2.

enim objiciantur Jacob quatuor uxores, quando mos erat, crimen non fuit, nam Patriarchae conjugibus miscebantur non concupiscentia percipiendae voluptatis, sed providentia propagandae successionis: neque tamen & olim aequalis erat successio filiorum natorum ex uxore, & ex ancilla genitorum, non enim erat haeres filius ancillae cum filio liberae; hinc etsi Jure Civili vulgo quaesiti matris & ipsa talium liberorum, item ipsi fratres inter se ex hac parte possessionem bonorum petere possunt propter jura sanguinis & cognationis, quibus illi inter se juncti sunt. *p)* Jure tamen Franconico illegitimi liberi ne quidem matri, quae certa est, succedunt cum Legitimis, sed excluduntur ab iis. *q)*

DIFFERENTIA XIII.

13. Spurii ex damnato coitu geniti, ut adulterini, sacrilegii, nefarii, incestuosi & similes sunt abominabiles & exosi omni Jure, & propterea dicitur in *Canone*: *r)* divulgatum est, tales incestuosos & adulterinos nec in bello saeculari esse fortes, nec in fide stabiles, nec honorabiles hominibus, nec Deo quoad delictum parentum & scandalum amabiles, proinde hi non solum excluduntur a successione parentum;

p) L. si spurius ff. unde cognati.

q) Land-Gerichts-Ordnung nr. 82. §. I.

r) Si gens Anglorum 10. distinct. 56.

rentum, sed etiam ab alimentis juxta textum latinum, s) quamvis originale graecum tantum dicat hosce non esse alendos in domo & secundum dignitatem patris, ac per consequens alimenta ad vitam sustentandam necessaria non deneget, prout etiam ex aequitate canonica pater natos ex damnato coitu tenetur alere. t) Idem sentit Ordinatio Provincialis Franconica u) absolute praecipiens hujusmodi liberos a parentibus suis alendos esse, imo sicut parentes tenentur alere filios spurios, ita etiam nepotes & pronepotes ac deinceps ex filiis descendentes. x) Ita quidem, ut sicut parentes tenentur ipsos naturales & spurios alere, dum vivunt, sic poterunt etiam iis donare vel legare pro alimentis, y) id ipsum tamen intelligendum, dummodo non relinquunt unam magnam haereditatis partem pro alimentis, quod transcenderet modum alimentorum attenta quantitate

§ 113

facul-

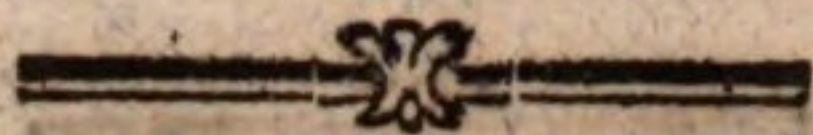
s) *Authent. licet Cod. de natural. liber. Authent. ex complexu Cod. de incest. nupt.*

t) *Per text. in Cap. cum haberet & de eo, qui duxit in matrim. quam polluit per adult. Vid. BARTOL. in L. si quis a liberis §. utrum ff. de liber. agnosce.*

u) *Tit. 83. §. 1.*

x) *Arg. L. fin. Cod. de natural. liber.*

y) *BARTOL. in Authent. ex complexu Cod. de incest. & inutil. nupt.*

facultatum & qualitate personarum, quae in his attendi debet. z) Quo casu tunc tantum valebit usque ad modum alimentorum & non ultra. a) Nec tale relictum transibit ad haeredes spurii, quia non legatur nec donatur proprietas, sed tantum usus ratione alimentorum, qui cum vita finitur, & quatenus excludit modum alimentorum, statim haeredibus applicatur. b) Licet autem pater non possit extra alimenta relinquere filio spurio & naturali, ejus tamen filio, qui quidem est legitimus & naturalis, de Jure Franconico, c) qui dicitur nepos suus, d) relinquere neutiquam prohibetur, quia poena patris nocet filio tantum in his, quae descendunt ex persona patris, secus in aliis, quae aliunde obvenierunt, quia hoc casu non videtur nepos institutus occasionaliter propter alium, sed principaliter propter se, e) pluribus aliis Regulis probat hanc conclusionem BARTOLUS. f) Nomine autem alimentorum debitorum tam ex Jure Naturali, quam

z) *L. si quis a liberis §. denique ff. de liber. agnosc.*

a) *L. Lucius. ff. de executor.*

b) *BALD. in L. eam Cod. de fideicom.*

c) *Vid. Different. II.*

d) *BARTOL. in Consil. 118.*

e) *Arg. text. in L. socium qui in eo ff. pro socio.*

f) *Dicto Consil. 118.*

quam ex jure sanguinis & affectionis continentur omnia necessaria ad vitam, sine quibus corpus humanum ali non potest.

DIFFERENTIA XIV.

14. Nullis existentibus descendentibus, in quibus jus repraesentationis in infinitum locum habet, ascendentes jus commune ex pietate & commiseratione ad haereditatem liberorum admittit, cumque illis simul fratres & sorores ab utroque latere defuncto conjunctos vocat, g) ita quidem, ut, si soli sint ascendentes, omnesque ejusdem lineae vel paternae vel maternae, in capita succedant, si diversae lineae ac disparis numeri, ex aequo haereditatem dividant, & dimidiam paternae, alteram dimidiam vero maternae lineae capiant: h) quodsi concurrunt cum fratribus & sororibus germanis, salva gradus praerogativa juxta personarum numerum fiat divisio. i) Fratrumque & sororum liberi, ultra quos non habet locum in nepotibus jus repraesentationis, demortuorum parentum personas repraesentant. k) Jure tamen Provinciali Franconico l) non secunda, sed tertia classis

§ 114

suc-

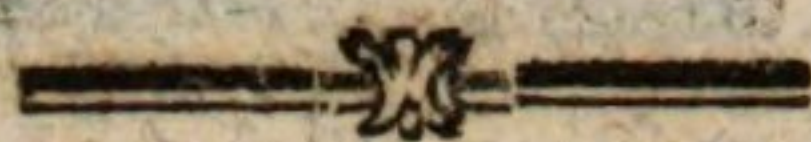
g) *Novell. 118. Cap. 2. princ.*

h) *Novell. 118. Cap. 2. §. 1.*

i) *Dist. Cap. 2. §. 2.*

k) *Novell. 127. Cap. 1.*

l) *Tit. 83. §. 1. & 3. item tit. 86. §. 1.*

successionis ab intestato est collateralium & fratrum ex utroque latere conjunctorum, ita ut, donec aliquis ascendentium superfit, nunquam collateralibus haereditas deferatur, atque ita parentum successioni ante fratres & sorores locus sit; & ne quidem defuncto sine liberis ab utroque parente separato vocentur simul cum parentibus fratres & sorores etiam germanae; licet enim videri posset, taliter separatum praesertim per separationem voluntariam parentum excludere pariter etiam parentes a successione, & praeferendos esse primi gradus collaterales fratres & sorores germanos, quia aequum videtur, ut parentes ad haereditatem filii non admittantur ante illos, quorum haereditatem defunctus superstes sperare potuisset, non autem existentibus aliis non separatis liberis defunctus filius pervenire potuisset ad haereditatem patris; nihilominus tamen patrem succedere exclusis etiam fratribus germanis longa & inveterata consuetudine Franconiae receptum est, idque non sine ratione, dum enim parentes tam in quota quam tempore ratione Legitimae contra jus commune jure consuetudinario Franconiae multum gravati sunt, eoquod non habeant in bonis liberorum Legitimam, deinde quod multis casibus in vivis ad Legitimam exsolvendam teneantur, merito relevari debent in alio; nam qui sentit onus, etiam sentire debet commodum.

DIFFERENTIA XV.

15. De jure communi tunc demum ad successio-
nem vocantur conjuges, quoties omnis parentum
seu liberorum seu propinquorum legitima deficit suc-
cessio; *m)* ac confiscatis etiam bonis mariti uxor in-
dotata potest conditione legis a fisco repetere qua-
drantem bonorum mariti, *n)* quia illa quarta debetur
uxori indotatae ex provisione legis, & necessarium
debitum dicitur; adeo ut maritus eam testamento
tollere nequeat, quia legis provisione necessario de-
betur sicut Legitima liberis, succeditque in locum
deficientis dotis, idque ex natura surrogatorum &
in honorem matrimonii, ne uxor cum infamia &
dedecore mariti turpiter mendicare cogatur, receptum
est; *o)* hinc unanimis est interpretum conclusio,
quod conjux hanc quartam alteri conjugi ex bonis
suis debitam per testamentum auferre non possit, *p)*
siquidem portio illa superstiti conjugi non ex provi-
sione hominis sed ex provisione legis & quidem ex-
presse

§ 115

presse

m) Text. in L. 1. Cod. unde vir & uxor.

n) Juxta authent. propterea Cod. unde vir & uxor.

o) Text. in §. quia vero legem authent. ut liceat matri &
aviae in dicta Authent. Praeterea.

p) Per Text. in Cap. Raynutius 16. in medio versu prae-
cipit etiam idem judex & de Testam. & in Novell. 22.
cap. 33.

presse munitae contra provisionem hominis debetur; quod autem ex tali lege datum est lucrum, privatus auferre non valet. *q)* Proinde stante hac dispositione potest conjux cum suis aut etiam alterius matrimonii liberis in bonis mariti, si tres vel pauciores liberi sint, accipiat uxor, sin plures, tantundem quantum quisque consequatur. *r)* In Ducatu vero Franco-
 niae, quamvis conjuges sibi invicem quidquam per testamentum vel quamlibet aliam ultimam voluntatem non teneantur relinquere, *s)* si tamen conjugum unus sine liberis vel quibus Legitima jam soluta est, ab intestato successerit, tum praeter medietatem bonorum acquisite, praeter ornamenta, vestes & ea, quae in matrimonium intulit, lucratur pro portione statutaria superstes quartam partem de bonis praedefuncti conjugis. *t)* Idem de marito ejusque portione statutaria ordinatum est. *u)* Si vero contigerit, quod praedefunctus conjux ex priore matrimonio liberos habeat, qui tamen per receptionem suarum duarum tertiarum nondum a communibus bonis separati sunt,

siquidem

q) Novell. 22. Cap. 33. in fine.

r) Dicta L. 1. autent. praeterea Cod. unde vir & uxor.

s) Land-Gerichts-Ordnung Herzogthum Francken part. 3. tit. 88. §. 1.

t) Dict. tit. §. 12. 13. & 14.

u) Tit. 89. §. 1.

siquidem liberorum sint quinque vel pauciores, lu-
 cratur superstes conjux sextam, si vero plures,
 filialem portionem praeter supradicta illata acqui-
 sita & praecepta, reliqua autem ad liberos trans-
 mittit, x) & haec portio statutaria per testamen-
 tum aliamve ultimam voluntatem conjugi super-
 stiti adimi aut minui nequit, imo nec donatione
 vel alio quovis modo inter vivos maritus portionem
 statutariam ex bonis suis uxori superstiti debitam di-
 minuere valet, ne scilicet, quod una via prohibitum
 est, alia via censeatur permissum, y) maxime cum
 argumentum ab ultimis voluntatibus ad contractus
 negative conceptum in jure validissimum habeatur.
 Quod autem dixi portionem statutariam conjugi
 superstiti debitam per Testamentum nec auferri nec
 minui posse, id semper intelligendum, si hoc fiat
 invito conjuge superstite; si enim in pactis dotalibus
 aliud placuerit, vel de portione minori conventum
 fuerit, relicta conjugi facultate testandi de reliquis
 suis facultatibus, certe tunc omnino standum erit
 pactis dotalibus & conventioni, nec conjux superstes
 Testamento conjugis defuncti contravenire pote-
 rit.

x) Land-Gerichts-Ordnung Herzogthum Franken dicta
 part. 3. tit. 89. §. 2.

y) L. 3. §. 10. ff. de bon. possess. contra Tab. Cap.
 cum quid de reg. jur. in 6.

rit. z) Quocunque enim modo pacta dotalia concepta valent, dummodo non per ea mulieres indotatae efficiantur, a) aut dos saltem deterior reddatur. b) Nec habet conjux superstes, quod con ueri possit de privatione portionis statutariae, cum ipsemet huic in pactis dotalibus renunciaverit, quae renuntiatio omnino valida habetur, quia juri suo & beneficio pro se introducto quilibet renunciare potest. c)

DIFFERENTIA XVI.

16. Secundarum nuptiarum appellatione veniunt hic tertiae, & quae deinceps iterantur nuptiae, quae quidem prioribus legitime dissolutis ab Ecclesia permittuntur ex consilio Apostoli, quod melius sit nubere quam uri, quamvis melius sit viduum castum permanere, quam nubere & non uri, d) veruntamen secundae & posteriores nuptiae neutro jure tam favorabiles sunt quam primae, in his enim Ecclesia benedictionem Presbyteri requirit, non in illis, e)
quia

z) L. 10. Cod. de pact. L. in traditionibus 48. Cod. L. 1. & tot. tit. ff. de pact. dotal.

a) L. 2. L. si convenerit 4. ff. de pact. dotal.

b) L. 6. L. 14. ff. eod. tit.

c) L. 29. Cod. de pact.

d) Can. 9. & 10. Caus. 31. Q. 1.

e) Cap. 1. & 3. de secundis nuptiis.

quia benedictio reiterari non debet, quanquam hodie reiteretur, si viduus virginem ducat; odium istarum nuptiarum ortum trahit ex favore vel commiseratione liberorum prioris matrimonii, a quorum cura & charitate parentem alienari praesumit lex consuetudine novi conjugis, cui non modo res filiorum sed & vitam saepe addicit; f) hinc liberorum superstitum favore Jura constituunt, ut mulier, quae transit ad secundum matrimonium, etiam post annum luctus amittat proprietatem rerum, quas ex facultatibus prioris mariti quovis lucrativo titulo accepit, easque vel omnibus liberis prioris matrimonii in injuriae solatium, vel uni illorum servata aliis Legitima reservare teneatur solo usufructu penes illam remanente, quamdiu vixerit; g) cui consequens est, ut neque alienare, neque pignori obligare quidquam possit b) Dixi: Titulo lucrativo, nam hoc non procedit in acquisitis titulo oneroso, v. g. emptione, permutatione &c. quia hujusmodi acquisita mulier non perdit per transitum ad secundas nuptias, sicut nec legatum conditionale a marito relictum, puta si uxor sua caste & honeste vixerit, nisi adjecerit & in viduitate permanferit; enimvero mulier secundo nubendo non dicitur

f) L. 22. in fin. Cod. de administ. tut.

g) L. 3. Cod. de secund. nupt.

b) L. generaliter §. Cod. de secund. nupt.

dicitur inhoneste vivere. *i)* Caeterum licet *GAIL.* *k)* inter cautelas, quibus poenae secundarum nuptiarum evitari possunt, ponat hanc, si liberi primi matrimonii in secundas nuptias consentiant &c. *BACCHOV.* tamen *l)* putat, hanc *GAILII* sententiam saltem ex ratione Juris civilis veram non esse, quoniam ratio hoc dicit, ut in causa magni praejudicii eorum demum consensus aliquid operetur, qui ex altera parte libere dissentire possunt, hoc autem liberis non licere, ut qui citra quandam impietatis notam, & violationem reverentiae parentibus debitae contradicere & dissentire non possunt, sed si dissentiant aut contradicant, habeant, quod filii metuant, ne parens offensus in alios bona sua conferat, & liberis ultra Legitimam nihil relinquat. De Jure Statutario Franconiae ejusque Ordinatione Politica in hac materia consuetudo invaluit, ut, si superstes conjux liberos ex prioro matrimonio suscepisset, & ad secunda vota transiens alios suscipiat ex ultimo matrimonio, eosque post se relinquat, tum liberi prioris matrimonii capiant duas tertias, ultimi vero unam tertiam bonorum, quae tempore transitus ad secundas nuptias aderant, de bonis vero constante ultimo matrimonio acquisitis capiant

i) *L. 2. Cod. de indict. viduit. toll.*

k) *Lib. 2. observ. 98. num. 19.*

l) *Ad TREUTLER. Vol. 2. Disput. 16. Thes. 4. Lit. D.*

piant ultimi duas tertias , praecedentes unam tertiam ;
reliqua bona, quae utrinque a tempore transitus agna-
ta fuerunt, ei soli manent, cui post tempus transitus
acceſſerunt. m)

CAPUT IV.

DE PACTIS DOTALIBUS ET ANTENUPTIALIBUS, CONDONATIO- NIBUS ET UNIONE PROLIUM, EꝛUSQUE NECESSARIIS REQUISITIS FORMIS, ET EFFECTIBUS.

S U M M A R I U M.

1. *Quamvis de jure communi pacta ſucceſſoria non ad-
mittantur, valent tamen ea de Jure Franconico.*
2. *De jure conſuetudinario Franconiae non ſolum fratres
& quicunque alii poſſunt invicem condonare & ſe
mutuo haeredes facere, ſed etiam tutores poſſunt
pupillis ſuis invicem condonare, eosque ad ſucceden-
dum parificare.*
3. *Mulier de bonis ſuis etiam extra dotem ſine conſenſu
mariti neutiquam diſponere inter vivos poteſt.*
4. *In locum anni luꝓtus tres menſes, ſi mulier non ſit
praegnant,*

m) Vide Land-Gerichts-Ordnung Herzogthum Franken
Tit. 77.

praegnans, sunt surrogati, intra quos si superstes nubit, omnia a defuncto conjuge acquisita amittit.

5. *Constitutio L. hac edictali Cod. de secundis nuptiis ex consuetudine Franconiae locum non habet.*

6. *De pacto unionis prolium, ejusque solennia & effectus.*

DIFFERENTIA I.

I.

Pacta de futura successione inita Jure Civili omnino injusta sunt ac prohibita, tum quia per ea induci creditur votum captandae mortis, plenum semper tristissimi ac periculosissimi eventus, tum quia haec auferre videntur liberam testandi facultatem, a) adeo ut neque civilem obligationem nec exceptionem pariant, siue sint pacta de obtinenda & conservanda siue de omittenda aut repudianda successione; quae quidem de pactis circa futuram successionem initis cum eo, qui haereditatem relicturus est, eodem modo intelligenda sunt, ac etiam de pactis reciprocis Jure Civili dicitur; nam reciprocatio non tollit turpitudinem pacti; b) imo ipsa pacta dotalia de futura successione hoc jure non subsistunt, & ita odiosa sunt, ut ne quidem juramentum iis accedere valeat, c) quod tamen

a) *Per textum expressum L. 5. Cod. de pactis convent. L. 4. Cod. de inutil. stipulat.*

b) *GAIL. lib. 2. observat. 126.*

c) *L. 15. Cod. de pact, L. 7. §. 16. ff. de pactis.*

tamen secus est de Jure Canonico; d) si vero tertius sit ille, de cujus haereditate agitur, & ille consenserit, ac in hac voluntate usque ad mortem perseveraverit, omnino valebit pactum. e) De consuetudine vero Ducatus Franconici pacta hujusmodi de haereditate acquirenda conservandaque subsistunt, & ferme ubique in Germania possunt conjuges, qui nullos liberos habent, de futura successione omnium vel partis bonorum, ante vel post nuptias in praesentia amicorum valide pacisci, seque mutuo haeredes instituere, f) & generaliter sciendum est, pacta hujusmodi de consuetudine hominum memoriam excedente passim valere, novisque Gentium moribus inducta & comprobata, nec non in Camera Imperiali recepta esse. g) Ratio est, quia non tantum nulla praesumitur sinistra intentio seu votum captandae mortis in illustribus personis, in quibus b) rectitudo clariore lumine praefulgere debet, & ita causae finales, ex quibus dicta pacta improbantur, cessant,
verum

d) Cap. 2. de pact. in 6.

e) L. ult. Cod. de pact.

f) Land-Gerichts-Ordnung Herzogth. Franken Tit. 99. §. 4. & 5. Tit. 100. §. 1. 2. & 5. Tit. 120. §. 1.

g) Ita testatur GAIL. lib. 2. observat. 117. nro 6.

b) Juxta Leg. 8. Cod. de summa Trinit.

verum etiam in Christianis reliquis leges hujusmodi prohibitivae locum habere non possunt, sed potius moribus ac consuetudine haec pacta approbantur; nam cessante legis ratione cessat & ipsa lex. *i)* Et deinde in veteri Romanorum testandi modo adhuc emptor familiae adhibebatur, cum quo principalis causa agebatur & plane nihil cum haerede; unde etiam haeres testis esse poterat in Testamento *k)* & sic magis ex pacto & contractu, quam jure testamenti familiae emptor mortuo testatore bona haereditaria in ipsum haeredem trans mittebat: si igitur licebat ex lege per pactum haereditatem in alium transferre, cur non idem etiam posset consuetudo.

DIFFERENTIA II.

2. Licet aliqui statuant, quod de jure communi Romano pactum de futura successione singulari & particulari valeat, *l)* hoc tamen est contra expressum textum ad litteram, *m)* qui loquitur in haereditate & successione singulari ac particulari, ut ibi patet in his verbis, *pacta inter eos inita sunt pro adventura*

i) L. 6. §. 2. ff. de jure patron.

k) § 11. Instit. de Testam. ordin.

l) Prout dicit LANCELOT. DECIUS in Leg. pactum, quod dotali Cod. de pact.

m) in L. fin. Cod. de pact.

ventura haereditate, quibus specialiter declarabatur, si ille mortuus fuerit; & paulo post quia adhuc superstite eo, de cujus haereditate sperabatur; & iterum ibi composita sunt: si ille mortuus fuerit: verum quodsi duo fratres habeant bona communia, possunt haec invicem condonare post mortem, imo talis donatio non indiget insinuatione: quod igitur valeat pactum de futura successione, ut possit quis fieri haeres in contractibus, quoad duos casus, societatis scil. & matrimonii, intelligendum est, nimirum quando bona sunt titulo dotis obligata, & non sub simplici pacto, quod ultra dotem pariter succedant, *n)* ac denique in casu societatis, quando inter socios est conventum, quod haereditates iis obvenientes in commune venire debeant. *o)* Et hoc pactum reservationis tantae est efficaciae, ut etiam praetextu ingratitude revocari nequeat. De Jure consuetudinario Franconiae vero non solum fratres & quicunque alii possunt sibi invicem absolute condonare seque mutuo haeredes facere, *p)* sed etiam tutores possunt pupillos suos invicem condonare & ad succedendum parificare, *q)* qui ita condonati & mutuo haeredes

M m m 2 facti

n) L. cum haereditas Cod. de pact. convent.

o) L. 3. §. de illo ff. pro socio.

p) Land-Gerichts-Ordnung tit. 120. §. 4.

q) Eod. tit. §. 5.

facti omnes alios consanguineos excludunt; r) nam sicut parentes liberis suis substituere possunt, ita etiam tutores, qui loco parentum hoc jure consuetudinario habentur, possunt pupillis suis invicem condonare eosque parificare, quae pacta adeo firma sunt, ut ne quidem ob ingratitudinem revocari possint, quia vim permutationis habent, imo magis venditioni quam donationi comparantur, & in iis incertitudinis ratio dubiusque eventus consideratur, adeo ut haec promissio mutua de succedendo tanquam obligatio descendens ex contractu de praesenti inter vivos celebrato, licet effectum post mortem sortiatur, tamen irrevocabiliter teneat; id quod absque ullo personarum discrimine etiam inter rusticos procedit.

DIFFERENTIA III.

3. Mulier potest disponere de bonis extra dotem jure communi pro arbitrio tanquam de bonis propriis etiam invito marito, neque maritus fructus & hosce redditus contradicente uxore suos faciet, s) quin imo uxor talia bona etiam constante matrimonio & marito vergente ad inopiam vindicare posset. t) Hinc non
in-

r) Tit. 120. dicto §. 5.

s) Per text. notab. in L. hac lege Cod. de pact. convent.

t) Gloss. in Leg. ubi adhuc Cod. de jure dot. in verbo se

interest marito bona uxoris immobilia alienari, cum illa defuncta ea non marito sed haeredibus mulieris cedant. u) De jure autem Franconico non licet mulieri quidquam sine consensu mariti sui de bonis suis inter vivos alienare, donare, vel quocunque modo disponere, & quidquid contra hanc prohibitionem a muliere alienatum fuerit, id ipsum poterit maritus annullare & retractare. x) Cujus sane verba generaliter & indefinite loquuntur, adeoque & generaliter de immobilibus pariter atque mobilibus bonis accipi debent. y) Quodsi tamen mulier sit publica mercatrix, tunc omnia, quae dicuntur in jure de institore, vendicant sibi locum in muliere nupta publice mercante, prout dicit FABER, z) & ideo

M m m 3

ad-

cundum & in verbo ad sustentationem BALD. & alii ibidem. Text. notab. in L. de his Cod. de donat. int. vir. & uxor. ALEXAND. Pulchre Consil. 144. num. 4. volum. 5. ubi omnino vide de triplici genere bonorum uxoris, nimirum dotalibus, paraphernalibus, receptitiis, & in quibus bonis maritus fructus lucratur. GAIL. lib. 2. observ. 82. num. 4.

u) SCHNEID. ad tit. Institut. de haered. quae ab intestato defer. rubr. de success. inter vir & uxor. num. 32.

x) Land = Gerichts = Ordnung Herzogthum Franken tit. 102 §. 1.

y) Leg. de pretio 8. ff. de publiciana in rem act. L. 1. §. generaliter 1. ff. de legat. praestand.

z) In §. 1. Institut. quod cum eo, qui in alien. potest.

advertendum, quod obliget maritum pro illa mercantia, pro qua publice negotiatur; secus si publice mercetur pro una mercantia, & in alio contractu ultra mercantiam se obligat, quia hoc casu maritus non tenetur; a) nam Institor non obligat dominum nisi ad id, cui est praepositus: b) unde si etiam mercatrix publica contrahat in alio, quam mercantiae casu, maritus vi statuti provincialis non obligatur, eoquod limitata causa limitatum producat effectum. c) Nam cum mulieres soleant ut plurimum contra propria commoda laborare, aequum & rationabile fuit inducere, ut in contractibus earum extra mercantiam publicam adhiberetur licentia & autoritas conjugis, neque mariti, de quorum praejudicio agitur, in contractibus mulierum sine eorum consensu celebratis pro uxoribus tenerentur. d) Quod statutum tamen non habere locum in contractu vel obligatione ad pias causas, utpote quae tali statuto non subjacent, inquit PANORM. e) idemque dicendum esse statuit, si

a) *L. in eum §. tabernae & §. servus ff. de institor. act.*

b) *Juxta notab. text. in L. cuicumque §. II. ff. de institoria actione.*

c) *L. in agris ff. de acquir. rerum dominio.*

d) *Tot. tit. Cod. ne uxor pro marito.*

e) *In Cap. relatum de test. per illum textum lege generali Cod. de Ss. Eccles. BALD. & SALICET. in Authent. Cassa Cod. eod. tit.*

si mulier contrahat & mercetur in his, quae concernunt alimenta; nam favorem alimentorum & causam piam aequiparari asserit JASON. f)

DIFFERENTIA IV & V.

4. Non tantum autem primae nuptiae permittuntur, sed etiam secundae, tertiae & quartae, teste Apostolo; g) prioribus tamen rite per mortem dissolutis, aliter enim matrimonium consummatum, quoad vinculum dissolvi nequit, quia repraesentat indissolubilem unionem Christi cum Ecclesia: quoniam vero hae posteriores nuptiae minus decentes esse videntur, b) hinc etiam quaedam poenae sunt praepositae secundis nuptiis, veluti mulieribus, quibus ante partum intra annum luctus (quod olim erat spatium decem mensium, hodie duodecim) nubentibus infamia inurebatur, praeterea ultra tertiam bonorum partem marito secundo in dotem dare aut Testamento relinquere non concedebatur, capere Testamento aut mortis causa relictum prohibebantur, non vindicabant haereditatem ultra tertium gradum, & quaesita

M m m 4

a

f) In L. 1. Cod. de fideicom.

g) In Cap. super illa penult. & fin. de secund. nupt. Can. quodsi 13. Caus. 31. Q. 1.

b) Ut patet ex Novell. Leonis 90. & Can. de his 2. Can. hac ratione 9. Caus. 31. quaest. 1.

a priore conjuge auferebantur &c. i) Ratio erat in prolis incertitudine & sanguinis confusione; ut idem non obtineat in marito, post annum luctus secundo nubentem in eo constringunt leges, ut omne id, quod a defuncto provenit, ad superstitem transmittatur & liberos prioris matrimonii, salvo solummodo usufructu. k) Impediunt quoque leges, quominus ad novum conjugem plus transeat sive per ultimam voluntatem, sive per actum inter vivos, quam maneat penes quemvis liberorum, l) & hoc tam quoad bona aliunde quaesita, quam a praemortuo; nam horum proprietas apud liberos manet, ejusque nomine iis est jus Hypothecae in bonis ea obtinentis, & *L. 6. §. omnibus 2. tutela liberorum matrem privat. Novell. de nupt. 22. §. si autem 40.* est & illa poena, quod mulier transiens ad secunda vota non petito filiis Tutore aut reddita ratione tutelae omnes poenas incurrat, quas nubens intra annum luctus. *Dict. §. si autem* non permittitur etiam tali matri liberorum educatio: Jure Canonico haec paulo aliter se habent, nam cum secundae nuptiae eo jure sint permissae, non debent puniri; qua ratione onera, quae meram poenam concernunt, mulieribus remittuntur, ex
ratione

i) *L. si qua mulier 1. L. si qua ex foeminis ut & aliis Cod. de secund. nupt.*

k) *L. foeminae 3. Cod. de secund. nupt.*

l) *L. hac Edictali Cod. dicto tit.*

ratione *Cap. cum secundum fin. ✱ de secund. nupt.* quae se fundat in eo, scilicet non esse puniendum id, quod jure permissum, *m)* ut procedat Regula, quod ratio in lege expressa sit pro lege, & obtineat in casu simili. *n)* Manet autem ea, quae prolium prioris thori favorem concernunt, ut patet ex eo, quod non extantibus liberis non impediatur mulier secundo marito tantum in dotem dare, quantum vult, proprietatem eorum, quae a priore marito recepit, sibi retinendo, cum extincta sit causa, propter quam contrarium est statutum, quod non tantum habet locum in muliere, sed etiam in viro convolante ad secundas nuptias non extantibus liberis prioris matrimonii, cum hoc velit natura correlativorum, & in eo habeat locum ratio eadem, quae in muliere, quae fundatur in neglecta defuncti memoria, & liberorum charitate. *o)* De Jure & Consuetudine Franco-
niae autem ita observatur, siquidem vidua praegnans sit, vel apud quam non levis impraegnaturae suspicio adsit, prohibetur ante expletum partum & puerperium nubere, *p)* ut, si contra fecerit, maritus

M m m 5

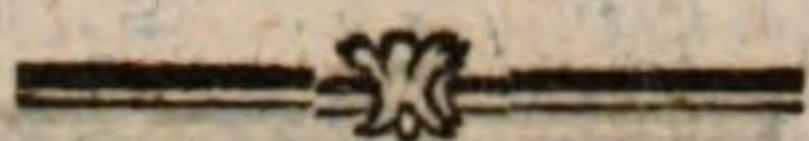
prolem

m) L. Grachus 4. Cod. ad L. Jul. de adult.

n) BARBOSA ad L. si constante 24. in princ. num. 100. & seqq. solut. matrim.

o) Novell. de non eligendo secundo nubentes mulieres 2. Capit. prospeximus 1. FÖRSTER de success. L. 7. C. 11.

p) Land-Gerichts-Ordnung Herzogth. Franken iii. 107. §. 2.

prolem nec alere, nec ei quidquam pro alimentis suppeditare teneatur. Ubi vero nulla impraegnatae suspicio subest, vel alias compertum non praegnantem esse mulierem, nihilominus tamen una cum maritis ante quadrantem anni sive tres menses nubere prohibentur; *q)* qui, si contra fecerint, destituuntur omni eo, quod conjux unus ab alio qualitercunque consecutus fuerit. *r)* Quin & judex provincialis praeter jam memoratam poenam reservat sibi ulteriorem mulctam pro conditione personarum & circumstantiis delicti; *s)* prout etiam

§. Jure Provinciali Franconico locum non habet *allegata L. hac edictali 6. Cod. de secund. nupt.* non enim licet hujusmodi secundo nubentibus conjugibus vel liberorum vel sua Legitima quidquam & quocunque titulo ante realem & actuale separationem bonorum relinquere, donare vel legare; *t)* sicut pariter supra *u)* dictum fuit, cum certa tamen limitatione, quod parentes in communibus & indivisis bonis ante actualem divisionem bonorum nihil juris habeant, ac
proinde

q) Eod. tit. §. 3. & 5.

r) Eod. tit. §. 4.

s) Dicto tit. §. 6. & ultimo.

t) Land = Gerichts = Ordnung Herzogthum Franken tit. 105. §. 1.

u) Cap. 2. differentia 5. n. 6.

proinde nihil in praejudicium liberorum disponere possint.

DIFFERENTIA VI.

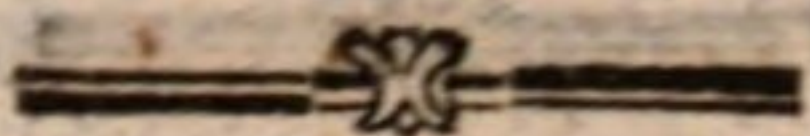
6. Quemadmodum ex duplici seu triplici juris communis divisione in reiteratis nuptiis contingente magnae saepe lites ac discordiae oriebantur, & ut plurimum liberis magna inaequalitas obveniebat, moribus inducta est adoptionis Germana soror unio prolium; hinc quibusdam in locis singulares habent libros ad hoc designatos, ut in eos inferant unionis contractum, quemadmodum alicubi sunt libri sponsaliorum, tutelarum & aliarum publicarum rationum Zinns-Bücher, Steuer-Bücher, Canklen- und Recess-Bücher. x) Licet autem tale pactum scriptura firmatum habeat maximum robur, praeprimis si actis fuerit insinuatum, veritas tamen ubique magis attendenda quam scriptura: y) quare si res aliter gesta quam scripta liquido probetur, non debet veritas rerum gestarum erroribus vitari. z) Est autem unio prolium pactum solenne consuetudini Germaniae rationabili innixum & camerali iudicio statutisque locorum specialibus receptum, quo parentes ad

secundas

x) De quibus RUTGER. RULAND. *de Commissar. & Commiss.* p. 2. L. 5. C. 6.

y) L. 17. *Cod. de pact.* L. 2. *Cod. de emancip.*

z) L. 6. §. 1. *de offic. praesid.* L. 29. *ff. de probat.*

secundas nuptias transeuntes coram magistratu ordinario causa cognita & interveniente consensu propinquorum, eorumque, quorum interest, scriptura & testibus confecto prius inventario de haereditate sua vel parte bonorum inter diversi matrimonii liberos ex aequo communicanda prospiciunt: Rationem vero vel animam, per quam magno cum rei publicae commodo rerumque privatarum incremento consuetudo de uniendis liberis nativitatem velut & vitam accepit, ipsum nomen unionis indicat; unio enim & concordia inter fratres eam suavit, concepit, peperit, ne altercationis cujusdam inter fratres oria-
tur occasio, ut loquitur Imperator JUSTINIANUS. *a)* Quod cum efficacissime per aequalitatem successionis conciliatur, abiit paulatim in mores prolium parificatio. Coeterum ubi talia statuta vel similia non vigent, ibi succeditur secundum jus commune, scilicet si mulier successive duos habeat viros, quilibet ex iis nati suo tantum patri, communiter autem matri succedunt, & vir si habeat duas uxores ac ex utraque liberos, quisque succedit suae matri; *b)* attamen quia bona diversorum matrimoniorum (ut antea dictum) magnas saepe pariebant lites, atque aliae discordiarum suborirentur causae, ex his & praecedentibus

a) In L. 6. §. 2. in fin. Cod. de bon. quae liber.

b) Ut in Novell. 84. L. 4. ff. ad SCrum Tertull. Authent. itaque Cod. communia de success.

dentibus rationibus pactum unionis tanquam unicum remedium inventum est, ut omnes liberi, sive fictitii sive veri, in omnibus bonis tam maternis quam paternis seclusa differentia consanguineorum & uterinorum succedant, atque de his & similibus causis pactum hoc modice introductum nunc tantum propter summam aequitatem sumpsit incrementum, maxime autem in Ducatu Franconiae introductum, receptum & approbatum est. c) Et quidem per Ordinationem Provinciam Franconicam licet tripliciter, vel ante matrimonium, vel in ipso nuptiali contractu, vel stante matrimonio, per pactum vel coram iudicio provinciali unire liberos suos. d) Ast quilibet uniendi modus peculiarem suam formam & requisita ad excludendam omnem fraudem & dolum habet. e) His ita perlustratis, de requisitis sive solennitatibus, quae in actu parificationis summe sunt necessariae, nonnulla dicenda sunt: prae reliquis autem sciendum est, quod Ordinatio Provincialis Franconica quoad for-

c) Land = Gerichts = Ordnung Herzogthum Franken *Tit.* von Einkindschaften 77. §. 1. *Tit.* 80. §. 1. *Tit.* 108. usque ad *tit.* 120. *tit.* 185.

d) *Dict.* *tit.* 108. §. 7.

e) Land = Gerichts = Ordnung *dictis titulis* 109. 110. 111. de quibus modis videatur Clarissimus D. PETRUS RODERICUS DEMERATH *parte 4. differ. 6. num. 20. & seqq.*

formam hujus pacti ad unguem servari debeat. *f)* nimirum *1mo* requiritur aditio judicis provincialis, coram quo uniones insinuandae & perficiendae sunt. *2do* non sufficit solum votum parentum, sed hi utriusque lineae cognatos nec non consanguineos proximiores advocare debent, ut horum stipati praesidio omni furo & collusione actum carere doceant. *g)* Quodsi forte & amici desiderentur, vel, si qui alii prolibus honesta & spectata familiaritate conjuncti sunt, adhibebuntur, aut a iudice duo vel tres probi & intelligentes viri adlegentur. *h)* Et quidem iudex pro varietate & diversitate casuum & locorum atque personarum cognatos vel alios non nisi iuratos admittat, ita ut praestito juramento cogantur asseverare, pactum unionis e re & emolumento esse uniendorum, nec hic omittendum, Tutorum aut Curatorum auctoritatem, si quos habeant pupilli, ad hunc actum requiri. *i)* *3tio* debet intervenire causae accuratissima cognitio exemplo arrogationis; *k)* ratio est, ne sub
prae-

f) Per §. 1. *Instit. de Jure Nat. Gent. & Civil.* L. 9. *ff. de J. & J.*

g) L. 2. *Cod. de adopt.* L. 39. *ff. eod.* L. 6. *Cod. eod.* & eleganter L. 5. §. 1. *ff. quib. ex caus. in possess. eatur.*

h) L. 223. §. 1. *ff. de verb. signif.* L. 2. *princ. ff. qui pet. Tut. vel Curat.*

i) *Arg.* L. 2. *ff. de adopt.*

k) §. 3. *Instit. de adopt.*

praetextu unionis alter in alterius Facultates irruat: l) in causae autem cognitione hoc imprimis versabitur, ut utriusque parentis patrimonia tam in re quam in spe consistentia diligenter exploret iudex, & simul in aetatem, numerum atque valetudinem liberorum inquirat. m) His ita perpensis ubi constiterit, salutarem eam fore, vel non magnam inaequalitatem seu damnum allaturam, admittet eam. n) Verum ad evitandam ejusmodi inaequalitatem seu iniquitatem plerumque salubriter receptum est, ut liberis prioris matrimonii praecipuum aliquod assignetur, quod Germani vocant einen Voraus, quod sine collationis onere & metu retinent; imo sunt, qui de substantia esse volunt, ut liberis prioris matrimonii tale praecipuum assignetur; licet enim parentes recte censeantur liberis suis prospexisse, optimumque Consilium pro illis capere, cum plus filium quam se ipsum diligere censeatur pater. o) Unde maxime laudatur Caroli Magni Imperatoris consilium, qui cum nesciret, utrum Pater vel filius occidisset quendam, simulavit se utrumque velle suspendere, quo audito

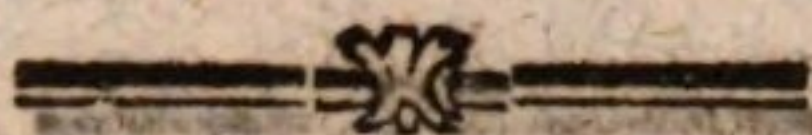
Pater

l) L. 2. Cod. de adopt.

m) Arg. L. 17. §. 2. ff. de adopt.

n) L. 17. §. 2. eod. tit.

o) L. 8. §. fin. ff. quod met. caus. §. ult. Instit. de noxal. action. MENOCH. praesumpt. §6. num. 4. & seqq.

Pater confessus est, se occidisse, voluitque solus suspendi liberato filio; quia tamen incitari parentes quandoque possunt vel propria iniquitate vel aliorum instigationibus ad contrarium affectum, *p)* cujus exempla in illis praesertim parentibus, qui ad secunda vota convolant, quotidiana experientia plura supeditat, quam scribi possunt; hinc aequum est, judices hac in parte parentum loco succurrere, *q)* & eorum vices agere, geminatumque fidei & pietatis officium praestare. *4*^{um} requisitum est scriptura eaque non privata, sed publica; *r)* quae enim coram iudice fiunt, in scripta & Archiva publica sunt referenda. *s)* Nam actus hic non manet in terminis simplicis nudi ac privati pacti, sed publici instrumenti fidem ac robur sortitur, utut maxime inter privatos peragatur. *5*^{um} denique & ultimum requisitum est Decretum & Autoritas Magistratus; *t)* nam quia Magistratus autoritas causa cognita intercedens pars est solennitatis ipsius actus, tum ad integrandas (si ita loqui liceat) pupillorum & parentum personas adhibetur, ideo non nuda voluntas & consensus

p) Arg. L. 50. ff. ad Senat. Consult. Trebell.

q) Arg. L. 19. ff. de ritu nupt.

r) GAIL. lib. 2. observ. 125. n. 8. Arg. L. 4. Cod. de adopt.

s) Cap. quoniam contra 11. de probat.

t) Arg. L. 2. Cod. de praed. minor. sine Decret. non alienan.

sensus sufficit, neque satis erit, si ex intervallo aut etiam longe post Magistratus consensum aut auctoritatem suam interposuerit, sed requiritur etiam expressa per decretum approbatio, atque ut eadem in continenti in ipsomet actu interveniat, causa unionis plene & exacte praecognita, non perfunctorie atque obiter perspecta. u) Quod effectum attinet, haec solennis parificatio prolium importat patriae potestatis nexum, x) ac quoad effectum alimentorum naturalium & legitimorum loco per unionem quaesitos collocat, & stante hac unione lucrantur parentes in recompensationem alimentorum usumfructum de bonis unitorum instar parentum naturalium & legitimorum. Iste ususfructus in bonis unitorum filiorum hodie & moribus nostris durat non ad tempus vitae parentum, ut olim, sed ad matrimonii plenaeque pubertatis ingressum: ulterior effectus est, quod Pater adscititius filiorum suorum receptitiorum onera suscipere teneatur, y) atque is, qui semel in unionem consensit, postea ex poenitentia solo dissensu ab ea resiliire

u) *Arg. L. 6. Cod. de praed. min. sine decreto non alien. L. 5. §. 9. de reb. eor. quae sub tut. & cur.*

x) *Land = Gerichts = Ordnung Herzogthum Franken tit. 118. §. 2.*

y) *Cap. qui sentit de Reg. jur. in 6.*

resilire nequit, 2) & sicut facta unione privigni succedunt vitrico & novercae una cum aliis veris illorum liberis, sic etiam vice versa vitrici & novercae succedunt privignis, ipsi vero comprivigni sibi mutuo sine speciali statuto non succedunt. Pacto hoc unionis prolium afficiuntur bona omnia ex parte parentum, exceptis immobilibus per successionem postea obventuris, nisi consensum habeant illius, cuius haereditas speratur, & tunc possunt illa etiam in unionem duci; ex parte liberorum vero comprehenduntur omnia tempore unionis habita, non vero immobilia per successionem postea obventura, vel per industriam acquirenda: ratio, cur hoc pacto afficiantur acquirenda ex parte parentum, non ex parte liberorum, est, quia parentes thesaurizant liberis, non liberi parentibus. Et quamvis, uti jam visum, uniones magnarum virium sint, ultra liberos tamen sive fictitios, patrem itidem & matrem naturales sive unitos ad ultteriores successiones non extenduntur, eorumque bona solum communicantur & quasi uniuntur. a) Pactum enim unionis est stricti juris, b) & per consequens stricte interpretandum. Horum igitur

2) Arg. L. 5. Cod. de oblig. & act. Cap. quod semel placuit. de Reg. jur. in 6.

a) Land-Gerichts-Ordnung tit. 119. §. 1.

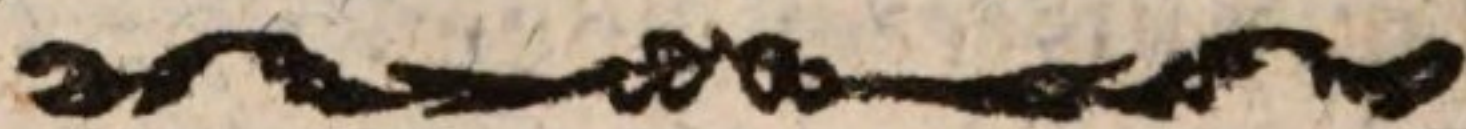
b) Gloss. in L. 6. ad verb. nullum Cod. de pact.

igitur ita haftenus ob oculos positorum certitudo efficit, ut iudex, qui aliter, ac certo constitutum vel approbatum est Ducatus Franconici jure (cum facti quidem quaestio ipsius sit potestati subiecta, juris autoritas non item) & pronunciando litem suam fecit, merito sit in culpa ponendus, cui tamen tanquam cautela coronidis loco inservient Pythagorae supremo in terris aut patriae iudici optimo congrua Symbola: *Coronam minime carpe*: id est, leges ac statuta urbium conserva. *Stateram ne transilias*: hoc est, ne praetergrediare iustitiam. *Per viam publicam ne ambules*: intellige, multorum ne sequareis errores: haec ubi stricte observaverit Iudex, leges sane atque iustitiam firmissime colet, & semper aurea illa a Ptolomaeo Aegyptiorum Rege proposita praecepta oculis exposita habebit.

Nunquam magni feci divitem Tyrannum,
Nec odio habui pauperem iustum.
Nunquam juris dicendi tempus pauperi distuli,
Nec largitionibus adductus diviti pepercì.
Nunquam feci gratiam alicui favore captus,
Nec iratus poenam inflexi.
Nunquam dimisi malum impunitum,
Nec bonum irremuneratum.
Nunquam causam liquido iustam alteri commisi,
Nec obscuram solus decrevi.

Nunquam jus negavi petenti,
Nec misericordiam eam merenti.
Nunquam bona laetus magnifice promisi,
Nunquam temere gestiebam in prosperitate,
Nec in adversis animum despondi.
Nunquam odio incitatus damnum alicui intuli,
Nec rem turpem ob avaritiam commisi.
Nunquam adulantium amore capiebar,
Nec aures detraherentibus praebui.
Semper a bonis optabam diligi, ut me timerent mali;
Breviter: favebam pauperibus & favore extraneis
carentibus,
Proin dilectus fui a Diis multa petentibus.

— —

SECTIO I.
O P V S C V L V M XIII.

Ludwig Adam Segniß
DISSERTATIO
DE
LEGITIMA LIBERORUM
FRANCONICA.*

CONSPECTUS DISSERTATIONIS.

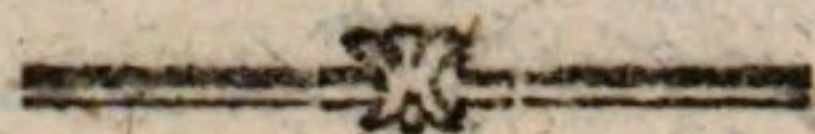
CAPUT I. Rubrum explicat ac describit.

§. 1. 2. *Conspicitur in rubro vox Legitimae, cujus no-
tantur Etymologia, §. 3. Homonymia, §. 4. Sy-
nonima. §. 5. Explicantur vox Liberorum & §. 6.
Franconica. §. 7. De Autoritate Ordinationis Pro-
vincialis Franconicae. §. 8. Legitimae descriptio.
§. 9. 10. 11. 12. An Legitima sit juris naturae?
§. 13. An Legitima statutis tolli possit? §. 14—18.
Defenditur, Legitimam esse portionem bonorum.*

CAPUT II. Subiectum tradit.

§. 1. 2. *Subiectum Legitimae pro praesenti scopo sunt
Nnn 3 Liberi.*

* Hanc dissertationem nominatus Author pro gradu Li-
centiatus Altorfii 22. Oct. 1705. defendit, et typis
evulgavit.

Liberi. §. 3. Quorum diversae sunt species. §. 4. Debetur autem Legitima liberis masculis & faeminis, §. 5. Tam prioris quam posterioris gradus: §. 6. Legitimis & naturalibus. §. 7. Posthumis. §. 8. Emancipatis, non tamen divisis. §. 9. At non appanagiatis. §. 10. Nec liberis morganaticis. §. 11. Bene tamen furiosis & §. 12. Legitimatis, §. 13. Nec non plene adoptatis & arrogatis, §. 14. Quin & unitis. §. 15 — 22. De unione prolium. §. 23. Liberis spiritualibus aut §. 24. Illegitimis Legitima non debetur.

CAPUT III. Objectum sistit.

§. 1. Objectum sunt bona, §. 2. Quae omnia computanda, etiam dos & donatio propter nuptias parentum, §. 3. Item dos liberorum, ac neptum. §. 4. Non expensae nuptiales. §. 5. Nec vestes, §. 6. Neque donatio. §. 7. 8. Computanda sunt bona liberorum. §. 9. Excipiuntur bona castrensia, §. 10. Quasi castrensia, §. 11. Adventitia, §. 12. Sumtus studiorum. §. 13. Sumtus pro consequendis Gradibus. §. 14. Libri a patre emti. §. 15. Pecunia pro filio captivo soluta. §. 16. Praecipuum. §. 17. 18. Excipiuntur porro feuda, modo §. 19. Feudum sit masculinum, §. 20. Ex pacto & providentia tale, §. 21. 22. Antiquum. §. 23. Computantur vero feudum foemininum, §. 24. Mere haereditarium, §. 25. Novum, §. 26. Censiticum. §. 27. 28. 29. Quomodo computatio fieri debeat. §. 30. 31. In quibus bonis Legitima assignanda?

CAPUT IV. Formam exponit.

§. 1. 2. *Quantitas Legitimae respectu filiorum*, §. 3. *ne-
potum*. §. 4. *An statuto exclusus vel exhaeredatus nu-
meretur?* §. 5. 6. *Quantitas Legitimae de Iure Fran-
conico*, §. 7. *Et aliorum quorundam locorum*. §. 8.
Iustitia Legitimae Franconica. §. 9. *Num pactis do-
talibus Legitima minui possit?* §. 10. *Quid de bonis
extra territorium sitis?* §. 11. *De Legitima liberorum
incolae & forensium*. §. 12. *Quando debeatur Legiti-
ma Iure Civili*, §. 13. *Iure Franconico*. §. 14 — 22.
Casus, in quibus viventi datur Legitima. §. 22. — 24.
Quomodo debeatur Legitima.

CAPUT V. Effectus & contraria recenset.

§. 1 — 12. *Enumerantur effectus*. §. 13. 14. *Contraria*.

CAPUT I.

Rubrum explicat, ac describit.

§. 1.

Cum quilibet sit optimus verborum suorum inter-
pres, id quod in causa est, cur dubio circa le-
gem exsurgente ad Authenticam a) interpretationem
confugiendum; quid mihi per rubrum Dissertationis
meae velim, primo omnium indicabo, descripturus
postea Legitimam Liberorum Franconicam.

N n n 4

§. 2.

a) De qua in l. 9. C. de LL.

§. 2. Sistit rubrum initio vocem *Legitimae*, circa quam exemplo Ulp. a) observandum, quod nomen habeat a Lege. Legitima enim generaliter dicuntur omnia ea, quae a lege quadam instituta sunt. b) Atque Legitima non solum legibus & Constitutionibus Principum introducta est, c) sed & sola legis providentia absque voluntate Parentum debetur. d) Quare derivatur merito a lege, at non naturali, e) sed Civili. f)

§. 3. Adhibetur nomen *Legitimae* diversis in Jure nostro modis: Sic datur i) Legitima Parentum, &c. tutela. 2) Legitima tam in masculis, quam feminis aetas. 3) Legitima successio, g) Verum hae acceptiones non sunt hujus loci, sed ea, ubi pro Legitima, i. e. jure definita portione liberis, parentibus & fratribus competente sumitur.

§. 4. Atque hoc in sensu b) vocatur legitima portio, & i) debitum naturale. Plura Synon. vid. apud Harprecht k) & Mev. l) Germ. nominatur *Pflicht*.

a) In l. 1. pr. ff. de J. & J. ut & in l. 1. §. 1. ff. de pact. b) Calvin. Lex. Jurid. voc. Legitima. c) N. 89. c. 12. §. 3. d) Gail. L. 2. Obs. 119. n. 3. e) Ut Calv. c. l. statuit. f) L. 22. ff. de adopt. Harpprecht. ad §. f. J. de inoff. test. n. 2. & 35. g) v. Calv. d. l. b) In l. 30. pr. C. de inoff. test. i) In L. 36. §. 2. C. eod. k) c. l. n. 1. l) De J. Lub. p. 2. t. 1. a. 8. n. 3.

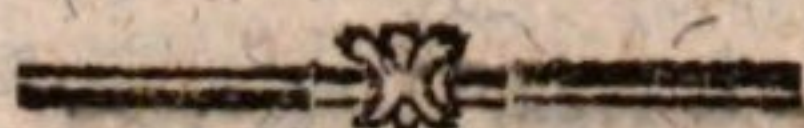
Pflichttheil, Antheil, Noth-Erbschaft, Noth-Gebühre
niß. a)

§. 5. Occurrit quoque in rubro vocabulum *Li-
berorum*, quo ex duplici ratione usus sum. Prima
est, ut significem, me de Legitima omnium descen-
dentium, tam primi, quam ulterioris gradus, actu-
rum: nam hos quoque liberorum appellatione conti-
neri apparet liquido ex *l. 220. ff. de V. S. l. 10. §.
7. ff. de grad. & aff.* Altera in eo consistit, quod
eorum solummodo, non & Parentum aut fratrum
aut Conjugum legitima hic pertractabitur. Cum
enim multa de his singulis tam de Jure Civ. quam
Francon. dici possent, si haec omnia in hac Diss. de-
berent tangi, in vastum excresceret tractatum.

§. 7. Habetur denique in rubro verbum *Fran-
conica*, per quod nihil aliud intellectum volo, quam de
Legitima liberorum talia hac in Dissertat. consideratum
iri, quae in Franconia obtinent, sive illa in Jure Civ.
fundata sint, sive in Jure & Observantia Francon.

§. 7. Quoniam vero stabiliendis probandisque
meis assertionibus Ordinationem Provinciam Fran-
conicam, sive Herbipol. passim allegabo, praecaven-
dis scrupulis monendum duxi, complures civitates,
vicos, pagosque in Circulo reperiri Franconico, qui,
utur Jurisdictioni Judicii Prov. Herbipol. subjecti
Non 5 neutiquam

a) Wehn, Obs. Pract. ibique Supplem. Pr. voc. Antheil.

neutiquam sint, sed alterius cujusdam ibi Principis, Comitum, aliusve Status Imp. forum pro competenti agnoscant, supra dictam tamen Ord. Prov. Herbip. quoad praecipua ejus capita, e. g. quae de communi-
one bonorum inter conjuges, emancipatione &
unione prolium, inprimis autem, quae de Legitima
liberorum ibi consignata leguntur, dudum observa-
runt, observantque hodie. a)

§. 8. His ita de explicatione rubri praemissis, ad
ejus descriptionem juxta §. 1. me jam accingo. Le-
gitima Liberorum Franc. est Jure Civ. debita & mo-
ribus Franc. determinata portio bonorum tam pater-
norum, quam maternorum, liberis in certis casi-
bus, b) necessario relinquenda. §. 9.

a) Cujus rei gravissimus testis est *Excellentissimus Domi-
nus D. Tauber, Jctus consummatissimus, & inclytæ
Reip. Patriae Consiliarius meritissimus, Fautor meus
observandissimus*, in Dissert. Inaugur. de Jure Statuto-
rum cap. 3. §. 23. ubi, ut & in §§. tam praecedenti-
bus, quam sequentibus, exemplis pariter ac rationibus
solidissime demonstrat, nihil inde juris in alium acce-
dere Judicio Prov. Herbipol. *

* Si Ordinationem nostram provincialem consideremus ut
Legem Wirceburgensem, assertum Authoris recte se
habet: Cum vero Ordinatio ista pro toto Ducatu
Franconiae sit lata, et ut talis ab Imperatoribus con-
firmata, alia se offeret quaestio: An civitates imperia-
les &c. jus statuendi contra Jura Imperatoris et Imperii
sibi vindicare possint? Quae simpliciter affirmari nequit.

b) Vid. Cap. 4. §. 12. & seqq.

§. 9. Dico: Jure Civ. debita: eam enim Jure Nat. deberi, non sum mihi persuasus. a) Dissentientium rationes sunt: 1) in *l. 7. ff. de bon. damn. dici*, rationem naturalem tanquam legem quandam tacitam liberis Parentum haereditatem addicere, 2) in *l. 7. §. 1. ff. si tab. test. null. ext. doceri*, quod naturae simul & Parentum commune votum liberos ad Parentum admittat haereditatem. 3) In *L. 36. C. de inoff. test.* Legitimam vocari debitum naturale. 4) Legitimam alimentorum loco esse, haec vero sine dubio Jure Nat. deberi.

§. 10. His tamen non obstantibus, contraria sententia mihi verior videtur, id quod ex Jure Nat. haereditatem a Legitima, & hanc iterum ab alimentis discernendo in hoc §. demonstratum eo, postmodum in § sequ. rationes ex Jure Civ. pro sententia mea petitas propositurus. Ratio Naturalis cum ab intestato in *haereditate* Parentum succedendi ordinem, qui cum communi hominum inclinatione & officio concordat, & praecavendis libris aptissimus est, observari dicitur. b) Nimirum nemo velle

a) Idem sentit Stryck, in *Caut. Testam. c. 17. membr. 2. §. 3.* Thomas, in *Diff. de Legit. non viv. c. 1. §. 4.* Perez ad *C. de inoff. test. num. fin.* M. Ant. Maceraten. var. Res. L. 2. Resol. 27. n. 4. aliique a Gail. L. 2. O. 122. n. 6. & 9. allegati. Dissent. Carpz. p. 3. C. 12. D. 5. n. 3. Ludwell. Exerc. 8. th. 8. lit. G. Myns. C. 5. O. 43. Franchis. Dec. 525. n. 5. & quos Gail. d. l. n. 11. citat. b) Boecler, ad Grot, L. 2. c. 7. §. 13.

velle censetur, bona sua post mortem pro derelictis haberi, & cuivis occupanti cedere. Defuncti itaque voluntatem probabilissime praesumptam hoc in casu sequendam esse Ratio suadet Naturalis. *a)* At vero in dubio praesumitur quemque id voluisse, quod naturali hominum inclinationi simul ac officio congruit. *b)* Cum itaque regulariter quilibet ex se descendibus & familiis suis omnium maxime faveat, & de facultatibus laudis ipsis prospicere optet studeatque; hinc Parentum sine testamento decedentium bona liberis assignat Ratio Naturalis; nam, utut quandoque majori quis extraneum quendam amicum, quam liberos suos favore complectatur, adeoque non tam hos, quam eum sibi haeredem esse voluerit; quia tamen non modo amicitia ista, sed & tacita vel praesumpta haec succedendi voluntas probatu saepissime difficilis; liberi ad evitandas rixas amico praeferruntur, pater autem sibi imputet, quod suam a communi Ascendentium in descendentes propensione deviam voluntatem testamento declarare neglexerit. *c)* Atque haec contraria Parentum dispositione cessante obtinent. Ea vero ubi extat, haeres erit, quemcunque testator scripsit. Id quod nemo etiam e dissentientibus, quando salva liberis Legitima manet, in dubium vocat. Verum nec *Legitimam* relinquendi
ne-

a) Pufend. *J. N. & G. L.* 4. c. 11. §. 1. *b)* Grot. *J. B. & P. L.* 2. c. 7. §. 3. *c)* Add. Pufendorf, *d. l.* §. 2.

necessitate eum adstrictum esse statuo. Sane enim ignorat Jus Natur. Legitimam & formaliter & materialiter talem: Prius ipsi concedunt DD. dissentientes. *a)* Sed nec materialiter talis Jure Nat. deberur juxta eam DD. hypothesein, quae queisvis liberis tam adultis, quam aliis, in omni casu, ni causae exhaereditationis adsint, e Parentum facultatibus debiti Naturalis nomine relinquendum aliquid esse inculcat. Naturale quippe Parentum erga liberos officium, quod bonorum imprimis intuitu praestandum est, in eorundem educatione absolvitur. His itaque adultis & seipfos sustentare valentibus, pater ad quid amplius nullo tenetur praecepto Naturali, *b)* quod exemplis & rationibus illustrat fusius Thomasius. Quodsi liberi nondum sint adulti, pauciores quidem, non tamen nulli casus dantur, ubi eos absque impietatis nota exhaereditare potest pater, e. g. si bona omnia uni ex cordatis suis amicis ea lege reliquerit, ut educationem liberorum sibi commendatam habeat. *c)* Item si jam alia bona, forte materna, unde alimenta desumi possunt, liberi possideant. Ut taceam patrem nonnunquam praevidere posse, divitias bonam indolem eorum corrupturas, promoturam esse paupertatem. Regulariter tamen *alimenta* liberis a Parentibus praestanda

a) Ut patet e Gail. L. 2. Obs. 122. & Mev. in Nucl. J. Nat. & Gent. Inspect. 6. §. 24. *b)* Thomas. all. Diff. c. 3. n. 23. *c)* Id. d. l.

standa sunt, idque non saltem ex iustitia attributrice, a) sed ex plerice. Quando enim liberi ipsi se alere nequeunt, onus hoc incumbit Parentibus, tam a natura, quam proprio ipsorum facto, dum liberos progenerant. b) Hinc recte dicitur, c) quod etiam is necare videatur, qui liberis alimenta denegat.

§. 11. Atque haec ex dictamine rectae rationis fluunt. Nunc ex Jure Civ. deducendum quoque est, Legitimam Jure Nat. haud deberi. Probo illud 1) exinde, quod in Jure Civ. saepius appellatur portio legitima. d) At Jcti dictionem Legitimae non iis rebus adhibent, quae Jure Nat. praeceptae sunt & introductae, sed quae Principali providentia aliave Lege civili demum constituuntur. e) Plura dixi supr. 2) quod Lege XII. Tabb. liberrima fuit testandi facultas juxta illud: uti quisque legasset, ita jus esto. f) Atqui eo tempore Jus N., quod immutabile semper permanet, g) jam tum fuit, nisi posterius quoddam Jus Nat. (quod haecenus inauditum) Legitimam introduxisse dicas. h) 3) Quod moribus demum, i) querela inoff. constituta, & per Nov. 115. causae ex-

a) Ut vult Grot. L. 2. C. 7. §. 4. b) Pufend. cit. c. 11. §. 4. c) In L. 4. ff. de agnosc. lib. d) v. L. 9. C. de impub. & al. subst. L. 30. & seqq. C. de inoff. test. e) L. 22. ff. de Adopt. Calvin, voc. Legitima. f) v. L. 120. ff. de V. S. g) §. pen. 7. de 7. N. G. C. h) Conf. Faber de err. Pragmat. err. 5. Decad. 74. i) v. Ludwel, in Comment. ad 7. de inoff. test. §. fin.

exhaeredationis demum praefinitae sunt. Per eam enim non hoc in dubium vocabatur, an testator potestatem habuerit justis de causis in alium potius, quam liberos bona transmittendi, sed discutiebantur rationes, quae defunctum moverint, quod contra communem inclinationem aliquid statuerit, *a)* et quod si Legitima Juris N. esset, filius licet impius & ingratus, quae Natura essent, non posset amittere. Amittit autem, cum recte exhaeredatur. *b)* 4) Quod si a natura introducta haec portio esset, quomodo Parentibus adoptivis *c)* & filio arrogato, *d)* deberetur? *e)* 5) Jure Civ. miles liberis Legitimam haud debet, *f)* quod Jus Civ. permittere non potuisset, si Legitima esset Juris Nat. cum & milites hujus praeceptis sint obnoxii. *g)* 6) Textus Jur. Civ. de paternis solum, non & maternis bonis Legitimam solvendam dicunt: Foeminas enim non habere haeredes suos. *h)* Verum si J. N. Legitimam praeciperet, e maternis, utique etiam praestanda foret. *i)*

§. 12. Rationes Dubit. quantum attinet, ad 1) Respond. *imo.* ibi de tota haereditate sermo est. Ergo juxta dissentientes vi textus tota haereditas Jure N. debe-

a) Pufend. L. 4. c. 11. §. 7. *b)* Perez. ad C. d. inoff. test. n. ult. *c)* In L. 30. ff. de inoff. test. *d)* Conf. Stryk. C. T. c. 17. m. 1. §. 13. *e)* Thomas. in all. Disp. c. 3. §. 24. *f)* v. L. 24. C. de inoff. test. *g)* Stryk. d. c. m. 2. §. 3. Perez. all. loc. *h)* L. 4. ff. de bon. poss. contra rabb. *i)* Thomas. d. l. §. 25.

deberetur, & consequenter Jus Civ. contra Jus Nat. certam ejus portionem liberis assignasset, quod nemo facile affirmabit. 2do. Dist. inter id, quod ratio naturalis, qua de iste textus, & quod Jus Nat. addicit liberis. Quicquid enim Jus Nat. alicui tribuit, id auferri nequit, quia Jus N. immutabile. Secus quod illa: cum tantum propter naturalem causam atque ordinem tale quid fiat. a) Nimirum dicuntur naturalia seu ratione naturali debita, non quod diserto quodam J. N. praecepto ita sint definita, ut aliter de iis disponi nequeat; sed quia eadem rationi naturali quam maxime congruunt, & ad lites praescindendas expeditissima videntur, ubi expressa defuncti voluntas aut Lex Civ. defecerit. b) Contra si Legitima vel juxta textum haereditas Jure Nat. non vero ratione naturali competeret, ea liberi privari nullo possent modo, cum jura naturalia ulla juris arte vel civili ratione corrumpi nequeant. c) 3tio. Textum de suis tantum loqui haeredibus. Quod si vero Juris Nat. Legitima vel haereditas esset, ea non suis modo, sed emancipatis etiam deberetur, cum diversitas ista liberorum Juri Nat. incognita, Lege XII. Tabb. demum invaluerit. Sicut & tempore satis longo observata, postmodum iterum abrogata est, Juri quippe Nat. contrariari visa. d) Ad 2) Respond. imo. in all. textu rerum

a) Perez. *all. l.* b) Puf. *all. c. II. §. 18.* c) *L. 8. ff. de cap. min.* d) Fr. Hotomannus in *Anti-Triboniano Cap. 6.*

iterum non Legitimae, sed haereditatis mentio fit. Quare antea dicta huc applicari possunt. 2do. Aliud est, naturae & Parentum voto ad haereditatem admittere, aliud Jure Naturae. Priori casu ea pertinet ad liberos ob naturalem causam atque ordinem, vid. praeced. itemque ob ordinariam Parentum inclinationem & prout a) phrasis, votum commune, explicatur, charitatem naturalem erga liberos, non vero ob necessitatem Jure Nat. introductam: quod vel inde liquido apparet, quod nec natura nec Parentum voto indigerent liberi, si ipso Jure Nat. eoque immutabili Legitimam consequerentur. b) Ad 3) Resp. (1.) quod in Constit. Imperatorum, praesertim Christianorum, verborum nihil tribuendum sit proprietati, ac minus caute veritas in ea quaeratur, cum in promulgatione Legum nitidis verborum flosculis, quod Politici alias dissuadent, tum temporis uti volupe fuerit, c) quodque adeo (2.) sub debito naturali non id, quod mutationis nescio Jure Nat. sed quod ratione naturali, (v. sup.) alicui debetur, subintelligendum veniat: aut si Imperatorem Jure Naturali debitam portionem verbis istis indicasse contendas, quod (3.) invitis principiis Juris Nat. imo & contra sensum Legum multo antiquiorum factum illud sit. d) Quodque

a) In L. 15. pr. ff. de inoff. b) Conf. Thom. saepe all. l. §. 25. c) Idem c. l. §. 25. d) Stryck. all. m. 2. §. 3.

que demum (4) ab hac praetensa, nondum tamen concessa Imperatoris opinione salva ipsarum Legum, qua talium, auctoritate recedi possit. Neque enim pro legibus habenda sunt principia & axiomata Ethica & Politica &c. in Jure Romano repetita, sed eorum explicatio, vel in dubium vocatio cuilibet licita est. a) Ad 4) Respond. Legitimam & alimenta b) valde a se invicem discrepare, adeoque ab his ad illam neutiquam semper valere consequentiam. c)

§. 13. Facili ex dictis potest colligi negotio, quae de celebri hac quaestione: num Legitima Statuto & minui & tolli queat? mea sit sententia. Videlicet, ut brevis sim, non minui duntaxat, ut vult Mevius, d) sed tolli etiam potest, e) modo alimenta liberis indigentibus salva sint. f) Multo magis id valet statutum, quod ob rationabilem causam, ad conservandam ut puta familiam, & agnationem, Legitimam tollit,

- a) Thomas. *in delineat. histor. Jur. Rom. & Germ.* §. 184. b) v. §. 10. c) Qua de re plura ap. Stryk *in Tr. de succ. ab Int. diff.* 1. c. 1. §. 10. & seqq. d) J. Lub. p. 2. t. 1. a. 8. n. 8. Franchis. *Decis.* 618. n. 3. & quos §. 9. inter Dissidentes retuli. e) Idem tenet Stryk. *in Tr. de S. ab I. Diff.* 1. c. 1. §. 13. Knipsch. *de Nobil.* c. 12. n. 131. Bart. *in L. Titio.* §. f. ff. *de condit. & demonst.* aliique supra d. §. 9. ut consentientes allegati. f) Stryk. *in Annotation. ad Laur. tit. de Inoff. verb. statuto.*

tollit, a) quale est, quo feminae accepta dote excluduntur a successione Parentum. b)

§. 14. Dictum porro est in definit. (conf §. 8.) quod sit *portio bonorum*. c) Priusquam vero rationes subnectam, generalia quaedam de dictione Legitimae & Haereditatis praemittenda duxi.

§. 15. Legitimam in *strictiori* suo significato, & qua tamen heic accipio, quatenus videlicet quis in sola Legitima, sive indeterminate sive determinate, ut si certa res Legitimae nomine assignata, institutus est, adeo, ut praeter Legitimam nihil amplius capiat. Quare ii casus huc non pertinent, ubi quis vel haeres universalis relictus, vel in majori portione, quam Legitima, institutus fuit. In his enim & similibus casibus nec ratio nec quaestio habenda est Legitimae. d) Vocabulum *haereditatis* varie sumitur. *Proprie* & formaliter fictionem juris denotat, e) & est jus seu res in jure consistens, quae respectu defuncti considerata,

D o o 2 derata,

a) Macerat. *Lib. 2. Resp. 27. n. 4.* b) Knipsch. *all. 131.* quod & ipse Gail. *Lib. 11. O. 122. n. 12. & 13.* approbat. c) Consent. Schilter. *Exerc. ad ff. 14. th. 47.* Carpz. *p. 3. C. 12. D. 10.* Amendola ad Franchis. *Dec. 133. n. 3.* Wehn. *Conf. Francon. 107. n. 4.* Gail. *2. O. 119. n. 12.* quam sententiam magis communem & veriore esse ait Merlin. *de Legit. L. 1. §. 1. qu. 2. n. 1. & 4.* d) Conf. Merlin. *L. 2. §. 1. qu. 2. n. 22.* e) Add. Faber in *Ration. ad tit. ff. de haered. per. & Carpz. p. 3. C. 21. def. 6. n. 8.*

derata, eum & facultatem, quam ipse in rebus relictis habebat, repraesentat, successori autem tribuit illam facultatem universam in rebus universis, a) adeoque differt ab universitate rerum haereditariarum, a successione & a jure succedendi: namque universitas rerum haereditariarum, five, ut in *L. 16. §. 4. ff. de haer. pet.* vocatur, haereditas est obiectum acquisitionis, & res, de qua acquirenda agitur: Successio est modus, per quam illa acquiritur: Jus succedendi est jus, quo delata acquiri & retineri potest. b) *Improprie* tamen successio seu modus acquirendi vocatur etiam haereditas. c) Porro *improprie* d) haereditatis nomine venit universitas rerum haereditariarum. Atque tum iterum dupliciter accipitur vel pro quibuscunque rebus, quae tempore mortis apud defunctum extiterunt, licet ejus non fuerint, ut depositae, commodatae; e) vel pro iis, quae deductis legatis & aere alieno supersunt. f)

§. 16. Rationes, quamobrem Legitimam pro quota bonorum, non vero haereditatis, habeam, mihi hae sunt. I.) Haereditas *proprie* & formaliter accepta

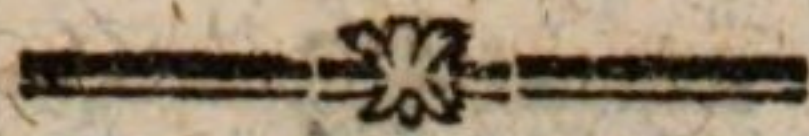
a) Struv. *Ex. 10. ib. 44.* b) Vinn. in *Comm. ad J. de reb. corp. & incorp. n. 4.* c) In *L. 24. ff. de V. S. & L. 62. de R. J.* d) In *L. 16. §. 4. ff. de haer. pet. & L. 2. ff. de Fam. Erc.* e) Vid. Franz. ad *tit. de haer. pet. n. 18. & seqq.* f) Carpz. 3. C. 20. D. 31.

accepta defuncti locum obtinet, a) et cum haerede unius vice fungitur, efficitque, ut haeres, ceu una cum defuncto persona, b) factum defuncti implere teneatur, c) etiamsi quaestio sit de Feudo. d) Contra Legitimam capiens non est obstrictus ad servandam v. g. conditionem a testatore Legitimae adjectam. e) Ex his apparet, Legitimam non esse quotam haereditatis proprie talis; sed idem quoque de *impropri* tali statuendum, *sive* sermo sit de ea, quae deductis legatis & aere alieno superest, cum alias Legitima legatis minueretur, quod tamen adeo falsum, ut eam nec legata ad pias causas extenuent; f) *sive* de ea, quae omnes res, licet alienas, apud defunctum repertas complectitur, cum haud quicquam de alterius cuiusdam, quam defuncti rebus Legitima sit deducenda. g) II.) E diverso in L. 6. de inoff. Legitima expresse appellatur *quarta pars bonorum*: nec obst. quod quarta hodie non amplius sit Legitima; haec enim tantum in quantitate, non & qualitate est mutata. h) III.) Legitima non debetur *nisi deducto*

Doo 3

aere

-
- a) L. 31. ff. de haer. inst. b) v. N. 84. in praefat.
 c) L. 14. C. de Rei Vind. Stryk. C. Test. c. 21. m.
 2. §. 14. d) 2. F. 45. Iter. de Feud. Imp. c. 23. §.
 13. e) Gail. L. 2. O. 119. f) Stryk. C. Test. c. 17.
 m. 2 §. 7. Merlin. L. 2. t. 1 qu. 10. Gail. 2. O. 119.
 g) L. 29. & 36. pr. C. de inoff. test. h) N. 18. c. 2.
 Sichard. ad d. l. 6. C. de inoff.

aere alieno. *a)* Atqui bona dicuntur ea, quae super sunt detracto aere alieno, *b)* Haereditas autem jam hac appellatione gaudet ante istam detractionem. IV.) Jure Francon. Legitima relinqui potest quovis titulo *particulari*; *c)* hinc corrui argumentum DD. quod Legitima ideo sit pars haereditatis, quia per *Nov. 115. c. 3.* nonnisi institutionis titulo assignari queat. V.) Per idem Jus Fr. *a vivis* quandoque Parentibus peti potest Legitima. *d)* At viventis non est haereditas. *e)* E. nec in iis casibus, ubi Parentes adhuc vivi debent Legitimam, hanc ut haereditatis, sed bonorum portionem capiunt liberi. VI.) Quando filius mortuo patre petit Legitimam, haec computatur juxta quantitatem bonorum *tempore mortis* existentium: Augmentum vero & decrementum haereditatis haeredi soli, lucro vel damno cedit. *f)* Ergo sequitur, Legitimam bonorum, non haereditatis portionem esse, cum alioquin & haec post mortem Patris & auferetur & diminueretur. *g)* VII.) Jure Francon. Legitima *expresse* vocatur bonorum portio, sive duae tertiae. *h)* Den *zwenten Theil aller Saab und Güter.* Quae ratio vel sola sufficit ad adstruendum,

a) L. Papin. 8. §. 9. ff. de inoff. *b)* L. 39. §. 1. ff. de V. S. Gail. l. 2. O. 119. *c)* Vid. Ord. Prov. Franc. 1. 48. §. 3. *d)* O P. F. 1. 31. vid. inf. c. 4. *e)* L. 1. ff. de haered. vend. *f)* Mev. J. Lub. p. 2. tit. 1. art. 8. n. 16. *g)* Conf. Natta, Consil. 156. n. 8. *h)* Ut patet ex O. P. F. 1. 29. §. 1.

dum, bonorum quotam esse Franconum Legitimam.

§. 17. Nunc dissentientium, quorum magnam metere messem licet, argumenta recensere pariter ac destruere deberem; Id vero cum sub rat. decid. partim factum, partim vero Capitis hujus limitem nimium protenderet, ad §. ult. progredior. *a)*

§. 18. In definitione supra §. 8. data nonnulla quidem adhuc explicanda restant. Verum melior ad id in seqq. Cap. apparebit occasio. Claudens itaque Caput primum, secundum aggredior, ubi, cum de Causa Effic. Legitimae nostrae partim in §. 7. partim in §. 9. seqq. actum jamjam sit, Subjectum enucleabo.

CAPUT II.

Subjectum tradit.

§. 1.

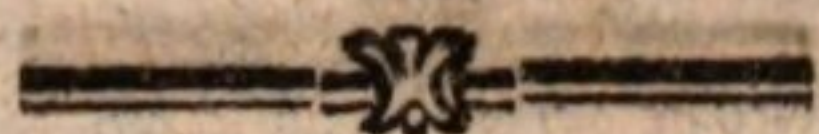
Circa personas, quibus Jure Civ. Legitima competit, notanda haec est generalis regula, quod omnibus iis, quibus querela inofficiosi testamenti & Successio ab Intest. competat, Legitima debeatur. *b)*

§. 2. At enim cum ex inspectione rubri Dissert. & §. 5. Cap. 1. luculenter constet, me de liberorum

Doo 4

dun.

a) Vid. interim Schilter, in Diss. Inaug. de Leg. cum quarta comput. ubi de rationibus tam dubitandi, quam decidendi late profundeque agit. *b)* Chiflet. de Legit. c. 9.

duntaxat, non & Parentum aut fratrum Conjugum-
ve portione legitima verba heic facturum esse; hinc
praedictam regulam de liberis solum acceptam volo.

§. 3. Singulos quod attinet liberos, hos se-
quenti ordine recensebo: Liberi vel sunt mascu-
li vel foeminae. *a)* Utriusque generis vel pri-
mi gradus vel ulterioris. Singuli vel sunt legitimi
vel illegitimi: Legitimi vel ab ipsa nativitate tales,
vel ex postfacto. Isti vel sunt sui, vel emancipati.
Sui vel nati, vel nascituri. Legitimi ex postfacto
sunt vel legitimati vel adoptati. Illegitimi sunt vel
naturales, vel spurii, vel incestuosi.

§. 4. Olim foeminas non aequae ac masculos
Parentibus successisse, ex ipsa praefat. *N. 118.* appa-
rer. Quod cum postea correctum sit, hodie foemi-
nis non minus, quam masculis Legitima venit prae-
standa suffragante ubivis fori observantia. Passim
tamen inter Principes non solum & Comites, sed
Nobiles etiam in Germania, inprimis quoque in
Franconia *b)* receptum est, ut filiae accepta dote con-
grua, haereditati Parentum jurato renunciare tene-
antur. Quo casu neque filiabus neque descendentibus
earum sive foeminini sive masculini sexus, *c)*

Le-

a) De Hermaphroditis vid. *L. 10. de Stat. Hom.* *b)* v.
Wehn. *Consil. Fr. Consil. 42.* in *Facti Spec.* statim ab
initio & vers. Soll nun diese Frag, ubi rationes addit.
c) *Conf. Knipschilt. de Nobil. c. 12. n. 206. & 207.*

Legitima debetur. Ratio est, quod dos succedat loco Legitimae, & per quandam anticipationem Legitimam subintret, querelamque tollat. *a)* Accedit, quod J. Civ. Legitima sit portio ejus, in qua quis successurus est ab intestato. *b)* Cum igitur filia renuncians a successione ab intestato, excludatur, hinc arcenda etiam est a Legitima, quippe quae nonnisi successori & haeredi ab intestato relinqui debet: *c)* siquidem communiori interpretum calculo receptum, eum, qui ab haereditate excluditur, etiam a Legitima repelli. *d)*

§. 5. Legitimam petere possunt tam prioris *e)* quam posterioris gradus liberi, tum quod sub nomine liberorum veniant, *f)* tum quod in defuncti locum succedant. *g)* Idem de J. Franconico. *h)* Filius tamen a superstite patre excluditur ab haereditate avi, cum graduum proximitas attendatur. Quodsi vero nepos, cum patris praedefuncti fratribus in successione avi concurrat, tum Jus repraesentationis obtinet, & in stirpes succeditur. *i)* Atque hoc & tunc se ita habet,

Doo 5

quando

a) Id. d. e. §. 98. add. Gail. L. 2. O. 122. n. 13. *b)* Per L. 8. §. 6. ff. & l. 8. C. de inoff. *c)* Knipschild. d. l. n. 128. *d)* Id. n. 129. & Mev. Jus Lub. p. 2. t. 1. a. 8. n. 16. *e)* L. 15. C. de inoff. & passim. *f)* L. liber. ff. de V. S. *g)* Nov. 118. c. 1. *h)* Per O. P. F. t. 30. & seqq. Ob Kinder Dichtern oder Urdichtern. *i)* All. N. 118. c. 1. & Ord. P. Fr. tit. 79. §. 1.

quando nepotes ex diversis filiis soli adsunt. *a)* Caeterum filio legitime exhaeredato, nepotibus Legitimam competere negat Harpprecht, *b)* affirmat Tusch *c)*. Bene tamen eam deberi nepoti, cujus pater patris sui haereditatem repudiavit, itemque quando nepotis avus concubinam post mortem filii ex ea suscepti matrimonio sibi jungit, docet Strykius. *d)* Sed quid de nepotibus ex justo & legitimo matrimonio procreatis a filio illegitimo? Resp. de Jure Civ. avo succedere nequeunt ab intestato. *e)* Verum Jure Franconico tales nepotes non tantum parentibus primi, sed & ulterioris gradus ab intestato succedunt, non secus atque illi, quorum pater fuit avi filius naturalis & legitimus simul. *f)* Ergo etiam Legitimam habere debent ob regulam §. 1. datam. *

§. 6. Liberis ab ipsa nativitate legitimis (vocantur alias legitimi & naturales simul) iisque suis & jam natis Legitimam dandam esse extra omnem dubita-

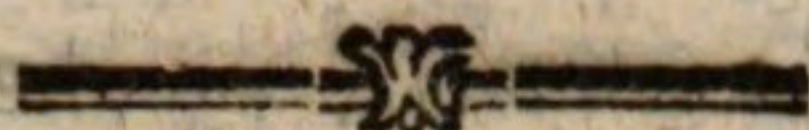
a) *c. tit. 79. §. 3.* Aliter dispositum in Ref. Nor. p. 3. *tit. 29 l. 3.* Ubi hoc in casu nepotes in capita succedere dicuntur. *b)* *In §. 1. 7. de inoff. n. 6.* *c)* *In pract. conclus. 182. n. 5. lit. L.* *d)* *In caut. test. c. 17. m. 1. §. 7.* *e)* *Per l. f. C. de nat. lib.* *f)* *Vid. O. F. P. t. 82. §. 2.*
 * Eandem sententiam fouet DEMERATH, vide Opus. X. supra p. 700. §. 1. seqq. nec non CARLIER Opus. XII. p. 847. num. 11. Sed sicuti jam pag. 701. sub asterisco notavi, contrariam teneo, cujus fundamenta in Commentarium ad Ordin. Prouinc. Titulum 82. referuo.

bitationis aleam positum est; cum tam Nov. 118. quam & alii textus primario de iis loquantur. a) Etiam si jam aliunde bona habeant, b) aut Legitimam Deo dare velit pater. c)

§. 7. Certum quoque est, d) ad Legitimam posse agere posthumos, modo legitimo tempore, ad summum videlicet initio XI. mensis, e) nec monstrosi f) nati sint, neque in ipso partu aut utero decesserint, g) licet nondum perfecti & sexto v. g. mense fuerint editi, h) aut in manibus obstetricis obierint, i) vel ex utero fuerint exsecti. k)

§. 8. Jure veteri emancipatis haud debebatur Legitima, l) secus Jure novo. m) In Francia Orient. distinguitur inter modos emancipationis. Ibi, ut & in aliis ditionibus, n) pro emancipatis & e patria potestate dimissis habentur liberi 1) semotam a patre familiam & oeconomiam instituentes: 2) per matrimonium a mensa (quod jure Sax. in filiabus non re-

a) v. Frantz. *ad. t. ff. de inoff. n.* 17. b) Cynus *in l. sancimus C. de nupt.* Kellenbentz *de renunci. succ. quaest.* 38. n. 15. c) Verba sunt Gail. in L. 2. O. 119. §. 4. d) Ex §. 2. *J. de inoff.* e) Zachias *Qu. Med. Leg. L.* 1. t. 2. qu. 6. f) Stryk. *all. m.* 1. §. 5. & Mev. *de J. L. p.* 1. t. 5. a. 7. n. 15. g) Carpzov. p. 3. C. 17. def. 17. h) Id. def. 18. i) Id. def. 19. k) Mev. *d. l.* n. 18. Stryck. *c. l.* l) §. *emanc. J. de exhaer. lib.* m) Per Nov. 118. c. 1. n) Conf. Carpzov. p. 2. C. 10. D. 1. & 2. Klock. *Tom. II. C. 65. n. 9. ad. 15.*

requiritur) *a)* paterna separati: 3) Legitimam suam facta a parentibus bonorum divisione recipientes. *b)* Duo priores modi Legitimam liberis non adimunt, bene posterior *c)* in tantum, ut parentes post factam divisionem amplam haereditatem consecuti, de ea, utut avita, nihil amplius relinquere teneantur liberis per receptionem Legitimae antea emancipatis, *d)* nisi 1) parentes sine testamento & liberis indivisis moriantur; hoc enim casu iis liberi utut divisi utique ab intestato succedunt. *e)* 2) Nisi Legitimam suam unus vel alter liberorum ad communem parentum massam & substantiam iterum contulerit, id quod germanice vocatur *Wieder einstoßen*. *f)* Tales namque liberi parentibus ab intestato succedunt, &, si qui adsunt, emancipatos excludunt, *g)* non secus, ac si nunquam ante collationem istam separati fuissent. *h)* Fieri tamen debet haec collatio, liberorum eorumque tutorum vel cognatorum consensu & consilio, *i)* accedente insuper causae cognitione. *k)*

§. 9. Tantum de liberis ab ipsa nativitate legitimis.

-
- a)* Carpz. cit. D. 1. *b)* O. P. F. t. 39. §. 13. & Tit. 36. §. 2. jung. Tauber Diff. Inaug. c. 3. §. 37. Demerath. Fascic. Diff. J. C. & Fr. p. 2. diff. 4. n. 5. *c)* O. P. F. t. 76. §. 2. *d)* Cit. tit. §. 3. *e)* Ibid. §. 1 & 2. *f)* O. P. F. t. 78. item Einwerffen. Besold. voc. Einwerffen, porro Einbringen. Wehner. v. Einbringen. *g)* d. 1. 78. *h)* T. 35. §. 2. *i)* c. tit. §. 1. *k)* Tit. 78. in fin. jung. Tauber §. 48.

mis. Priusquam vero ad legitimos ex postfacto progrediar, quaestiones quasdam generales, & quae omnibus istis legitimis, imo ex parte etiam reliquis, adplicari queunt, examinare placet. Et quaeritur quidem 1) num filiis, ut vocari solent, appanagiatis Legitima sit solvenda? Neminem quippe latet, Principes inter & Nobiles Imp. in ditionibus Imperii plerisque a) jus vigere primogeniturae, quod cum primogenitis territorium cum omnibus suis tum juribus tum accessionibus b) attribuat; quid secundo & ultra genitis praestandum sit, disquiritur? R. Primogeniti ejusque successores e bonis domanii pro dignitate familiae annuam ipsis assignare debent provisionem, quae vocatur appanagium. c) Atque hoc accipiunt non ut *Legitimam*, sed ut alimenta, d) & quidem absque jurisdictione territoriali, si forte in pago illud consistat, nisi expresse ea, aut quaedam partes eius concessae sint. e) Debetur solis descendantibus, non collateralibus; f) filiabus vero dos subministranda. g) Nec in appanagio iterum locus est juri primogeniturae. h)

§. 10. Sed quid de liberis ex matrimonio ad mor-

a) De quo Itter. *de Feud* §. c. 12. §. 5. b) Quas recenset Coccej. *in Prud. §. Publ.* c. 27. §. 20. & seqq. c) Vid. Springsfeld. *de Appanag.* c. 7. d) Myler. *de Stat.* §. c. 22. §. 5. e) Springsfeld. c. 11. f) Id. d. l. g) Myler. d. c. §. 7. h) Id. §. 6.

morganiticam contracto susceptis? *¶* Communiter pactis cavetur, quod nec in feudis, nec in allodiis succedere, *a)* itemque insignibus paternae familiae abstinere, & certa bonorum parte, pro sustentatione, non vero Legitimae nomine, pactis conventa, contenti esse debeant. *b)* Nec obstat, quod ex matrimonio vero *c)* prognati sint, & consequenter ejusdem ac reliqui liberi conditionis esse videantur; nam dignitas non minus, quam successio efficaciam suam accepit a Jure Civili, quod per mores teste praxi potest corrigi. *d)* De caetero non dubium est, quin pater ultra portionem conventam ipsis quid relinquere possit ex iis bonis, quae testamento alienari queunt. *e)*

§. 11. Quaestio quoque incidit, num liberis furiosis, dementibus & mente captis Legitima sit relinquenda? Et *¶* affirmative, *f)* posse talem patrem etiam furiosi liberos ceu nepotes suos instituere, ipsum vero furiosum bona mente exhaeredare, relicto, nomine alimentorum, legato quodam. *g)*

§. 12. Romanis tres modi legitimisationis erant:
1) per matrimonium, 2) per Rescriptum Principis,
3)

a) Struv. S. J. F. c. 9. a. 5. n. 9. *b)* Myler. Gamalog. Princ. c. 6. §. 1. *c)* De quo ut & fine ejus ac causa impulsiva confer. Pufend. L. 6. §. N. G. c. 1. §. fin. *d)* Add. Hug. Grot. de J. B. & P. L. 2. c. 7. §. 9. Salmuth. de matr. Princ. cum virg. nob. qu. 2. p. 152. *e)* Stryk. Ex. J. F. c. 7. q. 5. *f)* Per L. 9. C. de inoff. *g)* Refert Stryk. C. T. c. 17. m. 1. §. 17.

3) per oblationem Curiae. Verum ultimus hodie non est in usu. a) Legitimitas per matrimonium Legitima eadem necessitate relinquenda est, quam legitimis & naturalibus simul; b) his enim per omnia aequiparantur, c) & pro vere legitimis habentur, d) cum matrimonium subsequens purget omne vitium antecedens; e) hinc in feudis etiam succedunt. f) Legitima quoque denegari nequit legitimatis per Rescriptum Principis, g) licet post eorum legitimationem legitimi & naturales superveniant, b) nisi addita sit clausula, ne legitimi sint quoad successionem, & ut tabulas testamenti impugnare nequeant. i) Exemplum ejusmodi Rescripti commemorat Wehnerus. k) Quodsi ante eorum legitimationem jam extiterint legitimi & naturales, distinguitur, utrum pater eorum mentionem fecerit in libello supplici, an non: priori casu legitimatio subsistit, & jus ad Legitimam tribuit ob clausulam: Non obstante &c. additam a Principe.

Co-

-
- a) Struv. *Ex. 3. thes.* 56. b) Per O. P. F. 1. 81. Dec. *Conf.* 343. n. 2. circa fin. Wehn. *Conf.* 62. n. 3. Wesembec. p. 2. C. 92. n. 7. c) Nov. 89. c. 8. d) d. tit. 81. Add. Myns. C. 3. O. 26. n. 9. e) Gail. L. 2. O. 141. n. 2. f) Id d. l. Carpzov. 3. 28. 17. Confer. Lauterb. *Comp. tit. de his, qui sunt sui vel al. jur.* ubi plures effectus recensentur. g) Stryck C. T. c. 17. m. 1. §. 6. Perez. ad C. de inoff. 6. h) Jason. post Bart. & Bald. in L. ex factoff. de vulg. & pup. substit. i) Perez. d. l. & Gail. L. 2. O. 142. n. 6. k) *Conf.* 62. n. 5.

Comiti vero Palatino id non licet, nisi expresse privilegio insertum: posteriori casu Rescriptum Principis censetur sub- & obreptitium. a)

§. 13. *Adoptatis* Legitima non datur, b) sed hoc ita, si ab extraneo quis adoptatus fuerit: secus si ab ascendente; c) sicut etiam *arrogati* eam possunt petere. d)

§. 14. In Franconia Legitima quoque suppeditanda liberis *unitis*, e) de quibus, cum unio prolium adoptioni admodum sit similis, f) recte nunc agitur. Describitur autem, quod sit pactum inter parentes eorumque ex diverso matrimonio utrinque susceptos & suscipiendos liberos praesupposito filiationis jure de mutua invicem successione coram ordinario loci Magistratu cum causae cognitione, adhibitis iis, quorum interest, & actis intervenientibus rite recteque initum: g) estque moribus fere ubivis in Germania recepta. h)

§. 15. Causa ejus *impulsiva* potissimum in eo
con-

a) Gail, cit. l. n. 7. & seqq. b) L. 10. C. de adopt. ibique Brunnem. conf. Angel. in Decis. Rotae Rom. 167. n. 1. c) Per N. 118. Angel. d. l. n. 3. Chiffet. de Legit. c. 9. d) Lauterb. in Compend. tit. de Inoffic. e) O. P. Fr. tit. 30. & 31. §. 3. f) Rick. de unione prol. c. 9. n. 1. g) Wehn. voc. Einkindschaft. h) Vid. Jus Provinc. Würtemb. p. 3. tit. 9. Ref. Francof. p. 3. tit. 10. Ord. Prov. Francon. tit. 108. §. 1. add. Gail, L. 2. Obs. 125. Rick. in all. tr.

consistit, quod conjuges post mortem alterutrius ad secundas nuptias transituri illibenter cum liberis suis dividant, & cum tamen a) ad id adstringantur, propterea viduitatem retinere malint, neque tamen in ea se continere queant. Dein quod liberi impuberes ex Legitima nonnunquam, salva substantia, educari nequeant, itemque quod negligentia saepe Tutorum ea vel pereat, vel quoad maximam partem minuatur. b)

§. 16. Tribus autem modis secundum Jus Franconicum constituitur: 1) in contractu nuptiali, vel ante eum per pacta, e. g. dotalia, 2) stante matrimonio aliis inter parentes liberorumque cognatos conventionibus, 3) coram Judicio competenti. c)

§. 17. Singulis modis peculiares formae sunt, quas hic distincte exponere brevitatis studio omitto. d) Communiter tamen & in quavis e) requiritur, I. ut Tutores vel Curatores itemque consanguinei vel amici spectatae fidei, iisve deficientibus alii viri probi adhibeantur. f) II. Ut judex hos juramento, vel pro conditione personarum per conscientiam suam, jubeat salutem

a) In O. P. Fr. tit. 31. §. 3. b) Vid. omn. Demerath. Fasc. diff. Jur. Civ. & Franc. p. 4. diff. 6. n. 8. & seqq. c) O. P. F. tit. 108. §. 3. d) Conf. O. P. F. tit. 109. 110. & 111. e) Vid. Demerath. all. l. n. 38. f) c. tit. 109. §. 1. Wehn, Conf. 66. n. 1. Rick, cap. 6. n. 8.

salutem liberorum hac in re respicere. *a)* III. Ut liberorum consensus accedat. *b)* IV. Ut in parentum aequae ac liberorum facultates, quaestum, vitam & similia inquiratur. *c)* V. Ut pactum in scripturam redigatur, & apud acta insinuetur. *d)* VI. Ut Decretum Judicis interponatur. *e)*

§. 18. Unio non est nisi *plurium personarum*. *f)* Eam inire possunt, qui matrimonium contrahere valent, *g)* etiam effoeti, modo ambo ex priori matrimonio liberos habeant. *h)* Uniuntur illa non solum liberi parentibus, verum etiam hi illis, *i)* item avus & avia, si expresse in id consentiant. *k)* Ista tamen non possunt recipi parentes futuri; *l)* bene vero liberi ulterioris gradus, e. g. si filii sint ante diem defuncti; *m)* itemque naturales, *n)* si nulli legitimi & naturales simul patri uniti fuerint. *o)* Ceterum unitos liberos in Statutis de filiis loquentibus non compre-

pre-

a) *d. tit. §. 2.* Rick. *all. c. n. 17. & 25.* *b)* *O. P. F. tit. III. §. 12.* conf. Tauber *c. 3. §. 45.* *c)* *d. tit. 109. §. 1. 2. & fin.* Wehner, *all. loc.* *d)* *c. tit. §. 3.* Rick. *d. c. n. 30.* *e)* *d. §. 3.* Wehner, *all. l.* & Rick. *n. 43.* Singula haec requisita accurate examinavit Tauber *all. §. 43.* & Rick. *per totum cap. 6.* *f)* Rick. *c. 7. n. 120.* *g)* Rick. *c. 4. n. 1.* *h)* *Id. d. c. n. 27.* *i)* *O. P. F. tit. 118. §. 1.* Rick. *c. 6. n. 46.* *k)* *O. P. F. t. 119. §. 2. 3. & 10.* add. Demer. *p. 4. diff. 6. n. 49. & seqq.* *l)* *O. P. F. tit. 112.* *m)* Rick. *d. l. n. 45. & 122.* *n)* *Id. c. 4. n. 11.* *o)* *Id. n. 8.*

prehendi putat Knipschild., a) sicut nec ad Collaterales unio extenditur. b) Est enim stricti juris. c)

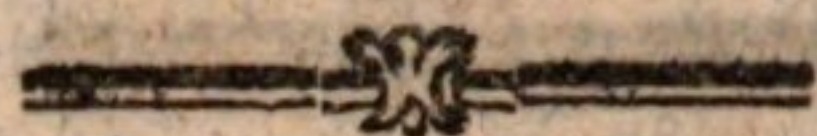
§. 19. Unio regulariter fit de successione in *omnia* unitorum bona, sive ad parentes eosque tam naturales, quam fictitios pertinuerint, sive ad eorum liberos. d) Salva tamen manent cuique filio bona sua castrensia & quasi talia, e) itemque praecipuum, germ. der Voraus. f)

§. 20. Unione prolium vitricus & noverca pro *veris* naturalibus & legitimis parentibus, & privigni vel privignae pro *veris* naturalibus & legitimis liberis habentur. g) Praecipuus autem effectus est, quod parentum aequae ac liberorum bona undecunque venientia *confundantur* & communia fiant; h) & quod in bona filiorum improlium soli parentes, i) & in bona parentum soli liberi ab intestato succedant ex *asse*; k) Testamento autem condito, aut unione soluta, vel divisione bonorum ex aliis rationibus l) obtinente, liberis duae tertiae, parentibus autem una tertia bonorum Legitimae loco competit. m) Deinde liberi

P p p 2

pa-

a) *De Fideicom. c. 8. n. 439.* b) *O. P. F. tit. 119. §. 11.* Demer. d. l. n. 46. c) *Wehn. Conf. Fr. 69. n. 6.* d) *O. P. F. tit. 77. §. 1. & tit. 119. §. 13.* e) *Rick. c. 5. §. 4. & seqq.* f) *De quo in cap. sequ.* Plura vid. ap. *Rick. d. c. 5. per tot.* g) *O. P. F. t. 118. §. 1.* h) *Tit. 39. §. 25. & tit. 96. §. 5.* i) *Tit. 118. §. 3.* k) *Ibid. §. 4.* l) *In d. tit. §. 5. & t. 31. expressis.* m) *Cit. text. & tit. 29.*

parentum *potestati* & obsequio subjiuntur per unionem; a) siquidem parentes omnium bonorum liberam administrationem, imo ipsum dominium consequuntur, b) ut hinc nec inventarium conficere, c) nec administrationis rationem reddere teneantur. d) Quodsi vero extraneus quis liberis ita bona legaverit aut donaverit, ut dominium penes liberos esse debeat, ususfructus duntaxat ad parentes pertinet, e) nisi & hic expresse ademptus ipsis sit; f) quod tamen avo aliisque ascendentibus nonnisi ex praegnantibus causis & accedente Judicis decreto licet. g) *Parentum* vero officium est, liberos alere & educare, h) itemque matrimonium ineuntibus aliove modo Legitima indigentibus eam praebere. i) Efficit quoque unio, ut officium tutorum atque curatorum liberis ante istam constitutorum quiescat, k) nisi pater bona dissipet, aut in educando aliove modo parentis negligat officium: tum enim tutores, sub poena periculi ob male gestam tutelam ab ipsis alias praestandi, l) competenti illud Magistratui denunciare tenentur. m)

§. 21. *Expirat unio* 1) omnium, quorum interest,

a) Tit. 118. §. 2. b) d. tit. 118. §. 3. c) Tit. 121. §. 7. d) v. Demer p. 2. diff. 7. n. 5. & 6. e) d. tit. 118. §. 5. f) Ibid. §. 7. g) c. §. 7. h) v. Rick. c. 8. per tot. i) d. tit. §. 4. & 6. k) c. tit. §. 8. l) Vid. tit. 117. §. ult. m) Ibid. §. 1. Alios ex successione & administratione vel alienatione bonorum fluentes effectus vid. ap. Rick. c. 7. per tot.

est, mutuo dissensu; quod enim consensu initum, dissensu potest resolvi: a) cum nihil tam naturale, quam eo modo quid dissolvere, quo colligatum. b) 2) Superstite fictitio parente ad secunda vota trans-eunte; c) quod tamen ibi solum obtinere puto, ubi d) adhuc est in observantia. 3) Divisione bonorum fa-cta. e) Sicut enim unio confusione bonorum consti-tuta, ita divisione solvatur necesse est, cum idem ju-ris sit in distractu, quod in contractu. f) Norandum vero, quod post divisionem parentes liberique uniti inci-piant iterum esse vitricus & noverca, privignus & privigna, sibi-que non amplius mutuo succedant. Hinc de haereditate postea novercae delata nihil amplius pertinet ad privignum: sicut nec de haereditate pri-vigno obveniente novercae quid debetur. g) Idem de fratribus inter se. h) 4) Morre unitorum libe-rorum. i) Quodsi unus vel alter tantum filiorum de-cesserit, unio vires suas in descendentes & ascendentes adhuc porrigit. k) Subsistit quoque unio, & effectus

P p p 3

suos

-
- a) Wehn. Conf. 48. n. 2. b) L. 35. ff. de R. J. conf. Tauber §. 47. c) Wehn. Conf. 69. §. 3. cum seqq. d) §. 3. in tit. 31. e) O. P. Fr. 2. 119. §. 12. Wehn. Conf. 48. n. 1. f) Wehn. Conf. 12. n. 3. g) Tit. 119. §. 12. Wehn. Conf. 12. 48. & 94. h) Wehn. d. loc. i) c. tit. 119. §. 15. Rationes vid, ap. Demer. p. 4. diff. 6. n. ult. k) Rick. c. 7. n. 40.

suos producit, licet nulli ex posteriori matrimonio liberi provenerint. *a)*

§. 22. Atque haec de Jure Franconico obtinent. Jure vero Civili, ut ex Rickio constat, ut & cuivis loco locali sive statutorio, ceu ex *§. Pr. Würtemb. Statut. Ulmens. Ref. Francof. &c.* videre licet, quaedam aliter se habent, quae vero sicco pede heic praetereo, cum peculiaris tractatus res sit.

§. 23. Adoptivis porro liberis non multum dissimiles (v. §. 14.) esse videntur liberi, ut Canonistis dici solent, *spirituales*, cum foedere baptismali in filios Dei adoptentur. Hos inter & Susceptores cognationem spiritualement finxit Jus Canonicum, ex eoque fundamento conjuges invicem fieri prohibuit. *b)* Verum rectius Papaeam hanc cognationem non attendunt Consistoria Evang. Multo minus igitur Legitima debetur istiusmodi liberis a susceptoribus, cum cognatio ista, juxta Panormitanum, *c)* in spiritu consistens ad bona non sit extendenda temporalia. Laudabiliter vero egenos educant, foederisque baptismalis memores esse jugiter hortantur susceptores. *d)*

§. 24. *Illegitimi* *e)* sunt vel naturales, vel spurii, vel incestuosi. *Naturalibus* pater non debet Legitimam,

a) Tit. 77. §. 1. & 119. §. 6. Besold. *voc.* Einfindschaft.

b) v. tit. X. de cogn. spirit. *c)* In c. tanta. X. qui fil. sine legit. *d)* Conf. Stryck, C. T. c. 17. m. 1. §. 16. *e)* v. sup. §. 3.

mam, sed duas tantum uncias, hasque non aliter, quam si nullos legitimos & naturales habeat. a) Mater autem iis indistincte, sive legitimos & naturales habeat, sive non, tenetur Legitimam relinquere. b) *Spurii* a patre nullam consequuntur Legitimam, cum aut certum non habeant, aut eum, quem non licet habere. c) A matre vero semper eam accipiunt, etiamsi liberos habeat legitimos, nisi sit femina Illustris: d) Quodsi haec non habeat naturales & legitimos simul, spurium ab ipsa Legitimam petere posse statuunt Christin. e) Hilliger. f) De cetero privilegium c. l. pen. ad mulieres Nobiles, cum has inter & Illustres multum intercedat discriminis, non extendendum esse urget Mevius. g) Quid de *Jure Franco-*nico obtineat, elucet ex O. P. F. tit. 82. §. 1. qui hujus est tenoris: Die natürliche Kinder, so gleichwol ausser Ehe geziehlet, dennoch aber aus keiner verdamnten Geburth herkommen, erben ihre leibliche Mutter, ob sie gleich nicht geehlicht seynd, wie denn hergegen die Mütter auch solche natürliche Kinder erben, doch anders nicht, denn wenn keine ehelibliche Kinder vorhanden. Da aber ehelibliche Kinder im Leben wären, so wollen wir, daß dieselbigen ehelibliche Kinder die natürliche ausschliessen: Gleichwol dieselben ihnen nach Beschaf-

P p p 4

fenz

a) v. Auth. licet. C. de nat. lib. b) L. pen. C. ad. SC. Or. phiz. jung. Stryk. cit. l. §. 8. c) L. 23 ff. de Stat. hom. d) d. l. pen. e) Dec. Belg. V. 4. dec. 64. f) Ad Donnell. L. 9. c. 2. lit. F. g) P. 1. D. 83.

senheit der Erbschaft einen nothwendigen Unterhalt und Alimenta schaffen sollen. Restant incestuosi, quibus Jure Civili ne alimenta quidem debentur, a) bene tamen Jure Canonico, b) ut & Jure Franconico. c)

CAPUT III.

Objectum sistit.

§. I.

Tractabitur in hoc capite, 1) Quaenam bona in Legitimam liberorum computanda, & non? 2) Quaenam imputanda, & contra? 3) Quomodo computatio facienda? 4) In quibus bonis Legitima assignanda?

§. 2. Jure Franconico liberis Legitima debetur ex omnibus bonis tam maternis, quam paternis, undecunque etiam venerint. d) Quare in Legitimam liberorum non solum ea computanda sunt, quae parentes tempore initi matrimonii jamdum possederunt, aut constante eo mutua opera ac sudore sibi compararunt, sed ea quoque, ad quae haereditatis titulo vel legati pervenerunt. Neque differentia intercedit inter bona mobilia & immobilia, aut utrum mater, an pater ea fuerint adepti. e) Quin nec exempta est a computatione

a) Auth. ex complex. C. de incest. nupt. b) Per c. 5. X. de eo, qui dux. in matr. c) Per O. P. F. 1. 83. §. I. d) O. P. F. tit. 29. §. I. e) O. P. F. tit. 96. §. 5.

tione *dos* marito ab uxore data, nec *donatio* propter nuptias uxori a marito constituta. a) Quodsi tamen bona dotalia ea conditione, ut post mortem conjugum *reverti* debeant, data fuerint, conditio illa servanda est. b) Ratio, cur omnia omnino bona computanda sint, ea dari potest, quod moribus Franconicis per generationem, aut adoptionem, vel unionem prolium omnia conjugum bona, mobilia & immobilia, imo undecunque venientia confundantur & communia fiant. c)

§. 3. Neque vero parentum solum, sed *liberorum* quoque *dos* & *donatio* propter nuptias in Legitimam computari debent, d) in tantum, ut filia, quae dotem accepit, ante perceptionem Legitimae mortua, hujus *liberi* dotem maternam in substantiam avitam, unde Legitima nunc exsolvenda, conferre teneantur. e) Praeterea *dos* ipsi *nepti* ab avo praestita computari debet in Legitimam nepotibus liberisque assignandam, cum avus contemplatione filii neptem dotare praesumatur, f) nisi probabilis quaedam *conjectura* hanc praesumptionem vincat. g) Atque haec ita obtinent, si

P p p 5

mater

a) c. tit. 29. §. 1. & 1. 90. §. 1. b) All. tit. 29. §. 1.
 c) O. P. F. tit. 39. §. 25. & 1. 90. §. 1. & c. d) L. 29.
 C. de inoff. test. e) L. 19. §. f. C. de collat. Tessler.
 dec. 237. n. 3. & 6. Carpz. p. 3. C. II. D. 31. f) L.
 6. ff. de collat. ibique Brunn. g) Alciat de praesumpt. reg.
 I. praes. 17. n. 1.

mater vel neptis ex bonis ejus, qui nunc Legitimam dare debet, dotem acceperit: secus si ab extraneo. a)

§. 4. Quaeritur autem, num *expensae nuptiales* etiam computandae? Resp. regulariter N. quia ad existimationem & honorem patris pertinent, nec quicquam de iis ad liberos pervenit, b) modo 1) *consumtae* sint; extantes enim in torquibus, annulis &c. computantur. c) 2) A patre non *in dotem imputatae*: tum enim factae sunt pars dotis. d)

§. 5. Porro haud computantur *vestes pretii* vi-
lioris & quotidianae, cum alimentorum nomine conti-
neantur: bene tamen *pretiosae* aliaque ornamenta,
vulgo Jocalia, quae a patre filia nuptiarum tempore
accepit. e)

§. 6. Parili modo immunis est a computatione
donatio *simplex* a patre facta filio, v. g. intuitu ma-
trimonii, f) aut juramento g) vel morte patris confir-
mata, h) nisi donator aut lex aliud velit. i)

§. 7. Sed revertor ad §. 2. & omnia undecun-
que venientia bona in Legitimam Jure Franc. compu-
tanda

a) L. 29. C. de inoff. test. b) l. 3. §. f. D. de mun. & bon. Brunner, de Collat. bon. c. 4. n. 824. Carpz. p. 3. C. II, D. 21. c) Id. def. 22. n. 2. d) Id. n. 3. §. 4. e) Coler. p. 1. Dec. 62. n. 31. Gail. l. 2. O. 91. n. 5. f) Carpz. p. 2. C. 12. D. 22. n. 4. g) Gail. L. 2. O. 38. n. 7. h) Bocer. de donat. c. 3. n. 8. i) Bachov. ad Tr. V. 2. D. 7. th. 5. lit. g.

tanda esse exinde etiam probo, quod in *O. P. F. a)* dicatur, ea demum bona ad parentes unice pertinere, quae ipsis *post factam* bonorum divisionem haereditatis forte titulo delata sint. Non solum vero omnia *parentum*, sed & *liberorum* bona in computationem veniunt Legitimae, cum liberi sive naturales, sive fictitii nihil proprii habeant, omnibus eorum bonis non modo ususfructus sed dominii quoque jure ad parentes spectantibus, *b)* nisi 1) dominium ipsis expresse a testatore vel donatore additum, parentibus vero ademptum sit, *c)* aut 2) nisi liberi bona castrensia vel quasi habeant. *d)*

§. 8. Quemadmodum vero nulla regula est sine exceptione, ita, quae in § 2 & 7. dixi, limitationes patiuntur, eo recedentes, quod ea bona computationis sint expertia, quae *Lex* excepit, & ad liberos non jure haereditatis paternae, sed ex alia causa pervenerunt, itemque in quae alias etiam *jure proprio* successerint.

§. 9. A computatione *Legē* sunt excepta I. bona *castrensia*; *e)* quoad haec enim filius pro patrefamilias habetur, *f)* eorumque plenum habet dominium. *g)* Quae cum ita etiam se habeant de Jure Franconico, *b)* in Legitimam nec eo jure computari poterunt. In

hoc

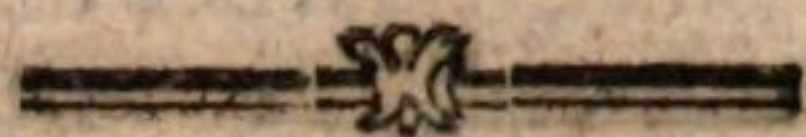
a) l. 32. §. f. *b)* *O. P. F. tit. 39. §. 8. & tit. 118. §. 3.*

c) c. 1. 218. §. 5. *d)* *Tit. 36. §. 2. Tauber c. 3. §. 35.*

e) *L. 1. §. 15. ff. de Collat. Carpz. p. 3. C. 11. D. 9.*

f) *L. 2. ff. de SC. Maced.* *g)* *Laut. Comp. tit. de pecul.*

b) *Per tit. 36. §. 2.*

hoc tamen differt Jus Civile a Franconico ratione bonorum castrensiarum, quod de his Jure Civili tam inter vivos, quam mortis causa libere, etiam sine consensu patris, disponi queat. a) Verum in Franconia liberi adhuc indivisi, quando sine sobole decedunt, parentibus tertiam partem, seu horum Legitimam, relinquere tenentur, b) nisi in pactis dotalibus uxori sint promissa. c)

§. 10. *Quasi castrensia*; d) namque horum quoque plenus dominus est filius, tam Jure Civ. e) quam Franconico; f) de iis libere etiam Jure Civili disponit. g) Jure Franconico idem in his, quod in castrensiibus, obtinet. h) Habentur pro quasi castrensiibus non ea tantum, quae in ipsa militia togata quaesita, sed etiam, quae illius intuitu ad quem pervenerunt; i) quod multo magis in castrensiibus procedit. Imo Jure Franconico illa quoque, quae liberi indivisi ex familiaritio aut negotiatione & quaestu sibi compararunt. k)

§. 11. III. *Adventitia* non solum irregularia, & quorum nec proprietas nec usufructus ad parentes pertinet, l) verum etiam regularia, cum & horum pro-

a) L. 2. C. de Castr. pec. Laut. d. l. b) All. tit. §. 3. c) §. 4. eod. d) c. l. 1. §. 15. ff. de collat. e) Pr. C. de bon. quae lib. f) d. t. 36. §. 2. g) L. 7. §. f. D. de donat. Enenckel. priv. 10. n. 16. h) All. t. §. 3. & 4. i) L. 4. C. de adv. div. jud. k) d. t. 36. §. 2. l) v. N. 117. c. 1.

proprietas sit penes filios. *a)* Circa haec paulo aliter de *Jure Franconico* statuendum: nimirum nulla adventitia liberis nondum separatis & emancipatis regulariter fiunt propria, sed parentibus, *b)* nisi donator vel testator expresse dixerit, quod eorum dominium ac proprietas penes liberos, non vero parentes, esse debeat. *c)* quare priori casu computanda, non posteriori. *d)*

§. 12. IV. *Sumtus studiorum* a patre in filium erogati; *a)* nisi 1) filius proprium habeat patrimonium, & pater illud administraverit: tum enim non de suis quicquam donasse, sed de bonis filii sumtus misisse creditur. *b)* 2) Nisi modum excedant, ut reliqui Liberi Legitimam non habeant salvam. *c)* 3) Nisi expresse pater protestatus, se illos sumtus hac mente suppeditare, ut in Legitimam computentur; *d)* alimenta tamen hoc casu detrahenda esse censet Struvius.

a) L. 6. C. de bon. quae lib. *b)* Tit. 118. §. 3. *c)* d. 10. §. 5. *d)* §. 6. eod. *

* Quae Author hic de peculio adventitio partim conferendo partim non conferendo proponit, tantum respectu liberorum unitorum obtinent, et peculium adventitium stante unione a liberis nondum emancipatis et separatis acquisitum concernunt: Liberi enim naturales et legitimi simul, id est, rechte eheliche Kinder, Adventitia nunquam conferunt. L. G. O. Tit. 36. §. 2. 3. 4. et seqq.

a) L. 50. ff. fam. herc. Lauterb. Comp. tit. de inoff. test.

b) Hartm. Pistor. p. 1. qu. 19. n. 6. Carpzov. p. 3. C.

11. D. 19. *c)* Eckolt. ad ff. de Collat. §. 12. Carpzov.

d. l. *d)* L. 34. de neg. gest.

us. *a*) 4) Nisi pater ultima voluntate computationem praeceperit, quod itidem de superfluis tantum, non de necessariis, intelligit *b*). Quodsi pater eos subministravit ex pecunia mutuo accepta, & ante hujus restitutionem mortuus fuerit, debitum istud pro haereditario habendum, atque ab omnibus haeredibus, non solo filio, exsolvendum statuit Strykius *c*). 5) Nisi de patris praesumpto animo credendi & imputandi constet, e. g. si in libros nominum, germ. Schuldbücher, aut peculiarem in hunc finem confectum libellum, ut de expensis pro filiis constare queat, sumtus consignaverit. *d*) In libros rationum quotidianarum (Tage- und Handbücher) eos retulisse non sufficit. *e*) 6) Nisi filius studia dereliquerit. *f*) 7) Nisi male eos collocaverit, & pecuniam a patre studiorum nomine tantum emunxerit, nec in literis quicquam profecerit. *g*) Idem de sumtibus a matre praestitis statuit. *h*) Quid quod nec eos, quos fratres communi de haereditate aliquandiu

vi-

a) *Ex. 37. ib. 30.* quid de sumtibus pro Canonatu comparando impensis dicendum, vid. *Id. §. 31.* *b*) *Idem §. 30.* & *Richter. ad Auth. habita. C. ne fil. pro patr. disp. 5. p. 85.* *c*) *In Annot. ad Lauterb. tit. de Collat. voc. Doctorat. Zoef. ad ff. d. r. n. 36.* *d*) *Carpzov. p. 3. C. 11. D. 20.* *e*) *Brunner. de Collat. bon. c. 4. n. 86.* *f*) *Stryk in Tr. de success. ab int. c. 3. n. 10.* *g*) *Carpz. p. 3. C. 11. D. 19. n. 7. & 8.* *h*) *Def. 18. n. 3.*

viventes uni fratrum subministrarint, computandos esse ait Struvius. a)

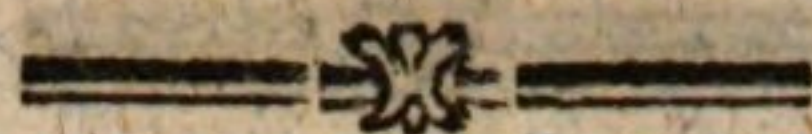
§. 13. V. Impensae, quas pater pro filii gradu *Doctoratus, Magisterii, Notariatus*, ut & peregrinationis utiliter factis erogavit; b) quin & initio tantum ad obtinendam dignitatem *Doctoratus* consensu patris facto sumtus ex communi haereditate solvendos esse constat. c)

§. 14. VI. *Libri* studiorum gratia a patre filio emti. d)

§. 15. VII. Pecunia a patre soluta pro filio ab hostibus *redimendo*. Eam enim non imputandi animo numeratam esse iusta tristissimi casus miseratio praesumit. e)

§. 16. VIII. *Praecipua*, si quis scilicet titulo praelegati vel alio prae cohaeredibus aliquid ex haereditate praecipit. f) Inprimis autem immune est a computatione illud praecipuum, quod filiis unitis vel naturalibus aequalitatis observandae ergo in Franconia saepissime constituitur, & german. vocatur der
Wors

a) *Cit. ib. 30.* b) *Carpz. d. D. 18. n. 1. ad 7.* c) *Ex L. 70. §. 6. ff. fam. ercisc. ibique Brunnem.* d) *Carpz. p. 3. C. 11. D. 17. diss. Macerat. resol. 27. n. 12. qui tamen conciliari forte poterit, limitationes § i 12. quae § o praeced. etiam subintelligendae, mutatis mutandis huc referendo.* e) *Vinn. de collat. c. 13. n. 9.* f) *L. 39. §. 1. fam. ercisc. Mev. p. 1. dec. 84.*

Boraus, Zuvoraus. *a)* Quando enim unio prolium aliquando *b)* dissolvitur, tum ii liberi, quibus praecipuum est constitutum, illud ante computationem Legitimae accipiunt, adeo, ut ejus nulla ratio in calculanda Legitima haberi possit. *c)*

§. 17. Atque haec de bonis, quae a computatione excepta Lege sunt, dixisse sufficiat. Nunc de iis, quae in Legitimam computari nequeunt ideo, quod proprio jure *d)* in ea succedatur.

§. 18. *Jure proprio* & a parentibus saltem non unice dependente succedunt liberi in *feuda*. Quemadmodum itaque iis, qui in ea succedere nequeunt, quales juxta propriam feudorum naturam foeminae habentur, *e)* ex iis nec Legitima debetur, cum eam petere non posse eum, qui succedere nequeat ab intestato, DD. statuunt, *f)* ita vicissim in *filiorum Legitimam non sunt computanda feuda*, *g)* cum suam in ea successionem non tam ultimo possessori, quam primo acquirenti, quippe qui cum omnibus ex se descendentibus, etiam ut singulis, nec ut ultimi possessoris haeredibus consideratis, jus in ea succedendi, pacto suo statim tempore comparati feudi per anticipationem quasi communicavit, acceptum ferendam habeant.

§. 19.

a) Wehn. voc. Boraus. *b)* v. cap. 2. circa fin. *c)* O. P. F. 1. t. 77. §. 2. & t. 121. §. 1. & 6. *d)* v. §. 8. *e)* I. F. 1. & 3. *f)* v. Carpzov. 3. C. 9. D. 28. add. sup. c. 2. §. 4. *g)* Klock. Tom. II. Conf. 47. n. 8. & Schrader. de Feud. p. 7. c. 5. n. 46.

§. 19. Dixi, in Legitimam non computari feudum, sed hoc ita, ubi 1) *masculinum* est. a) Ab hoc demum excluduntur feminae, cum servitiorum militare, quae jure Longobardico regulariter in propria persona praestantur, b) incapaces sint: quamvis ex ea solum ratione feminas non modo a fratribus & Collateralibus, sed etiam a quovis recenter investito a successione repelli, incongruum quid esse cordatiores statuunt, substitutum in exhibendis domino servitiis vicem feminae supplere posse arbitantes, idque olim inter Illustres in Germania personas fuisse ita quoque observatum, ex historiarum evincentes monumentis.

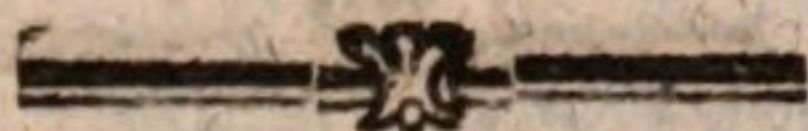
§. 20. Neque vero masculinum esse sufficit, verum 2) *ex pacto & providentia* tale sit, insuper oportet, c) quanquam e mere haereditario & ex pacto ac providentia tali mixtum a computatione pariter immune pronunciandum videatur, cum nec in mixto feminae, sed tantum masculi succedere queant. d)

§. 21. Denique feudum 3) *antiquum* sit necesse est; e) cum enim primi acquirentis, non ultimi possessoris, e cujus substantia Legitima petitur, pecunia, quin

a) O. P. F. tit 75. n. 4. conspirat Ref. Nor. tit. 29. L. 3.

b) 2. F. 55. c) v. Thesaurer. L. 2. qu. 76. n. 6.

d) Struv. Synt. J. F. c. 4. a. 10. n. 3. e) O. P. F. d. tit. & §.

quin interdum solis meritis quaesitum sit, de quo queratur filia, non habet. Deinde quia ex pacto ad filios pervenit, de genere adventitiorum aestimatur, quae Legitimae imputari non solent a)

§ 22. Nisi nulla plane adsint allodialia, b) tum enim filiabus *in subsidium* ex feudo etiam masculino, & ex pacto ac providentia & antiquo Legitima vel dos debetur. c) Utut autem dicti textus solum de dote loquantur, auderem tamen argumento inde petito Legitimam quoque attribuere filiabus, quae Statuto aut consuetudine a successione in bona, nisi feudalia, saltem allodialia non sunt exclusae, maxime si hanc ob causam e feudis nullam dotem accipiant. Ratio, quia dos & Legitima pro correlatis reputantur: Quicquid igitur in uno correlatorum, ut hoc in casu, in dote, obtinet, illud etiam ex regulis justae interpretationis in altero obtinere debet.

§ 23. Ex §. 19. concludo, feudum *femininum* computari: nisi & hoc feminae, ceu primae acquirenti, ea lege datum, ut *filii* solum succedant, quod, nisi contrarium expressum, praesumitur. d) Debetur tamen filiae Legitima in hoc quoque casu, sed nonnisi in subsidium, ex tali feudo.

§. 24.

a) Stryk. E. J. F. c. 14. qu. ult. b) Thesaur. L. 2. qu. 68. n. 4. c) O. P. F. tit. 75. §. 7. & 1. 98. §. fin. Concordat Reform. Nor. tit. 34. L. 1. d) Stryck, E. J. F. c. 4. qu. 8. cum, seqq.

§. 24. Ex §. 20. sequitur, computandum quoque esse feudum *mere haereditarium*. a) Sapit enim naturam allodii & a possessore pro lubitu alienari potest. b) Quaecunque autem feuda pro lubitu alienari & extraneis quoque haeredibus relinqui possunt valide, ea in Legitimam computanda sunt. c)

§. 25. Ex §. 21. fluit, similiter computari debere feudum *noviter emtum* a parentibus: id quod etiam vult O. P. F. d) nec refert, a nobili an rustico id emtum sit: e) modo vel omnia, vel pleraque allodialia in ejus emtionem sint conversa. f) Quemadmodum enim alias liberis competit querela *in off. don.* quando laeduntur in Legitima, ita quoque, si tantum bonorum allodialium in feudi comparationem, filiorum in illud quippe solum succedentium gratia, expensum, & his quasi donatum, ut Legitimam non habeant salvam filiae, merito ratione bonorum illorum Legitima his praestanda. g) Imo etiam extra hunc casum computationem ejus fieri debere ex generalitate §i §. O. P. Tit. 75. videtur colligendum. Verum regerere posses, Jura Statutaria contra jus commune ali-

D. 99 2

quid

a) Consentiant Rosenth. *de Feud.* c. 7. *concl.* 13. n. 21. Klock. T. II. *Conf.* 33. n. 54. b) Id. n. 41. & 42. c) Ex Schrad. *de Feud.* p. 7. c. 5. n. 45. censet Caes. Manenti *Conf.* 42. *per tot.* d) i. 75. §. 5. e) Carpz. p. 3. C. 9. D. 29. f) Struv. S. 7. F. c. 14. *aph.* 19. g) Id. d. l. 1

quid disponentia stricte capienda, & ex jure com-
 explicanda, adeoque feudum novum, in cujus com-
 parationem pater suam tantum Legitimam, nempe
 tertiam partem, impendisset, non computandum esse.
 Quod & ita dispositum J. Saxon. a) Illud expeditum,
 feudi novi pro vendito feudo antiquo comparati com-
 putationem cessare solere, b) quod & obtinet in feu-
 do novo, quod pater non ex propria pecunia com-
 paravit, sed vel in castris acquisivit, vel ex gratia &
 largitione domini accepit, c) sicut nec tum in Legiti-
 mam computandum, quando filia dotem & elocatio-
 nem ex eo petat. d)

§. 26. Quantum denique feuda *Censitica* attinet,
 Jure Franconico in Legitimam computantur, & inter
 filios & filias dividuntur, e) nisi alia extet consuetudo
 vel conventio. f)

§. 27. Visis, quae computari debeant, vel non,
 quo sciri queat, quid & quantum cuivis Legitimae
 nomine assignandum; nunc pauca de altero hujus
 Capitis membro addenda, ubi quaeritur, quaenam
 bona Legitimae imputari debeant, vel non?

§. 28 Verum cum ea, quae supra computanda
 dixi, Legitimae, maxime si quid jam de iis prae-
 ceptum

a) v. Carpz. p. 3. C. 9. D. 30. n. 5. 6. & 7. b) Id. n.
 4. c) Id. n. 8. d) Id. def. 32. n. 2. e) O. P. F. t.
 75. §. 6. Idem habetur in Ref. Nor. t. 34. L. 1. f) Ibid.
 Conf. Carpzov. p. 2, C. 39. D. 1. 2. & seqq.

ceptum sit, aut praecipi adhucdum debeat, imputanda quoque & detrahenda veniant, & vice versa; ne cramben bis coctam apponam, eo me remitto. Coeterum non diffiteor, quaedam interdum imputari, quae tamen non computantur, & contra. Sed talia, ni fallor, superius haud recensui, neque in seqq. recensere institutum & brevitatis studium permittit.

§. 29. Tertio (v. § 1.) considerandum est, quomodo computatio fieri debeat? Nimirum primo omnium Inventarium so enne, vel jurata aliave legitima specificatio, ceu caput & fundamentum omnium rationum & divisionum, a) conficienda, ibique cuncta & singula bona nominetenus adnotanda, sed & pro valore tempore divisionis usitato aestimanda sunt. b) Quo facto calculus ducitur totius substantiae, & deductis c) detrahendis cuiusvis portio sua legitima ex bonis computationi obnoxiiis assignatur, tandemque eidem quotae imputanda imputantur & detrahuntur. d) Enimvero nil obstat, quo minus dividentes de peculiari & alio computandi modo convenire queant.

§. 30. Postremo videndum, in quibus bonis Legitima assignanda. Regulariter debet in *ipsis corporibus*

¶¶¶ 3

a) Carpz. p. 3. C. 33. D. 7. b) Merlin. de Legit. L. 2. 1. qu. 1. n. 2. c) Juxta L. 8. §. 9. ff. de inoff. d) Conf. Valasc. prax. part. & collat. c. 15. n. 2. & seqq.

poribus haereditariis constitui. a) Neque enim aestimatio eorum ideo in Inventario est facta, ut pecuniam illorum loco accipiant, sed quo de quantitate Legitimae eo satius constare queat. b)

§. 31. Quodsi tamen parentum facultates in taberna mercatoria aut bibliotheca consistant; cum ejusmodi res & similes commode non possint dividi, aut tantam liberis, quam parentibus, non praestent utilitatem, moribus Franconicis receptum, ut illae penes parentes maneant, hi vero liberis certam pecuniae summam Legitimae loco solvere peculiari obstringuntur pacto, quod vocatur der *Auskauf*. Idem observatur in Marchia, ubi, si liberi adhuc minores sint, quibus immobilia vel animalia, aliave in haereditate existentia non adeo prodesse videntur, omnia ad certam pecuniam rediguntur, quae iis ad majorem aetatem pervenientibus aut alio certo tempore exsolvenda: vocatur illis der *Ausspruch* oder *Anmahnung*. c)

CAPUT IV.

Formam exponit.

§. I.

Ut ordine, quo nihil pulchrius, in hoc non minus, quam praeced. Cap. factum, procedam, tria hic enu-

a) Perez, ad C. de inoff. test. n. 37. b) Vultej. vol. 1, Marp. Conf. 29, §. 125. c) Scheplitz ad Conf. March. p. 3. t. 2. §. 17, n. 2. Besold, voc. *Ausspruch*.

enucleare mecum constitui, nimirum 1) quanta, 2) quando & 3) quomodo debeat Legitima.

§. 2. Jure Veteri & ante-Justiniano quantitas Legitimae in quarta indistincte consistebat: Auxit vero eam Justinianus a) fancivitque, ut quatuor aut pauciores liberi *trientem*, *semissem* vero quinque vel plures Legitimae nomine perciperent; hinc orti sunt versiculi:

Quatuor aut infra natis dant jura trientem:

Semissem vero dant natis quinque vel ultra.

§. 3. Atque haec Legitimae diversitas non solum in liberis primi gradus, verum etiam *ulterioris* attenditur. Quare si avus decedat relictis ex praedefuncto filio unico quinque nepotibus, horum Legitima semis erit. b) Ratio consistit in eo, quod hoc in casu ex sua persona adeoque in capita succedant. c) Aliud itaque dicendum, quando isti non sunt soli, sed vel cum patruis, vel nepotibus ex alio filio concurrunt, quia tum in stirpes jure repraesentationis succeduntur. d)

§. 4. Quaeritur autem, cum Legitima pro numero filiorum vel triens sit, vel semis, num *Statuto* a successione exclusus in computatione numerandus

¶¶¶ 4

veniat

a) In Nov. 118. c. 1. b) Carpz. P. 3. C. 12. D. 11. n. 10.

c) Stryk. Caut. Testam. c. 17. m. 1. §. 22. d) Carpz. d. l. n. 5.

veniat Legitimae? ^{34.} Neg. a) Idem de iuste ex-
haeredato statuunt DD. b) Verum his & similibus
quaestionibus heic immorari supervacuum videtur,
cum circa Legitimam liberorum Franconicam plane
non occurrant.

§. 5. Consistit vero moribus Francon. liberorum
Legitima in duabus tertiis omnium paternorum & ma-
ternorum bonorum, prout constat ex *O. P. Fr.* c)
verbis seqq. So ist und hält man doch nach dem Land-
Recht und Gebrauch unsers Herkogthums zu Francken,
für aller Kinder, deren seyen gleich viel oder wenig,
Legitima und Pflichtstheil zween Drittetheil, die man
sonst gemeiniglich den zwenten Theil nennet, aller Väterl.
und Mütterl. Haab und Güter, wo gleich die
herkommen. Scilicet totam Francones haereditatem in
tres partes dispescunt; duae liberis in Legitimam
dantur: tertia penes parentes manet. Quae divisio
si ad assis nomen reducitur, triens ad parentes, bes
vero five 8. unciae ad liberos perveniunt. d)

§. 6. Hanc Legitimae quantitatem pluralitate
vel paucitate liberorum haud quicquam augeri vel
minui ex supra alleg. verbis: Deren seyen gleich viel
oder wenig, apparet liquido. e) Quam ob rem si vel
unicus

a) Lauterb. *Comp. tit. de Inoff. test.* b) Gail. *L. 2. O.*
122. Wesemb. p. 2. *Consil.* 92. n. 8. diff. Bachov.
ad *Tr.* vol. 1. *Disp.* 13. ib. 15. c) *Tit.* 29. § 1.
d) Wehn. voc. *Dritttheil.* e) Conf. Demerath, *Fasc.*
J. C. & F. p. 1. diff. 1. n. 10.

unicus duntaxat filius adsit, hic aequae duas tertias capit, quam si eorum octo existerent, cessante Juris Civ. trientem inter & semissem pro numero liberorum diversitate. Eandem ob causam frustra quaeritur, num exhaeredatus aut Statuto a successione exclusus partem facere debeat in assignanda Legitima.

§. 7. Similiter indistincte & non habita ratione liberorum plurium vel pauciorum in Boruss. Brandenb. Legitimam eorum tres quartae partes haereditatis constituunt. a) Idem & Gedani observari tradit Hoppius. b) De Legitima Marchiae Brand. conf. Schepliz. c) ubi dicitur, daß die Helffte der liegenden Gründe das überbleibende Ehegemächt behalte, die andere Helffte aber die Leibs-Erben haben sollen. Verum Reformatio Norica d) & Francof. e) itemque Jus Prov. Würtemb. f) eandem cum Jure Civ. dispositionem circa liberorum Legitimam continent, ita ut haec in triente liberis quatuor aut infra existentibus consistat, semis vero quinque vel pluribus debeatur.

§. 8. De *Iustitia* Legitimae liberorum Franc. & num recte tam magna portio, nimirum duae tertiae patrimonii parentum pro Legitima liberorum moribus Francon. introducta sit, multum disputare non opus esse videtur, siquidem DD. uno

¶¶¶

omnes

a) v. *Jus Pruss.* L. 5. tit. 3. b) In *Comment.* ad *J. de inoff. test.* §. ult. in fin. c) *Ad consuet. March.* p. 3. tit. 2. §. 17. d) In tit. 29. L. 3. e) In p. 4. tit. 3. §. 8. f) In p. 3. t. 3. §. 8.

omnes ore tenent, quantitatem Legitimae a Jure Civ. inventam ac per illud iterum minui vel augeri posse. a) Id quod etiam contigit, facta quartae, quae olim Legitima erat, b) in trientem & semissem per Jus Novellarum commutatione. Quam ob rem tam propter datam rationem, quam exemplum recte moribus Francon. alia Legitimae quantitas, quam Jure Civili obtinet, constituta est; cum idem liceat aliis gentibus, quod Romanis quondam licuit. c) Caeterum totus mihi sum persuasus, tam ante, quam post irruptionem Juris Romani in Germaniam pro Legitima liberorum in Franconia duas tertias fuisse habitas, ut hinc non dicendum sit, Jus Romanum moribus Francoconicis abrogatum, sed quia subsidiarium tantummodo Jus est, nunquam hoc in passu contra mores Francoconicos receptum fuisse. Contrarium vero alleganti probatio incumbet. d)

§. 9. Sed quaeritur, an, sicut Statuto, ita etiam pactis parentum *dotalibus* Legitima liberorum minui, & v. g. caveri queat, ut unam solum tertiam, non duas, Legitimae nomine aliquando in divisione accipere debeant? Sane, quod Lex vel Statutum alicui dat, id homo auferre non debet, e) cum ei, quod Statuto

a) Vid. Mynf. C. 5. O. 43. Carpzov. p. 3. C. 12. Def. 5.

b) v. l. 8. §. quarta ff. de inoff. test. c) Vid omnino Wehner. O. Pr. voc Drittheil. d) Thomas. delin. hist. Jur. Rom. & Germ. §. 191. Plures rationes v. ap. Wehn. d. l. e) Wehn. Consil. Fr. 17. circa fin.

Statuto abrogari potest, non statim pacto derogari queat. *a)*. Quid quod onus & gravamen Legitimae adjectum, five in qualitate five in quantitate consistat, pro non scripto habetur, & ipso jure rejicitur. *b)* Accedit, quod paciscentes sibi duntaxat, non tertio ejusque Juri, Statuto ipsi quaesito, praejudicare queant. *c)*. Quodsi tamen circumstantiae, quarum ratio semper est habenda Judici, contrarium suadeant, aut Statuto ea potestas competat parentibus, aliud dicendum erit. *d)*

§. 10. Quaeritur porro, an Legitimae Francon. quantitas attendatur etiam in bonis parentum ibi sitis, ubi Legitima in duabus tertiis haud consistit? *R.* Neg. Statuta enim ad bona extra territorium sita non sunt extendenda, *e)* cum unicuique localia sint *f)* Proce- dit autem istud in bonis tantum immobilibus, & quae pro talibus habentur, e. g. das eiserne Vieh, non & in mobilibus extra territorium sitis. *g)*

§. 11. Sed quid de incolis ibi defunctis, ubi duae tertiae liberis Legitimae nomine debentur? *R.* Utut
Cives

a) Roland. a Valle in *tr. de lucro dot.* qu. 30. n. 1. Klock. *Tom. II. Conf* 70. n. 57. *b)* Gail. *L. 2. O. 110.* *c)* Tauber *Diff. Inaug. c. 3 §. 28.* consentit Stryck. in *C. T. c. 17. m. 2. §. 22.* *d)* Stryck *all. l. membr. 3. §. 13.* *e)* Klock. *T. 1. Conf. 48. n. 4.* *f)* Mindan, *Consult. Sax. L. 3. qu. 123. n. 9.* add. *Myns. C. 5. O. 19.* ubi in Camera id at- tendi ait, five Statutum in rem conceptum sit, five in personam, *g)* Mind. *d. l. n. 18.*

Cives non fuerint, quodsi tamen nulla alibi reliquerint immobilia, tunc ratione mobilium attenduntur Statuta loci, ubi decesserunt a) Denique pater nonnisi forenses, i. e. alibi degentes liberos habens & in loco, ubi Jus Franc. viget, moriens, iis quoque duas tertias necessario relinquere debet. b)

§. 12. Haftenus de quantitate Legitimae: Nunc quando debeatur, videndum. Jure Civ. nonnisi post mortem parentum peti potest, c) cum viventis non sit haereditas. d) Juxta quosdam tamen DD. liberi parentibus licet adhuc viventibus Legitimam debent consequi 1) si bona patris ob delictum confiscantur. 2) Si pater monasterium ingressus sit. 3) Si filius Judaei aut haeretici fidem amplectatur orthodoxam, 4) ob inofficiosam donationem vel dotem. 5) Si pater bona dilapidet. e) Verum nec hos casus & limitationes admittit Thomas. in supra all. Diss. de Legitima viventis per tot.

§. 13. Quicquid autem hujus sit, Jure Franc. non modo post mortem, sed etiam in vita quandoque parentum liberis debetur Legitima: Rationes dabo inf. §. 17. & 22.

§. 14.

a) Id. c. l. n. 22. b) Idem n. 24. add. Coler. Pr. Exec. p. 1. c. 3. n. 219. & 221. c) Penna in Dec. Rot. Rom. 376. n. 2. Knipsch. de Nobil. c. 12. n. 115. d) L. 1. ff. de haered vend. Wesemb. p. 2. Conf. 71. n. 1. e) v. Berlich, p. 3. concl. 11. & seqq.

§. 14. *Casus, ubi viventis datur Legitima, in O. P. Franc. a) expressi sunt sequentes: I* So der Eltern eins, es seye gleich rechte natürliche oder eingefetzte und angenommene Väter oder Mütter, Anherr oder Anfrau, Ur-Anherr oder Ur-Anfrau, nach Absterben seines Ehegenosß seinen Wittibstand verrucket, und sich in die andere, dritte, oder weitere Ehe begeben; Alsdann ist dasselbig Ehegenosß, das also seinen Wittibstand verrucket hat, seinen Kindern, Dichtern oder Urdichtern, sie seyen gleich rechte und natürliche oder gemachte Kinder oder Dichter, den zwenten Theil aller ihrer Haab und Güter, so zu Zeit des verruckten Wittibstands vorhanden, sowol von seinen eigenen als des verstorbenen Ehe-menschen Gütern verfallen, und alsobald nach gebrochener Hand ihnen denenselben völliglichen zu geben schuldig. b)

§. 15. *Casus hic omnium praecipuus est eorum, ubi parentes adhuc vivi liberis Legitimam dare, & cum iis dividere tenentur, & nil frequentius est in Franconia, quam ut liberi a patre secundas nuptias celebrante duas suas petant tertias. Quare heic paulisper subsistere operae pretium videtur.*

§. 16. *Habetur statim ab initio d. §. 3. es seyen gleich rechte und natürliche, oder angenommene Väter und Mutter. Nulla igitur differentia est inter parentes*

a) *Tit. 31.* b) *Vid. §. 3. d. tit.*

res naturales, & unitos five fictitios; ratio est, quod uniti etiam pro veris parentibus habeantur, a) & in utrisque communio bonorum obtineat. b) Legitur porro: und sich in die andere u. Ehe begeben. Ex quibus verbis apparet, parentem superstitem, quamdiu in viduitate permanferit, ad Legitimae extraditionem haud compelli posse. c) Tandem dicitur: und alsobald nach gebrochener Hand. Verum limitationes dantur, de quibus *inf. §. 18.* De caetero quaeritur, an non etiam constante matrimonio posteriori aut post illud Legitimae solutio urgeri queat, si liberi, vel eorum tutores, ex conniventia eam non statim petierint. *q. Affirm. d)*

§. 17. Rationes *speciales* (generales vid. *inf. §. 22.*) hujus consuetudinis sunt, quod communio bonorum iteratis nuptiis dissolvatur, e) & quod metuendum, ne liberi prioris matrimonii per parentes, qui novis amoribus novos affectus induunt, justa parte haereditatis defraudentur, cum saepe novarum nuptiarum blanditiis deliniti non solum bona, sed etiam vitam prolium prioris matrimonii uxori posteriori addicant. f) Quare in multis aliis quoque locis
hoc

a) Per O. P. F. t. 118. §. 1. b) Tit. 39. §. 25. c) Sicut etiam expresse id habetur in tit. 90. §. 1. d) Per text. expr. in tit. 105. §. 3. e) c. tit. 90. §. 1. f) L. 22. C. de adm. tut. Demerath. p. 2. diff. 2. n. 1.

hoc in casu cum liberis dividendum, prout de Marchia testatur Scheplizius, a) de Eslinga Knipschild. b)

§. 18. Dictum est (§. 14.) parentem superstitem ad secunda vota convolantem ad Legitimam liberis exsolvendam obligatum esse, quod limitatur, 1) nisi aliud cum liberis eorumque cognatis aut tutoribus pactum sit. c) Interdum etiam liberorum & tutorum conniventia, aut negligentia, d) divisio bonorum omititur. 2) Nisi Statutum aliquod aut consuetudo in contrarium extet, ut in *Republ. Svervofurtana*, patria mea dilectissima, ubi superstes conjux ob mutatum viduitatis statum non statim & stricte cum liberis dividere tenetur, sed retinet usumfructum omnium bonorum, confecto desuper Inventario legitimo; ex ipso usufructu autem liberos alere & educare, eisque matrimonium ineuntibus, aut propriam oeconomiam alio modo instituentibus, ut ex alia causa Legitima indigentibus eam subministrare obligatus est. Quae consuetudo suis non est destituta rationibus: nam 1) parentum utique interest, ubi, & quomodo liberi educantur. 2) Pater optimum consilium pro filiis

a) Ad Consuet. March. p. 3. r. 2. §. 17. b) De Fideicom. c. 15. n. 23. jung. Statut. Hamburg. p. 3. r. 3. u. 4. & Statut. Lubec. p. 2. tit. 2. a 33. & 34. ibique Mev. conf. Besold. voc. Versangenschaft, & Wehn. ibid. & voc. Theilungs-Recht. c) Per d. tit. 31. §. 4. d) Vid. tit. 91. §. 1.

filiis suis capere dicitur. *a)* 3) Conservatur parentum res familiaris, quae saepius Legitimae extraditione destruitur, 4) quodsi Legitima non tanta esset, ut filius ex redditibus ali posset, cogeretur vendere proprietatem, quod jura abhorrent. *b)* 5) Filius instituta propria oeconomia aut alio necessitatis casu Legitimam suam accipit.

§. 19. Debetur quoque in vita parentis Legitima II.) quando superstes conjux turpiter & fornicando vivit, *c)* item III.) si liberis ante divisionem parentes suam tertiam testamento aliave ultima voluntate adimere voluerunt. *d)* IV.) Ubi prodigaliter vivunt. *e)* V.) Quando superstes absque consensu liberorum suorum, horumve cognatorum, extraneos in liberos adoptat. *f)* VI.) Quando parentes indivisi in Hospitale se receperint, aliove modo sibi de alimentis quoad vitam prospexerint *g)* VII.) Quodsi in alienum territorium insciis liberis eorumque consanguineis se conferunt, alienatis antea non sine damno bonis eorum. *h)* VIII.) Cum continuas fov-

vent

a) In L. fin. C. de Cur. fur. *b)* L. qui bonis. ff. d. cess. bon. Franchis. Dec. 133. n. 7. *c)* Per §. 5. all. tit. 31. *d)* d. tit. §. 7. *e)* §. 8. conf. Wehner. Conf. Fr. 25. n. 7. & Novarius ad Franchis. Dec. 133. *f)* c. tit. §. 9. *g)* Ibid. §. 11. jung. Menoch. Conf. 944. n. 48. *h)* §. 14. eod. v. Wehn. Conf. 76.

vent rixas, & de divortio agunt conjuges. a) IX.) Quando ex legitima causa per divortium separati sint ab invicem. b) X.) Si uni liberorum in odium & damnum reliquorum praedium aliquod vilissimo pretio vendant. c) XI.) Si ob commissum delictum, e. g. adulterium, mulcentur. d) XII.) Si ex avaritia aut odio parentes, inprimis uniti, liberos aegrotos deferant, aut ad honesta educare negligant, nolintque. e) Ultimo si impie tractent domoque ejician, liberos, f) aut si Judici ex alia causa aequum visum, divisionem bonorum decernere. g)

§. 20. Romano idiomate casus (§. praeced. 19.) enumeratos exprimere lubuit, quod in vernacula ingens chartae spatium implessent, neque tamen adeo in usu sint;* quam ob rem etiam iis amplius quid addere nolo, ad quaestionem properans, quomodo liberi invitos parentes ad solvendam Legitimam cogere possint, cum ipsi sub patria potestate constituti non habeant, unde processus expensas valeant subministrare? Resp. Parentes eas suppeditare tenentur,

a) §. 15. d. 1. b) §. 16. eod. c) §. 17. cit. tit. d) §. 18. eod. Wehn. Conf. 76. n. 5. Novarius ad all. Dec. 133. e) §. 19. f) §. 20. Wehn. Conf. 26. n. 6. g) §. 21. all. tit. jung. Demer. p. 2. diff. 2. n. 13. & seqq.

* Fallitur hic Author: omnes enim enumeratae causae in praxi sunt retentae, imo et plures ex analogia iuris deductae in Iudicio observantur.

tur : a) modo liberi causas dederint & probaverint. b) Causa vero a iudice cognita & divisione injecta, expensæ litis parentibus restituendæ, aut in Legitimam liberorum imputandæ, c) nisi iudex expresse in easdem condemnaverit parentes. d)

§. 21. Quodsi pater jussu iudicis aut sponte bona diviserit, liberi vero de sufficienti data Legitima dubitent, prævia Iudicis cognitione pater *juramento* asseverare tenetur, se omnium bonorum debitam portionem dedisse. e) Interdum etiam, petentibus scilicet liberis, & Iudice approbante, ante divisionem parentibus deferri potest juramentum. f) Ceterum si Legitima diu quidem solvi debuit, id autem nimis fero fiat, & interea hæreditas liberis vel parentibus sit delata, in hac non aliter succeditur, quam si tempore delationis liberi & parentes a se divisi & separati jam dum fuissent. g)

§. 22. Recte liberis jure Franconico in casibus antea recensitis Legitimam in vita parentum dari apparet 1) inde, quod Juri Civili consuetudine & Statutis derogari queat; b) 2) quod in specie Legitima

a) Per *all. tit. 31. §. ult.* b) *Ibid.* c) *c. §. fin.* d) *§. eod.* e) *O. P. F. 1. 33. §. 2. Demerath. p. 2. d. 2. n. 27.* f) *d. 1. §. 3.* g) *O. P. F. 1. 32. §. 2. & per tot.*
 b) *L. 32. ff. de LL. Dunozei Decis. 162. n. 2.*

tima in tempore etiam corrigi possit, a) imo 3) quod Jus civile non praesumatur consuetudinem Franconicam, vi cuius viventis datur Legitima, unquam abrogasse. b) 4) Quod Legitima sit quota bonorum, non haereditatis, & ex communione bonorum dissoluta, non e viventis haereditate debeatur. c) 5) Quod alias parentes Legitima defraudare queant liberos. d)

§. 23. Videndum denique brevissimis, *quomodo* e) Legitima debeatur. Jure Veteri quocunque titulo relinqui potuit, f) at Jure Novo requiritur praecise institutionis titulus, g) etiam in testamento ad pias causas aut parentum inter liberos. h) Verum Jure Franconico non secus ac Jure veteri Civili sufficit, quocunque *particulari titulo* liberis aliquid relinquere. i)

Rrr 2

§. 24.

- a) Bart. in L. certum §. f. de cond. & dem. b) v. sup. §. 8. c) Vid. omn. Wehn. voc. Drittheil. d) Demerath. p. 2. d. 2. n. 29. jung. Tauber §. 32. & Wehn. voc. Drittheil. e) v. §. 1. f) §. f. J. de inoff. g) N. 115. c. 3. Carpz. p. 3. C. 9. D. 1. h) Id. d. l. Stryck. C. T. c. 17. m. 1. §. 18. & 19. qui in §§. seqq. plura de institutionis titulo congestit. i) O. P. F. r. 48. §. 3. verb. unter was Titul es auch geschehe. v. Demer. p. 3. d. 3. n. 7. & seqq.

§. 24 Relinquenda porro est Legitima sine omni onere a) Adjectum vero habetur pro non adjcto, & ipso jure tollitur. b) Legitima enim non ex judicio testatoris, sed Legis provisione debetur. c) Quem igitur testator non honoravit, eum nec onerare potest, d) nisi onus respiciat favorem liberorum, ut in bona mente exhaeredatis. e)

CAPUT V.

Effectus & Contraria recenset.

§. 1.

Quantum primo ad effectus, hos enumerabo ordine sequenti: I. Quando in *testamento* parentum Legitima vel 1) tota, vel 2) pro parte tantum, vel 3) plane non relicta est. II. Quando *in vita* parentum, ob causas scil. *cap. praeced. 4. §. 14. & 18.* traditas, vel 1) tota, vel 2) pro parte tantum, vel 3) plane non extradita.

§. 2.

-
- a) Duno, in *Dec. Rot. R. 146. n. 6. Mev. p. 2. dec. 190.*
 b) *L. 32. C. de inoff. test. Perez. ad C. d. 1. n. 41.*
 c) *Gail. L. 2. O. 119.* d) *Franz. ad tit. ff. de inoff. n. 51.* e) *Hopp. in Comm. ad I. eod. §. ult. Plura de onere tam licito, quam illicito vid. ap. Stryck. d. c. 17. m. 2. & 3. per tot.*

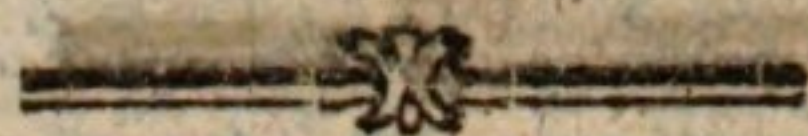
§. 2. Antequam vero specialia remedia sive actiones, utpote in quibus praecipuus Legitimae effectus consistit, in §§. seqq. proponam, in genere monendum, quod in causa Legitimae, cum inter causas pias referatur, & nullam ferre possit moram, quin & privatio ejus aut carentia damnum irreparabile contineat; in Judicio Aulico & Camera Imperiali mandata S. C. impetrari queant. *a)* In quibus mandatis quoniam ab executione statim inchoatur, adeoque impetrantibus celerrime succurritur, hinc ii, qui in dictis summis Imperii Judiciis pro consequenda Legitima supplicando processus extrahere volunt, vix alia quam Mandati via sunt usuri. Quemadmodum vero in Judiciis inferioribus non facile per mandata proceditur; ita, cum ibi in causa alimentorum & simili processus obtineat summarius, *b)* eum ibidem instituere, & ordinario regulariter praeferre consultum utique erit.

§. 3. Parentes relicta liberis in testamento Legitima, de reliquis bonis Jure Civili libere disponere possunt. *c)* At Jure Franconico distinguitur inter na-

N r r 3

turales

a) v. Uffenbach, c. 10. S. II. subsect. 1. n. 10. Blum, Proc. 1. 34. §. 71. & 73. sicut etiam praejudicia exhibet Idem in Supplic. Cam. tit. 8. Suppl. 97 & 104. *b)* Carpz. Proc. 1. 1. a. I. n. 46. Brunnem, Pr. Civ. c. 1. n. 16. *c)* L. 6. & 8. C. de inoff. test.

turales & unitos: hi ante divisionem testari nequeunt de sua tertia, *a)* bene illi, *b)* modo non de liberorum duabus tertiis disponant, sed tantum de sua tertia, hancque aut inter liberos, aut pauperes cognatos, aut Patronos suos, non vero inter extraneos distribuunt; *c)* nisi utrique, tam naturales quam uniti parentes legatum ad pias causas relinquant, *d)* aut bonorum separatio ob morbum parentum aut pestem vel alia periculosa tempora fieri nequeat, *e)* aut parentes liberis divisionem obtulerint, ii vero hanc dolose recusarint, aut protraxerint. *f)*

§. 4. Liberi Legitimam in testamento parentum relictam ad quoscunque haeredes transmittunt, utut ante aditionem decesserint. *g)* Iisdem ad Legitimam consequendam competit jus retentionis: interdictum quorum bonorum: remedium *L. ult. C. de Ed. D. Hadr. toll.* *b)* E contrario liberi, quibus Legitima, nempe duae tertiae in testamento relictæ sunt, Falcidiam

a) O. P. F. t. 39. §. 15. Rationes vid. ap. Wehn. *Conf.* 2. n. 15. & Demer. p. 2. diff. 5. n. 6 & 7. *b)* §. 16. eod. *c)* §. 17. Wehn. d. *Conf.* 2. n. 5. jung. Demer. c. l. n. 10. & 18. *d)* All. rit. §. 18. *e)* §. 19. jung. §. 20. eod. *f)* §. 21. *g)* Gail. L. 2. O. 131. n. 12. add. Mev. p. 9. Dec. 193. *b)* Vid. Lauterbach. *Compend. rit. de inoff. in fin.* ibique Stryck.

cidiam a legatis detrahare nequeunt in Franconia, a) bene tamen alibi. b)

§. 5. Quodsi Legitima liberis non sit integra, sed pars tantum, five minor, five major, Legitimae tamen quantitatem non attingens, in testamento relicta, ad supplementum agi potest condictione ex *L. 30. C. de inoff. test.*, c) eaque actio, ut alias vocatur, suppletoria differt a querela in eo, quod haec quinquennio, ea demum spatio 30 annorum praescribatur, d) item quod querela ad rescissionem testamenti, illa vero ad conservationem tendat e) Ei vero, qui allegat, se non consecutum integram Legitimam, incumbit onus probandi. f) Hinc quando filius de sufficienti Legitima adhuc dubius est, ad exhibendum scripturas haereditarias potest agere: justum enim interesse, quod ad editionem alias requiritur, habet. g) Competit de coetero liberis ratione supplementi hypotheca tacita in bonis defuncti. h) Jus retentionis autem pro eo non concedit Angelus. i)

¶ r r 4

§. 6.

a) *O. P. F. t. 69. §. 1. add. Demer. p. 3. diff. 9.* b) *Klock. T. II. Conf. 33. n. 59. per cap. Raynut & c. Raynald. X. de testam. Gail. L. 2. O. 121.* c) *Vid. O. P. F. t. 48. §. 3.* d) *Perez. ad C. tit. de inoff. test. n. 28.* e) *Hopp. ad I. d. t. §. 3. verb. si nihil.* f) *Dunoz. Dec. Rot. R. 321. n. 2. Seraph. Dec. 311. n. 18.* g) *Dunoz. in Dec. Rot. R. 206. n. 3. & 4.* h) *Stryck. ad Laur. tit. de inoff. verb. condict. ex lege. add. Franchis. Dec. 373. n. 6.* i) *Dec. 157. n. 3.*

§. 6. Quando nihil plane in testamento liberis relinquitur, illud vel rumpitur, vel nullum fit, vel ut inofficiosum impugnatur. Rumpitur, si posthumus ignoranter ibi praeteritus est. *a)* Nullum fit liberis vel praeteritis vel absque causae additione exhaeredatis *b)* Inofficiosum redditur, si filius ex iusta causa exhaeredatus quidem sit, eam vero haeres scriptus probare nequeat. *c)* Atque hoc in casu querelae Inoff. locus est, quam ex instituto hic exponere chartae prohibet angustia. * *d)* Illud non est reticendum, Jure Fr. contra testamentum actionem intra annum movendam esse, *e)* nisi quis peregre fuerit, aut ex alia praegnantia causa, de qua Judex cognoscat, impeditus. *f)*

§. 7. Liberis in vita parentum *g)* integram suam Legitimam, nim. duas tertias consecutis nihil amplius debent parentes, *b)* licet unus ex filiis Legitimam suam dissipaverit; *i)* sed omnia sua bona ad liberos

a) Carpz. p. 4. C. 9. D. 5. *b)* O. P. F. tit. 48. §. 2. Hopp. ad I. d. 1. in pr. *c)* Id. e. l. & Stryck. in U. M. ff. eod. §. 4. *d)* Vid. interim Struv. Ex. 10. per tot. *e)* O. P. F. 1. 57. §. 1. *f)* §. 2. eod. Demer. p. 3. diff. 3. *g)* v. §. 1. & 3. *b)* O. P. F. 1. 30. *i)* Amendol. ad Franchis. dec. 131. n. 8.

* Quae Author de querela inofficiosi interserit, generaliter haud obtinent, prout hoc in Dissert., quam sub meo praesidio defendit D. DE ECKART de Querela Inofficiosi inter Parentes & Liberos exule, est deductum, quae huic Thesauro inseretur.

beros indivisos, e. g. posterioris matrimonii, transmittunt. *a)* Iis autem deficientibus in quemcunque ea transferre queunt testamento, *b)* quo tamen cessante ab intestato succedunt liberi divisi. *c)* Quodsi parentes majorem ex ignorantia vel errore summam, quam Statuta volunt, Legitimae loco liberis exsolverint, id quod excedit, repetere possunt tanquam indebite solutum. *d)*

§. 8. Insignis etiam effectus datae Legitimae est, quod liberi propter istam bonorum divisionem e patria potestate exeant, & pro emancipatis habeantur, *e)* ac de duabus tertiis suis libere testari, parentes vero plane praeterire possint, *f)* modo turpem personam non instituerint haeredem. *g)* Quodsi ab intestato decesserint, parentes iis succedunt exclusis Collateralibus. *h)* Possunt quoque ejusmodi liberi divisi sese mutuos haeredes facere, quod condonare dicitur. Quo casu fratres condonati parentes reliquosque consanguineos a successione excludunt. *i)*

§. 9. Fluit porro Jure Fr. ex Legitimae solutione is effectus, quod alterutro parentum sine liberis in patria potestate adhuc constitutis ab intestato decedente, superstes praeter medietatem bonorum ac-

N r r 5

qui-

-
- a)* Tit. 76. §. 2. & 3. *b)* Tit. 39. §. 14. *c)* c. 1. 76. §. 1.
d) L. 7. de condict. indeb. Wehn. Conf. 105. in fin.
e) O. P. F. 1. 39. §. 13. *f)* Ibid. *g)* d. §. 13.
h) Tit. 83. §. 3. Tauber §. 49. *i)* O. P. F. 1. 170.
 §. 4. & seqq. Demer. pp. 4. diff. 2.

quisitorum, itemque praeter ornamenta, vestes & ea, quae in matrimonium intulit, pro portione Statutaria lucretur quartam partem bonorum defuncti. *a)* Secus si liberi per Legitimae perceptionem non sint separati: tum enim si liberorum quinque vel pauciores sunt, sextam, sin plures, filialem portionem consequitur superstes *b)* nisi pactis dotalibus aut testamento aliud cautum. *c)*

§. 10. Quando parentes pro parte tantum, aut certe non integram Legitimam liberis extradiderint, sed bona quaedam, quod inprimis circa pecuniam paratam frequentatur, in divisione celaverint; liberi hoc probaturi audiuntur *d)* probatione autem ipsis deficiente, parentibus tamen suspicione vel aperta vel probabili, de qua Judex cognoscit, gravatis, liberi permissu Judicis parentes eo adigere possunt, ut iuramento obtineant, se in divisione non dolose versatos fuisse, sed omnia bona indicasse & divisisse. *e)*

§. 11. Quodsi parentes in vita sua Legitimam liberis plane non exsolverint, utut ad id fuerint obligati, ob mutatum v. g. viduitatis statum; tum parente

a) O. P. F. t. 88. §. 5. & seqq. *b)* Tit. 89. §. 2. & 3. *

c) §. fin. eod. jung. Demer. p. 3. diff. 15. *d)* O. P. F. tit. 33. §. 1. *e)* §. 2. eod.

* Textus hic loquitur de liberis diversorum matrimoniorum, non unius: inde et conclusio posita ad priorem tantum non posteriorem casum est applicanda.

rente ejusmodi defuncto liberi prioris matrimonii praeter Legitimam suam, nempe duas tertias, accipiunt unam tertiam bonorum acquiritorum. a)

§. 12. Sed quid si filius Legitima sua indigeat, pater vero eam extradere nolit? Resp. Expeditissima & saluberrima via est, ut filius pro condemnando in Legitimae extraditionem patre Judicis imploret officium. b) Quod, uti in libera & immediata *Urbe Imperiali Svinfurtenfi*, in qua vi peculiaris consuetudinis c) pater ad secunda vota transiens liberis demum matrimonium ineuntibus aut alio necessitatis casu Legitimam subministrare & exsolvere tenetur, fieri debet; libellus supplex mihi videtur hujus esse posse tenoris.

Hoch-Edle 2c.

EW. Hoch-Edl. Gestr. und Herrl. geruhen sich in unterthänigem Gehorsam vortragen zu lassen, was massen mein leiblicher Vater N. N. Anno 1700. seinen Wittibstuhl verrücket, und von wegen sothaner Handverbrechung ein richt: und rechtmäßiges Inventarium aller seiner Haab und Güter, wie er denn zufolge hiesig: uralter löblichen Observance zu thun schuldig gewesen, noch ante consummationem matrimonii posterioris

a) Vid. omn. tit. 77. fere per tot. b) v. supra §. 2. c) v. c. 4. §. 18.

rioris, verfertigen lassen, jedoch selbige bis dato ganz alleine genuset und administriret. Nachdem mich aber mit dessen Einwilligung A. 1704. gleichfalls in den Stand der Christl. Ehe begeben, mithin ein eigenes Hauswesen angestellet, hierzu aber, wie auch zu besserer Etablirung meiner Nahrung und Profession des von Rechts und Gewohnheits wegen mir bey so gestalten Sachen auszuantworten schuldigen Pflichttheils höchstbedürftig gewesen; Als habe obernannten meinen Vater um desselbigen Extradition bereits vor einem Jahr in kindlicher Ehrerbietigkeit angesuchet. Wiewol nun der ohngezweifelten Hoffnung gelebet, derselbe um da lieber sich hierzu resolviren werde, als minder widerigen Falls weder meine mit dessen Consens einmal angefangene Oeconomie und Handthierung ehrlich und redlich fortzusetzen, noch auch die hinfünftig zu praestiren stehende Oberherrl. Gefälle so willigst als schuldigst zu entrichten fähig und vermöglich seyn kann; So habe nichts desto weniger ein ganz anders erfahren, und nicht allein aus seinem Mund zum oftermalen, sondern auch ab dessen vor etlichen Wochen an mich erlassenen Schreiben, laut angeschlossener Copen sub N. 1. deren Original bedürfenden Falls in einem dazu anzusetzenden Termin gerichtlich zu produciren erbietig, ein solches zu meiner grösten Disconsolation abnehmen müssen, wie daß es ihme mir den zukommenden Kindstheil heraus zu geben noch nicht anständig wäre.

Wenn

Wenn denn, Hochgebietende Herren und Obere, aus diesem allen klar erhellet, daß in der von mir so lang tentirten Güte nichts mit meinem oftgedachten Vater auszurichten, gleichwol aber sowol die beschriebene Fränkische Rechte, als und sonderheitlich dahiesige Statuten und Gewohnheiten denen zur andern Ehe geschrittenen Eltern, mit ihren verheyratheten und ihr eigen Gewerch treibenden Kindern die Grundtheilung vorzunehmen, und so dann ihnen die zugefallene Portion wirklich auszuhandigen, unter andern aber wolbedächtlich auferlegen, mir auch ohne deren Darreichung der äußerste Ruin, wie nicht weniger jetzt angezogenem guten Herkommen eine schädliche Consequenz von andern gegen ihre Kinder erster Ehe übelaffectionirten Eltern darob zuwachsen kan; Als ersuche Ew. Hoch:Edl. Gestr. und Herrl. in tieffschuldigstem Respect, Dieselbe ab sothanen erheblichen Punct- und Gründen meinen mehrerwehnten Vater nach vorhergegangener Citation und Summarischer der Sachen Untersuchung in Legitimae exsolutionem & refusionem expensarum zu condemniren, auch hierauf, weil es eine in Rechten hochprivilegirte und keinen Verzug leidende Sache ist, zu baldigster Vollziehung Dero hoffentlich in Faveur meiner ergehenden Oberherrl. Decrets ihme einen engen Termin anzuberaumen Hochg. geruhen mögten. Desuper nobile Dnn. Judicantium officium de omni meliori modo implorando &c.

§. 13. *Tantum de Effectibus.* Singulis enim remediis five actionibus supplicem libellum addere, supra modum Dissertationis est. *a)* Nunc Contraria Legitimae indicanda sunt paucissimis.

§. 14. Cessat I. Legitima, filio iuste & legitime exhaeredato, quae exhaereditio etiam in feudis, limitate, novis, obtinet praevio domini consensu. *b)* Causae exhaereditationis Jure Franconico obtinentes recensentur in *O. P.* *c)* Exprimenda vero non solum a testatore causa exhaereditationis, sed ab haerede scripto etiam probanda. *d)* II. Si pater criminis laesae Majestatis reus & damnatus fuerit. *e)* III. Confectione Inventarii a liberis omissa. *f)* Tum enim detractio Legitimae praesumitur, maxime si alienatio rerum haereditariarum accesserit; *g)* nisi contrarium ab ipsis doceatur, cuius probatio iis incumbit. *h)* Ubi tamen jurata specificatio loco Inventarii obtinet, aliud

a) Vid. interim. Blum. *Supplic. Camer. tit. 8. num. 97. & 104.* ubi formulas supplic. pro obtinenda Legitima & alimentis, Camerae oblatas sistit. *b)* Struv. *S. J. F. c. 12. tb. 8.* *c)* *Tit. 50. §. 1. & seqq.* *d)* *d. 1. 50. §. 14.* add. Perez. *ad C. tit. de inoff. test. num. 24.* *e)* *L. 5. §. 1. C. ad L. Jul. Maj. ibique Brunnem.* *f)* Stryck. *C. T. cap. 12. m. 2. §. 2.* vid. tamen Gail. *O. 138. L. 2. n. 14.* *g)* Angel. *Dec. Rot. R. 128. n. 9. & Dec. 181. n. 27.* *h)* *Id. n. 10. & n. 30.*

aliud dicendum. a) IV. Praescriptione, quando scilicet querela Inofficiosi quinque annorum spatio, b) & actio suppletoria intra 30 annos c) non est instituta. V. Substitutione pupillari liberis impuberibus facta, d) quae Jure Franconico non solum a patre, verum etiam matre & avia fieri potest, sed in illis tantum bonis, quae ipsae reliquerunt. e) VI. Si filii pure haeredes instituti unam haereditatis partem pro Legitima retinere, aliam vero repudiare velint. f) Idem de filio ab intestato succedente. g) VII. Renunciatione Legitimae aut totius haereditatis facta, h) modo fuerit specialis: i) generalis autem non sufficit, k) nisi sit jurata; l) modo denique renunciandos

a) Stryck. d. l.

b) v. L. 8. §. 10. ff. de inoff. Laut. Comp. d. t. *

* Vide tamen notam supra §. 20. p. 969. adjectam.

c) Gail. L. 2. O. 120. n. 7.

d) Perez. d. l. n. 41. Stryck. c. 17. m. 3. §. 6.

e) O. P. F. tit. 45. §. 5.

f) Dunoz. in Dec. Rot. R. 163. n. 14.

g) Angel. Dec. Rot. R. 165. num. 11.

h) Stryck. d. c. 17. m. 3. §. 9.

i) Caevallos. Comm. Opin. qu. 779. n. 139.

k) Gail. L. 2. O. 119. n. 8.

l) Knipsch. de Nobil. c. 12. n. 134. Seraphin de Seraphin.

Privil. juram. 101. n. 11.

dos sit constituta. a) VIII. Cautela Socini adhibita, circa quam multa adnotari possent: sed cum brevem tantum Dissertationem texere animus sit, filum nunc rumpo. b)

SECTIO

a) Brunnem. C. 3. Dec. 43. Knipsch. d. l. n. 106.
Jung. n. 121. & 144.

b) Vid. inter. Stryck. all. m. 3. §. 15. cum seqq.

Schneidt, Joseph Maria, 1727-1808

Thesaurus Iuris Franconici Oder Sammlung theils gedruckter theils ungedruckter Abhandlungen, Dissertationen, Programmen, Gutachten, Gesätze, Urkunden etc. etc., welche das Fränkische und besonders Hochfürstlich-Wirzburgische Geistliche, Weltliche, Bürgerliche, Peinliche, Lehen-,
Bd.: 1,5

Wirzburg (1787)

J.germ. 178-1,4/6

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10552592-7

VD18 80366384-001